23. I. 1619.

Wälborne Högtfwe, Edele Herre, Herr Feltherre, kåre frende, brodher oc
tillönskelig hjertelig gode wän, Neste min broderlig wälle
willig hielpen, sampt hwadh mehre kårt oc gott vtj min ringe förmö-
genhet wara kan, wnder Lycke alzmechtig tillförende, hafwer
jags min kåre frende oc Broder gamble Broderlig liggen för alle
barnöste wälfärdinger, den jags tachnemligen medh alt gott för-
skylla kan, kom jags min K. Mt. inthe ofördröldt data, at Rytt-
mester Lorentz Wagener, kom hijt i går, som war den 22 förle-
den, fördelen hade medh sigh min K. Mt. skrifftelse till migh lydande
vnderthänen min K. Mt. förmälder, sigh vthan innan 14 dagar dwyga
till Wyborgs, till hwilken anthemost jags ärpter min K. Mt. nögden lydo
oc wälfärdig. Oc ändoch min K. Mt. begärer, att jags skulle kunna
komma till tahls opå nögden orts, hafwer jags oc gierna gjorde wille,
wän så förmiet ehre jags at min K. Mt. skrifftelse, at han inthe
longer wille dröija i Wyborgs, dijt jags gierna gadde wnnat tilkomma
komma, vthen wille jagh sigh begifwa sigs denstwän till Kröbelen, oc så
egan längdare till Kötteborgs, så wnnt jags inthe förderfwelse oc ödhe
wijdhöme tillsammans komma. Oc ändoch jags gierna gadde ofrids
migs, såsom förabenalt, åtta Wyborgs vtj min hast, at tala medh min
K. Mt. om nögen anligger förefallende ährender, oc så frahm, hwar så
gunstan medh gofwo oc tillstadde, skrifwa sommarnat begifwa migs den
ijstan till Kiöpinge, der sielf inthe allenasts at förvitta oc bestelle mine
högnödige privats saker, uthan oc S: kon. Mayttz höga anligger ährender
om desse gemeijne befrestningar, förty jags oc befalet fwart ähr medh
förderfwelse at komma thersen, dwijnemen mine anligger saker blif-
wer ofördrättade, oansedt fiend ofta jags dryom på dels aldrafögte
ligger thrycken skrifwit: Wän rysthen jags tijstlet om min K. Mayttz
sigs longer vthi Wyborgs förfallende beware, oc jags in befallen så fwart
kan fardigs bliffwa, at begifwa migs till wegs: hwarföre ähr jags förorsa-
kat worden, at ofvanbrijfwe Brefskrijfware Capitein Hans Ottenson till min
K. Mt. at för minna hand wnderdånig skrifwa, såsom oc förmerkte, när
min K. Mt. vid oc ehre lagen, hwarthen vthen förwijst kan sigs longst för-
fallendt wordhe, antingen vnder Kopenhambn eller Kötteborgs. Beder
förderfwelsh min K. Mt. at kan migs ähre igen medh gunstelig Cap,
tein wille tilskrijfwa, hwarmedh jagh bäst tjenstwillig och skyldig,
jags kan vthen till tachs förblifwa. Förty, förer ähr jags migs
vthen till Kiöpinge förfoga, så ähr jags högnödig, at jags måtte
tala först medh min K. Mt. om alla handa saker, och förmenar mig kan
godha nödh och betrenckiande. Vthe tijdender ähr Lijfstrandz, förer
for jagh för vthan ähr förwijga som än continueres. Jags förbliffwer
framedh min K. Mt. alle actenssom oss mehllan och ähr fäsen tree
terade åhr, såsom skillenstandz beseijt och förfärdigs, endhre pantbref
tilsdhen, och dwerd sware min nögden tillsijgen, såsom oc relat
dissemehst som sigs tildragit hafwer och hwadsom förefalla ähr.

Ffå morgen migh til
sender konyen ähr

minkl. Gudens vreill förr sig läse lata, och derefftersa, hvilk som sonen
gott synd och vreill bekiänner, broderligen begäfvandel, at som kemalte
handlingar, sedan som den öfverlöpst hafver, vreill mig dem med förr de
Capitlen återgifven tilsende, efftersom jag inga Exemplaria dersamma mehr
hafver än dessa, tyckes jag fastigast kunde den efftersynera lata.
Ordsåsom jag ock alle omstender förnimma och mercken kan, så
hafver man sig ock ingen nöd för något fientligit infall,
förty sven denne tyck in till nest den mandag sammi hafver vij
ingen vissa och fasta. Hvilk vij dock nödigt ensinna kan, at lata
mindl. Br. vanta, sådant evenwäl som vij dock mindeligen ock
berefftersäger förminskade.

(Efftersk. Elz dels förbinder.) förtfalla kunde, så vent vij inke, hvilk
jag sker mehre göra kan, än som ren annen gemeen Rätsfallare
förty sker är intet hvijs fordt i landet, tyckes hafver man sig
någon medell at falla något fordt i felt, och ickefalder är till at
resta åtkär befästningerne, medsom sker icke skeer är, än man till
befattningen beköfves. Och finner jag än tryg nigs den vesen
före till Hvitevijr, så kunne de vreill vegnen och förestå befästningen
åtej min frånevenn, som jag sker efftersa nigs kenne: och hafver
jag för ordnedt i rådbördigh Hans Arnesbrods, at han skall hafva
upsikt sker på befästningen, så länge, der vorde fremför. Förty jag
moste nödtvungen nögd, begifvit nig derifrån, medsom jag förut äfve
bliffven påminnelsen gör och sollen, och kan så ock nine saker in
gen tijds förvänta, förvisningen jag obvetligs skeda lijda moste.
Derefför så beder jag min K. Br. täsen tilförende, at han vreill nigs
med förste vorda lata, förvisst jag honom tillfarah kan me
kan, antingen till Vätteborgs eller Kroksholm, tilförlåtet förr
dock icke vorde nigs förlengt allena nögot åtkär vorden, så vreille
jag nig begifva till Kroksholm och sedan derifrån förfoga nigs
till Köpenh., oavsedt så enig dem fogat förvarder vorde vegandes.
Broderligen förmodandes honom min K. Br. godha sinne och
fordelvingh nig till efftersinnandes, förty sker mening ätsj
vor och annan mätte vorda kan. Befalendes min K. Br. och
hans käre Kära Hustru samt andre hans käre vänner,
den Helige min Herre och Jesus vidare sker och nögot gott,
Hvilk alzmechtigh jemmer Broderligen och vänligen.
Datum Elsenborg den 23 Januarij. Anno 1619.

Jag beder min K. Br. willigen mig min
dige förlåtese till godha sinne, och ansee
Broderligen öfvertygdig och troligh
ig ock vanligh sker, dog allen ödmiuk
ma förstå och tiensthligh.

Vostre bienhumble
Cousin & frere pour
vous servir touiours.

Hans Hansson
Ehrenschiöld

Denn Wälborne Edele Herre, Greff
Jacob de la Gardie, Greffure till
Läckö, Frijherre till Ekholmen, Herr-
re till Kolcka, Runsiö, Rasiek och
Kijda, Riddar, Konung: Maijtz
och Suerigis Rijkz ~~rådh~~ och gene-
ra ell Feltherre, min Kere frände
Broder och tillförlåtelige godhe, Wän
Detta Broderwenligen och wäll-
willigen tillskriffwit.

23. T 1616

8. III. 1619.

Ein Broderwennlige och tienstwillige hälsan, sampt
all wälfärdh lyckönskan, och hwadh mera kärt och godt
i min förmögenheet wara kann, medh Gudh allh mech-
tigh nu och alltidh tillförende; Wälborne Herre
Greff Jacob Kärehrende Broder och synnerlige tillför-
låthne godhe wenn, Min K. Brs Schriffuelse Daterad
Wiborgh then 3. Martij, ähr migh i dagh then 8
ejusdem här öffuerantwordadh; och kan min
Kåre Broder therpå till swar tienstbroderligen icke
förhålla; att sedan som the gönom resande polackar
uthi Jamma Lähn rätt på grönthen emot Sommersgebiet
sigh nägedh stollte och trothsige hade ställtt, så att en Rytt-
mester Ostrowsky benempnedh, mina uthschickadhe Christoffer
Qwase, Bettjamin Tolk, medh en Trummetare hadhe up-
pehållidh, och twingadh att betala en Summa penningar
för thett som the doch icke hadhe röffuadh, föregiffuandes
att wårt folk hade theras Kross angrepet och plundradh
hwilket wäl nägerlunda war schedt för then orätt
som the hadhe tillfogadh nägra bönder, Menn doch
wart straw them allt aff Jahan Hindrickson som
jagh medh mögedh folk uthpå Landet hadhe liggian-
des igen giffuidh; och förbenempnde Ostrowsky budh
och breff aff migh tillsendt, att han schulle sina som nägh
hadhe till att beklaga, till Jamma förschicka, till att ther
rätt undfå, och icke emot all krigsbruck och rätt uppe-
hålla them som abgesantter till hans öffuerste wore
ther på han icke annatt ann som spothsche ordh och Schrif-
uelse till swar gaff, nemligen, att hoos oss ingen
troo eller rätt wore, hwarföre han ingen till oss
senda wille, uthan mann schulle senda honom till handa
them som ~~ther~~ hans folk hadhe angrepidh. och then som
hadhe lust till att fechta, han schulle komma och finna
them wederredha, han tänckte icke longtt undan
rymma; therföre uthi them helige Prefalldighetts
Nampn, H. K. Mtts Liffpfahna, sampt andra 70
eller 80. hestar, medh 250. knechtar, under Herr

Clar Christersson, och Johan Hindrichsson Commendant, att migh tröffue tyan 28. februarii nästskickadhe
skrifft mit ifrån Wannegorod vthi Semmer gåbiet, till att
förbiudha vthi Ostrowshis folck, som tyer ifrån strösanga
inn vthi Augdowe och Jama Läga, anntalla och nedher-
läggia, hwilkenn mygen mogen taigh skriffuesse tyden
ifrån Storbet att Warin sky, tyer sahmen ohrettertigen
dwarr om tyenne soldater, och om tye singe för nägen
vnderlagh för sin mootwillia, tyet wore tyenne
förtienden Löön, som wille tyem och sielff tyerföre
bestyilla hoss tyenne Hollstorer Colkiewitz, anthe
straffange skulle blyffua, och skulle taigh ide trestla
att gå tyem tyenne otillständer foliger och obrott tigen
skulle fållas; Så säger och Gudger Eff: Sålander tyer-
sadt, att wärit folck vpå ett Compagni om vgtrent
vthi wägi wongen stuhdom äfr, anstöt, och såsom
Längarna sielffua bekenna, öffuer 300. Mann tyer
saffua nedergiorde, och mester deres vthi hiusen
förbrent; efftet tye sigh i der saffua vnderlagh vthgiff:
vthsom sigh mantligen vthgiuit hiusen förbrent och gal-
garna med skiendandes wärk; then Cornet efftet
tagne, tyem taigh med sin Compagni till
H. K. Mtt vnderdänigst fort sender. Efftet fram-
manger och ofärne tyrägde fogdar saffua samptliga
Länna och augdowes Läga ingen ringa skada giord
med tyer vti Böndernes saffua sigh till Regte-
gifftidigh och manga Bönder och Bönder förrusit; saffua
och Boskapen så väl som Sädhamnål mist, medh
em som ämnet äfr ey tyenbahr för em Böndernes
semma Lena. Efftersom Länga som tagne äfr, och gott-
willige ide blyffua, vnder Efftet tyen accord som
vpå tha Lena sielffua gionem sine afgesanter, sidan
som nedergifft skedt wor, saffua begäradt, nähr tyes
sigen gifftua skrifft som tye och wetterligen saffua bort-
tagit, äfter tet gifftue, tyet taigh vnderdänigst tyrege-
rar att H. K. Mtt Nädigst ide mishaga skull, dy
wore da så tye sahmpt andre vthuti Semmergebiet afs-
dragne och sigh alldeles mächtige förfara ifrån H. K. Mtt
wore Nädigste Herres gräntzer. Efftersom H. K. Mtt

Efftersom efftet min K. Brs begäran stoor för-
draill till limbandt sigh begiffue, och Lorentz vp
vare Rytare som till 100. Mann vnder sig,
ifrån vnder Gadebusch äfr Högeland till Rymmet
Läga, hwadt Crimestorgyer och vtya tigender ande
langar continuera kunne tyet gantza; ifrån Yorkes
Di Ledsagen saffuer mann ännv ide wist, vthi
Bohemen och österrych hwadt som förer, saffuer sig
tigen med Casparo Tilo öffuerseent
min K. Br vthi äbo, eller vthi min K. Brs frånvaro
min K. Brs Herr Johan de la Gardie mächtig
vnderrettat kunna och tigender att Keysarens Fol
vnder vnder Ogh, hwilcken sijnt med tyer Dese
misse drigas; nägot nytt vthi Kyffland vnder
förnimmes. Herr med taigh mig K. Br samptt
sin kärlige Hemsel min K. Systers och tägges
Kära wäl vthi Gudz wälsige beskydz till
all önskelig wälfärdt stadtigen wele saffua
befallandt, förblifwer och min K. Systers vnder-
med myket gott och wär tienstwilligest Kär-
tigen Gåstandt. Datum Narud. Martij 8. Anno 16

Min K. Brs allthig
till tienst och wenlig
Så Lärge Fryes Tessier

Lars Larsson
Hyldenstierna

wachen under
tigen till H. K. Mtt
saffuer vnder
tyenne
vnderdrogna

Kon. Mtts till Sverie wår allernåd-
digste Konungh och Herres höghbetrodde
Mann, Ricks Råd och fallthere
Denn wälborne Edle Herre, Herr Jacob
De la gardie, Greffue till Läcköö, Fri-
herre till Ekholm, Herre till Kolka
Lidhe, Runsöö och Rathik, Ridder,
min kåre frände, Brodher och synnerlige
tillförlåthne godhe wenn, thetta
Brodherwennligen

8. III. 1679

Meinen freuntlichen gruß, mit wunschung aller gedeilichen Wolfart Zuuor
Woledler, Ernuester und Manhafter insonders guter Freundt,
29. Apr. 1619. demnach Zeiger dieses mit den durchziehenden Polen von euch hieher
geschickt, Als hab Ich Ihn solang alhie behalten, bis man erfahren
wie sich die Polen bis über die grenze anstellen würden,
Wan dan nun die Jenigen, so Ich den Polen bis uf die grenze zu
Praestauen zugeordnet, heut dato hie widerumb angelangt,
und berichtet, das sie die Polen sich gar wol angestelt, und Nie-
manden auch das geringste leits angefuget, und nur Gott
gedancket, das sie so sicher durchpassiren mögen, Als hab
Ich Zeigern damit widerumb abfertigen, und euch solchs
zuberichten nicht lassen mögen,
Neues ist nit alhie nichts, ohn das der Mangel an Proviant
so groß, das Ichs auch lenger nicht auszuhalten weis, Wes-
halben dan euch nochmals mein instendig freuntlich begeren
Ihr doch allen fleiß, wie mein sonders vertrawen zu euch
gerichtet, anwenden wollet, das Dein Neulich an euch ab-
gefertigter Schloßschreiber alhie Jacob Philips, mit dem
allerfurderlichsten bei ehistem offenen Wasser, neben dem
was anhero deputirt, ohngesemmbt ankommen möge, sinte-
mahl periculum in mora, welchs Ich mich dan zu euch
dem Ich zu freundschafft gewilligt, ohnzweiflich versehe, Wor-
mit Ich uns Gottes enthalt beuehle, Datum Varuen,
den 29. Aprilis, Anno 1619.
Sonst hat meiner den Polen mitgegebener Praestaff berichtet, das er
von den Polen in der still erfahren, Sie gesinnet, sich in der Pleschowitter
Dienst zubegeben, Aldieweil zu Pleschow bei 4000. Man angekommen,

welche, Ihrem als auch der Pauren, wor er durchgezogen, berichte nach,
vorhabens sein sollen, uff künfftigem Sommer und erst ankommenden
grafe, etwas gegen Ingermanlandt, und die vom Reussen
Ihrer Kön: Mtt: unserm gnedigsten Könige und Herrn, einge-
raumete Vestungen zu tentiren, da nun dieses sich also er-
volgen solte, welchs Ich aber nicht wol glauben kan, wollet
Ihr unbeschwert dennoch dem Herrn Feltherrn dis fur-
derlichst schrifftlich berichten, und das daher umb soviel
mehr schleunige anordnung geschehen möge, das Proviant
und andere notturfftige Provision ungesaumbt anhero
gelangen könne, damit man zu besserer besetzung der Vestungen
mehr Volck anhero aus Finlandt erfordern, und dieselben
gebuerlich zu unterhalten habe, dan man uff allen fall
seinem Feinde nicht zuwol vertrawen darff, Ich
will mich aber befleissigen, das Ich furderlichst davon
gewissere Kuntschafft bekommen möge, wie sich die
Sachen im grunde deswegen erhalten thut.

Ewer freundtwilliger
allzeyt.

Carl Carlson
Gyldenhielm

6 Mai 1619

96

[illegible]

Den Woledlen Ernuesten und Manhafften
Henrich Flemingen erbgesessen zu Lechtis und
Ecklebij der Kön: Mtts: zu Schweden, Unsers
allerseits gnedigsten Königs und Herrn ver-
ordneten Statthaltern zu Wiburg und dessen Lehn
auch bestalten Obristen über das Neulandische
und Carlische Regiment Meinem insonders
guttenn Freunde.

17. Julii 1619.

Wolgeborner Graff, insonders freundlicher lieber Vetter und vertrawter Bruder, demselben kan ich damit nicht verhalten, das nachdem der Herr Gubernator zu Reuel und ich ohnlengst den j. huius an Cotkowitzen geschrieben bei ihm zuerkündigen, was wie uns des stilstants halben zuuorsehen haben solten, etc. Wan aber itzo gestern abends an meine Persohn allein, sowol von Cotkowitzen als auch Bothart Johan Tisenhausen, schreiben gekommen, worab zuuornehmen, das obgemeltes unser an Cotkowitzen abgangnes schreiben, zu der zeit noch nicht insinuiret gewesen, und mir nun vor meine Persohn mit nichten gebüret, /: Aldieweil auch Tisenhausen begeret, ich zu mündlicher Communication mich an ihn zwischen hie und Lais begebenn möchte :/ mich einzig und allein in solche tractation einzulassen, hab demnach hiebei eiligst die Copeyen solcher schreiben an den lieben Bruder als auch Herrn Canzlern übersenden wollen, weil mir nicht bewust, ob der liebe Bruder schon von Stockholm ufgerückt, und da er noch daselbst verhanden, wofern Ihre Kön: Mtt: von dar vorreist, mit dem Herrn Canzlern hieraus consuliren, Aldieweil die Polen uf gewisse resolution von unser seiten sehr starck urgiren, das fürderlichst solche Leute, die des Cotkowitzen qualitet, weil er selbst bei der tractation sein wirt, opponiret werden können, ungesäumbt anher deputirt würden, und das der liebe Bruder daneben allen fleis anwenden wolle, das ich ferner, weil ich solche hochwichtige sach mit zu tractiren mich zu schwach allein befinde, demselben bei zuwohnen verschonet pliebe,†† Dieweil man auch nicht wissen kan, da sich unsere resolution etwas lang verweilen würde, weil dem geschrey nach umb Wenden viel Volck liegen sol, was die Polen etwa tentiren würden, und ob nicht Tisenhausen sich villeicht mit mir zu erhalten bis hiehero kommen möchte, Nachdem aber diese Vestungs

†† sonderlich, und weiln mihr, der himlich abgelegen, kein gering on kosten darauff gehet, also oft ab und zu reysen.

316

Dem lieben bruder lasse ich hiermit auch wissen, das aus allen
Umbstanden abzunehmen, das das Polnische theill nicht ungeneigt,
wo ferne Pernau restituiret wurde, den stilstandt woll uff
20 od 30 iahr zu erlengern, da nun J. Kon. Mayt. mit ihnen
zu handeln allergnedigste beliebung trugen, wehre hochnötig
das der liebe bruder seine anhero kunfft maturirete undt
gnugsame Vollmacht undt instruction mit zur stelle brächte, dan
vor allen andern des lieben bruders anwesenheit bey der handlung
gewunschet wirdt. Signat am 22 July Ao 1619.

Jagh beder at min K. Br. wille min
hastige och oordentlige schriftuelser till
godhe, ty (: Kudt bättre :) migh hälsan
ikke alldeles will på nägra dagar
bistå, och bliffer. Jagh min Kåre
Broder

Tienstwillige
trogna frende in
till Dödhen
Carl Carlsson
Gyldenhielm

Illustris ac Magnifice Domine Vicine et Amice obseruandissime.

Literæ illust. Dnis. tuæ Cretingæ datæ traditæ mihi sunt die 26. Mensis Julij, quibus perlectis, lubens intellexi Illust. Dnis. tuæ aduentum in has Liuoniæ oras propinquas, quum et lætitia haud parua afficior, tantum heroem, non minus quam bello clarum pacis etiam studiosum nec non plenipotentia munitum appropinquare, cuius virtute tandem dubius hactenus pacis tractatus optatum [: fauente Deo :] finem sortiatur. Haquâquam etiam est quod dubitet Illust. D.T. de pari apud nos in pacem promptitate [: prout Rege tam inclyto regimur q pari virtute bellica, pari studio pacis pollet :] dummodo æquæ ac tolerabiles obuiam veniant conditiones, pacisq tempus necessarium et vtile satis sufficienterq cauebitur. Meam quod attinet personam in his arduis negotijs procurandis tantum officij mei fuerit, minime dubitet Illust: D.T. de animo mihi plus quam paratissimo, et cum vnico mihi [: vtpote oneritam graui minus sufficienti :] commissio tanti negotij non sit impositum neq me solum opus hoc arduum aggredi oporteat, superest solummodo vt commissarij ad id deputati conueniant, instructi Serenissimi Regis Clementissimi Dnj. nostri integra resolutione. Expectatur idcirco in dies è Suetia in Liuoniam aduentus illust: et Magnif: Dnj. Comitis Jacobi de la Gardia, Regni exercitus Ducis, cuius felici appulsu spero nos fore vtringq voti compotes, ac omni dubio subleuatos; interim, quemadmodum nuperrime Illustris ac Magni Dnus Gabriel Oxenstiern Gubernator Esthoniæ et Ego de aduentu in Liuoniam Illustr. Dnis. tuæ certiores facti nuncium cum literis ad eam ablegauimus, cupientes scire num pactis super inducijs preterito autumno factis omnino, destare velletis, neutiquam dubitauerimus Illust. Dnis. tuam paucorum moram minime agre ferre, et ablegatum illum nostrum conuenienti responso amice nobis quam primum remissuram. Nos etiam tanti momenti negotium maturemus, illicò aduenientem illustrem de la Gardia de toto commonefacere obuiam mittimus. Et insuper porrò ad Serenis: Regem Dnm: nostrum clementiss: literas non tardabimus. Deus ille Opt: Max: pro sua in humanum

consilia vtriusq; partis in vnum, optatum, et sibi beneplacitum finem dirigat, Cuius paternæ protectionj, Illust: Dnm: T: commendatam sincerè et amice cupio. Datæ Naruæ die 19. Mensis Julij, Anno 1619.

Illustris et Magnificæ Dnis tuæ
Vicinus et amicus paratiss:
Carolus Gulden helm R. Sueciæ
Marschalcus Campj.

Illustrj ac Magnifico Dno. Dno.
Johannj Carolo Chotckowitz
Palatino Vilnensj, Comitj in Bycho et Schlou,
Generalj magnj Ducatus Lithuaniæ exercituum Ducj et Liuoniæ Commissario, Dno meo
vicino debita obseruantia colendo.

Die Antwort an Tisenhausen ist gleiches lauts, mit höfflicher entschuldigung, worumb das Ich mich nicht mündtlich mit Ihm berehden kan, ehe das sämptliche Commissarien zusammen kommen.

vor derselbe anzutreffen, nachreisen soll, nicht länger vfgehalten werden möchte, daran verhindert, soll aber ehist folgen, Bin nun des lieben Brudern guten rachts, daferm von Ihrer Kön: Mtt: sobald keine Antwort kommen, und interim von den Polen bey mir weiter instendig sollicitiret würde, Wornach Ich mich richten könne, ohngesumbt Bruderlich gewertig, Und thu denselben, nebenst allen den lieben seinigen, die Ich von Mich und den Meinigen, freundtlich zu salutiren bitte, Göttlichem enthalt befehle, Datum Naruen, den 17. Julij, Anno 1619.

Min Kure Broders trogna
och tienstvillige frunde alltid.

Carl Carlsson
Gyllenhielm

17. Juli 1619

Dem Wolgebornen Graffen Herrn Jacoben de la Gardie
Grafen zu Leckö, Freiherrn zu Eichholm, Herrn zu
Kolcka, Rundsch und Kidha, Rittern der Kön: Mtt:
zu Schweden, Unsers allerseits gnedigsten Königs und
Herrn, Wolverordneten Reichs Raht und Generalfeld-
herrn, Meinem freuntlichen lieben Vettern und Brudern

1. Aug. 1619.
+

Wohlgeborner Edler Graff, insonders gnustiger vielgeliebter Vetter
und Bruder, Dem Lieben brudern seindt meine willige stetswehr-
rende dinste Zeit meines Lebens iederzeit zuuorn, Ihm nebenst
seinem vielgeliebten gemahlin, langes leben, alles gutten, und
langwihriger gesundtheit hiermit wnutzschende, Vorhalte dem-
nach dem Lieben brudern hiermit dinstlichen nicht, Wie ich unlengsten
beydes ahn Ihr. Kön: Mtt: so wohl auch ahn dem Lieben brudern
geschriben, und die von den Pohlnischen Feldthern Kotkewitz, an-
hero geschickte schreiben, Copien mit Uberstendet, Hette auch
vermeinet, daß sie solten uberkommen sein, aber der
Windt hat sie wiederumb anhero in die Hauen getriben,
Halte aber darvor, daß der Herr Gubernator von Reuell
albereit lengsten, dieses Vnalß nach dem Reich geschriben hatt,
weiln er gleichsfalß von der Polnischen seitten, ebenmeßigk
schreiben bekommen, hoffe demnach, daß der Liebe bruder
hiervon nunmehr gutte wißenschaff haben werde,
Sonsten vorhalte ich dem Lieben brudern nicht, Wie daß auß
Reußlandt fast wiederwertige Zeitung und sich ahnsehen
lest, alß wan die Reußen ihrer alten artt nach sich wie-
derumb in den schalck vorwinden wolten,
Vor wenig wochen seindt etzliche von den Pohlen, so Flemingk
zu Wiburgk vordachtshalben, eine Zeitlang ahn halten
lassen, hierdurch gezogen, haben sie undterwegens Bugis-
leuß Rosen (: welcher bey den Baioren zu gaste gewesen)
sowohl auch andere unsere Baioren bestreifft und ihnen
ein statliches ahn bahren gelde und Pferden abgenommen,
sich dermit nach Neugarten begeben, Wie ich nun
Benjamin den Tolcken, und Reinholdt Dukeren, dohin mit
brifen ahn den Weywoden abgefertiget, Mit begehren
daß er die Reubers fast nehmen, und daß geraubte
gutte, außandtworten und anhero liefern solte,
Hatt er sich zwar in anfangk sinnen lassen, und die
Pohlen etzliche tage fast gehalten, hernacher aber

dasselb nach ihrer seiten gestellet, und hart gegraben, Demnach
nun auch etwan drey oder vier stadt des Bresslauischen
gebiets, und benachbart, wie sie es mit den gemachten
gütlichen massen wollen, die Kirchen aber nun drauchbar worden,
konten nicht gesehen, weil die Glocken gantz hinweg, und nichts
thun etwas für zu wollen,

Darauf vermeinten nun meine abgefertigte Commissarii und
Räthe, Es solte der Bresslauischen Seiten gemelter nun mehr
nun solches endlichen, und die Kirchen abkommen sein
dessen sie sich Ihr. Kön. Mt. und des Bresslauischen abtrags
gemachten friedens, nicht weniger der perturbirung, sondern
gantz und gar nicht versehen gehabt, In dem sie vor
wenig Jahren einen offenen brieff nach Breslaw geschrieben, Das ist gesagt.
darinnen sich ausdrücklich abgetretten und verzigen.
Das nicht, Ob wol sein Kön. Mt. in seinen absolutorien
mit Ihr. Kön. Mt. einen abtrag gemacht,
were doch solches nur theils durch seinen Unterthanen
wissen, bewilligung geschehen, aber dieses auch sie Breslauischen
Ihr. Kön. Mt. seinen obigen friedens Contract nicht
in dem sie die stimme nicht abstünde, und die stürmen
und glocken nicht herunder machten, auch die Kirchen
und Klöster nicht niederrissen und ausbrennen hetten
Dessen ungeacht so were nun mit einer ehrbaren Rei-
gerung, versehen, welche Gott zu hülffe nehmen,
und den frieden erhalten, dessen sich auch gute Hoff-
nung, Gott selbsten der Bresslauischen und Ihr. gesandt stehen,
Im gleichen ist auch gantz gewiss, das der Keiserl. zu
Ungarn etc. gesandter liebt, das sie Ihr. Kön. Mt. gnädigst
halten, und zu nichte thun wurden, Es were ungleich
sie sonders nicht, Hingegen seit dennoch sich die
Ungarischen offte dess und viel zu thun haben,
die sie vor dem hin-sonst solten zu sammen gebraucht
hetten, Es sagte auch jemandt,

dass es nach aller gemacht gestalten were, Dass die Com-
missarien abgehen, und die gemacht nicht liegen sollen, Allein
nun dass die allbereit Landsmann ausgewürkt sein sollen,
Indess habe ich meines eigenen votes also zu thun Commissarien
wegs sowohl nicht, und vonnöthen nicht dasselbige, wie der sachen
beschaffen, habe aber nach der zeit haltung bestendt vermeint,
Es were also, sonders weiss auch nichts anders, als
nichts weiter Consens zu machen, Indem sie nach sein
vermeinen so gantz und gar, und so hinfort weiter, der obigen
streiche nicht observirens, dass es ist etwas, und sonderlich stehen
bleiben, die lange Ehe und endlichkeit wenig weiters, nichts zu
trauen, Erachte auch also, dass hierauf die Polnische
practike mag dasjenige sein, dass die gar auch der Kundschafft
leuchtet, dass mit ehes Breslauischen Vettern bis 7000 Mann
geworben Volckes, nach der Klissow abkommen sein sollen,
Indem ist schlecht die Capitulation und dennoch bald die ganze
bald einen andern Tenor, Meinend man stund dasselbe
nicht hoch achten, dass man mit der festen einen gantzen
Feldzug kan stehen, weil sie in Gefahren enthalten, Indem
nichts mag es abnehmen der Kaiserlichen, dass man genug
zu thun verspüret etwas,

Ausser der Festungen mangelt nichts, als Geld und Klei-
dung, wie auch Kriegsvolck was dessen Abgang Volck,
so einstehen die Polnischen Anschläge von tage zu tage zu
gehen, und sagen etwas, dass es abkommen, welche auch von der
Kaiserlichen wieder abgetragen werden, etzliche nicht bezahlt
worden,

Ihr. Obristen, gemeinigklich abgenommen, wie es stündlich war,
nützen, und etzliche meine Reisegesellen auch etwas beschrieben
und die Festungen, sonderlich Neuhäusel, Comorn, Wie
auch bisshero die Stadt selbsten nicht Neuhäusel gewesen,
weil nunmehr hergestellet, dass einer dessen bezahlen
werde, Klipp weiss ist Comorn der bequemer verschanzt,
Neuhäusel, Habe auch Ihr. Kön. Mt. desswegen gespro-
chen die selben Ihre meinigkeit dieserhalben anzu-

treiges siegen von 12000.

und mag gewiss nicht etwa für sich stimmen, sein, der tendat abzulesen. Tagschrift sei gen Posen,

In fall auch, daß es wiederumb zur fede geraten solte,
ist nicht rathsam, daß man Rudo bey macht erhalten,
sondern wehre viel besser, daß es in lufft gesprenget,
sindtemahlen man starcke guarnisaunen darinnen halten
muß, Darzu auch zu wasser nicht Proviantiret werden
kan, Und ist Lin ort, ~~[illegible]~~ 4 meilen weges davon,
welches ein sehr bequemer ort, eine starcke schantze
do hin zuschlagen, welche man zu wasser endtsetzen, und
mit den schuttern recht darunder lauffen kann,
Was nun Ihr. Kös: Mtu: hirvon rathsam dunckt
wirdt der Liebe bruder dieses valß mit deroselben
darauß reden,
Endtlich hoffe ich, daß Lieben bruders glückliche ahnkunfft
wirdt vielleicht verursachen, daß die Reussen daß schwert
in der scheiden halten,
Beyligendt wirdt der Liebe bruder schreiben von seinem
Hofmeister Johan Behren endtpfangen, Weiß
ietzo dem Lieben bruder nichts mehr zuschreiben, sondern
erwartte dessen glücklichen ahnkunfft, Thue auch
ihm nebenst seinem vielgeliebten Gemahlin, dehm ich
ahngenehme dienste zeit meines lebens zuerzeigen erbö-
tigt, Götlicher almacht treuligst endtpfehlen, Geben
Verfa den 1 Augusti Ao 1619

Min Kare Broder
alltindt till tienst
och willia.

Jagh beder min K. Br.
wille hålla min hastige
schriffuelse till godhe, och
fordra doch godt resolution
Ifrån G. K. Mtt på alla
saker. Sudt hielpe oss en gångh
wäl wthur thenna Labyrinth och
orolige leffuerne, till någon wiser-
heet wigi sakarna. St Dieu soyez
monfrere.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

321

Aug. 1619

61 9

Dem Wohlgeborn vnd Edlem Herrn, Herrn Jacob de Legar-
dien, Grafen zu Lottkey, freyherrn zu Eckholm, Herrn zu
Kolck Knuze vnd Rossigk, Kön: Ma: zu Schweden,
Hochbetrauten, Man, verordenten Reichsrath, Generall
Feldther vnd Ritter, Meinem grossgunstigen Herrn
Vetterm vnd Brudern freundtlichen Zuhanden

21. Oct. 1619.

322

Wohlgeborner Graf insonders gunstiger vielgeliebter
Vetter und bruder, Negst endtbietung meiner willigen dinste
und wuntzschung alles guten von Gott dem Almechtigen
ist mihr demnach des Lieben bruders schreiben uber beandtwortet,
Habe auch ahn den Ritmeister Lorentz Wagner geschriben
daß er mit den Reutern anhero ins Gebische gebiet rucken
soll, wan sie nun aldo ahngelangen, weil ich mich dohin be-
geben, Und sie Muustern, Auch dem Lieben bruder förderlichen eine
gewisse Rolla zuschickken,
Ich wolte ~~Vielt~~ auch dem Lieben bruder ietzo ein Vorschlag wegen
dieser Vestungen zugeschickt haben, wie weit sich Ihr. Ko: Ma:
gemachte ahnordnung erstreckken könte, Aber ich kan solches
in der eyl noch nicht zurechte bringen, soll aber mit den ersten
geschehen, Nichtsdestoweniger so vorhoffe ich daß mit dem ienigen
was noch alhier in vorrath wihr mit Gottes hülffe, biß
zu offenen Wasser reichlich zukommen können, Die guar-
nisaun zu Audo habe ich laut der abrede besetzet, auch
den Obristen Rechenbergk mit 150 Man dohin abgefertigt,
ihnen auch zutreglichen ordnung machen lassen, Also das
sie biß uf den 1 Augusti künfftigk sich wohl behelffen
können,
Ahnlangende die Knechte so auß Finlandt uberkommen sollen
seindt biß Dato noch nicht ahngelanget, Und weiln ietzo der
Winter einfellet, ist unmuglich daß sie zu Wasser uber
kommen können, Habe deßwegen ahn den Obristen Ple-
mingk geschriben, und ihm zuerkennen geben, Wofern die
Knechte deselbsten nicht beyder handt, daß Er sie in solcher
gefehrligkeit nicht ebenteuren wolle, sondern lieberst bis
uf den Eyß oder schlittenwegk, alda vorbleiben
lassen, dormit sie nicht umb die Helße kommen möchten

Matz Olichaus Compagni, weil ich so lange alhier behalten
und weils die Reuter nun einig in den Reudienst gehört
haben laßt wollen, wenste ich das sie gute Compagnie
und tapfer gewesen, sindtemahls mit Gott lob sich keiner vor
dieser Feindsnoth, sondern alles ritterlich gehalten
Dieses langen Compagni weil ich diese tage, so bald
Matz Olichaus Compagni mustern gelangt, mich Rathsam
befunden, und weils alhier wenig obrigkeit wesen
ist Berath weil ich ihre obrigkeiten alhier behalten
und Konnen sie alsdan für Rector wieder mit gewinn
Derselbe hat sich bis dieses Tages nicht, Als ich
demnach für Rector gelangen, und wegen der Verpflegung
nichtigkeit machen wollen, Dermit ich meines nächsten
gutigen die Visitation dieser Closter halben Rinder
oder nächstes, daß in Ihr. Kö. Mä. obrigkeitlicher Verpflegung
derselben nicht gebricht sein, habe ich mich alhier bey
dem Zöllner Daniel Dinnagen erkundigen lassen, der
mir die Rechnung und Rollen übergeschicket, welche
dermit ich verhoffe Rinder, das viel der Zal dieses
jetzt geringer als sonsten Jahre gefallen, Ich mir nicht
für undienlich lassen, sie machen nicht schuldig mich der
Rechnung zu thun, sondern Ihr. Kö. Mä. allein, Als ich
mich derowegen für ihre gesandt, und ihre Leges lassen
der Closter visiren, das ich nicht von Ihr
Obrigkeit starck unsere gebeten, sondern es gebührte
mich mich mit nothdurft dessen zu erkundigen, Ihme dessen
ersten bericht zu thun lassen, als Closter mich die Rechnung
und Rollen geschicket, aber ich vor gut für solches lassen
Halt es mündlich seines Ofterogen der Brandschreiber
mit der Rollen und seines Emanuall bericht kommen

gesandt, und mich dermaleins lassen, die sondern mich
hinnit die Rollen und Rechnungen, und wo leider sich
hie anderes bey dem Data als sich und der Zol mistmasse
befinden, sondern sein officium hiermit resignirt
haben, Dieses Orts ist mich nun nicht dienstmasse allein
sondern für dem landschaftlichen nassen wer ihre Ehr
der massen, was mehr wer ihre obrigkeit wer ihre haben Rollen
selber als bedenken der Zeit hat die thür gewürckt, und
wer seinem officio absein wollen, haben demnach seine bücher
genommen, und dieselben wie wenig obrigkeits personen
Be findet sich meines erachtens, solche Unrichtigkeit vber
viel masse Rechnungsbrüche, das sich nicht genungsam darüber
Erklärendes, und in summa es ist in der Zeit dasselbe
nicht wie Esle sammit vber ander streiches Zeug, darinnen
nicht begründliches, Als muß den selbigen Tag wieder daher
gelobt, so wird Landt gebrauchet muß es bisher wiederum
abgefertiget, da ich abrede, das mich hier gleichfalls in
die Stadt dasselbige betreffende, nichts wie gebräuchet
und in Rechnung gebracht, Als es hiegegen bey der Liebe
Closter Laufflichen wesentes, Jetzo aber habe ich mir Ihr
visiren abgestellet, Die euch gesonnen, Als das streiches
Jaget, und sie nehmen Rechnen, so mich das Zollbot, in Leyrich
bey gen Zu besehen, und Ihr. Kö. Mä. Leistung mit der ehesten
Zu beschreiben, Weils ich dan nun dieses obstringirte Falls
stattbricht und Kraftz in die Länge nicht gründliches das sich auch
keines dinges ehe unterwinden will, Hab ich endlich für gutt gesehen
lassen, und Einen andern mündlich Casparn Thilen aus seiner
stadt, bis bey Ihr. Kö. Mä. gnediger verordnung, bestendigt
Weils sie die gelegenheit eigentlich, und den Commissarien Abel
seines, ich auch beygegangen, selbsten seinen Process mit ihr
gemacht, Als auf itzo stehen ehe den Commissarien

ich deßwegen geschriben, daß Er mit dem Lieben brudern hierauß reden soll,

Der Frantzoische Baumeister Meister Jacob, ist anhero gelanget, und hat diese örter besichtiget, befindet auch daß zwar gute gelegenheiten sage mühlen zubauen, Allermaßen Er dasselbsten, wie ich vermerke ungesonnen dieser örter zu wohnen, + Worzu ich ihm das wahl gute + Thue hiermit dem Lieben brudern, dehm ich ahngenehme dienste zeit meines lebens iederzeit zuleisten erbötigk Götlicher Almacht treuligst endtphelen Jgeben Nerffa den 21 Octobris Ao. 1619.

+ gelegenheit einräumen will, Wie Er das den Lieben brudern selbsten berichten wirdt.

Jagh kan min K. Broder hur hoos tienstbroderligen icke förhålla, att rätt nu på Timan ankom ifrån derbtt Hindrich von Gilssen, med breff och mundtlige wärff, hwad sådantt wara kan, will jagh min K. Broder oförsumeligen weeta lätha, och migh med swar på theras ärender, retta efter som jagh weet min K. Broders fullmacht, och förthenskull till honom om all bescheedt haffua ifrån migh affwijst. Befallandes hur med min K. Br. samptt hans Elskelige Gemahl min K. Syster, (: hwilka jagh aff migh och min kåre Gustro kärligen hälsade med wår tienst begårar :) under Gudh nådige beskydd och beskerm. A Dieu soyez.

Min K. Broders
tienstwillige frende
alltid.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

25. Oct. 1619.

324

Wolgeborner freundtlicher lieber Vetter undt bruder
demselben sey mein freundlich gruß undt dienst mitt
wundschung aller glücklichen wolfarth von Gott dem
Allmechtigen zuvor,

Gebe demnach dem lieben bruder freundtlich zu erkennen,
Als zeiger dieses Caspar Tiesenhausens von Siz S. Sohn, mitt
der Polnischen herrn Commisarien anhero abgefertigten
Heinrich von Gilsen zugleich mit geschicket, undt mier zu
vorstehen geben, wie er gesonnen umb erlangung gnade anzu
halten, undt sich unter die Cronschweden wider zu wenden, mitt
vleißiger bitte, das bey dem lieben bruder ich ihme disfalls
mitt meiner recommentation zu statten kommen möchte,

Was ich ihme dan dieselbe, in ansehung dessen der liebe bruder
mitt seinem Vatter seeligen in guten vornehmen gestanden, dieser
auch nur ein einiger Sohn ist, undt sich die zeitthero in keinen
Polnischen sondern der Niederlandischen diensten gebrauchen
lassen, undt des Vatters vorbrechung dadurch nicht uff sich ge-
wirket, nicht vorweigern kommen, So habe ich bey dem lieben
bruder seiner hiermitt im besten gedenken wollen,

Gelanget dero wegen E. Hbch. mein freundtliches gesinnen
er wolle sich gegen ihn hierauff also bezeigen, das er sich des
selben gemeinlich erfreuen möge, undt ich bin es gegen den lieben
bruder negst empfehlung Göttlicher bewahrung in freundt-
lichen danck wider zu beschulden erbötigt. Datum Narb
am 25. Octobris Anno 1619

Deß Herren Brudern
Dienstwilliger Vetter allzeit

Carl Carlson
Hildenhielm

25. Oct 19

Zu Fabian Zu
Den 7. Novemb.

Dem Wolgebornen herrn, herrn Jacobo de Lagardie Grafen
von Löckhö, Freyherrn zu Kolka Kyda und Nuntsee,
Königl. Mayt. zu Schweden verordenten Reichs Rath,
general Feldtherrn, und Gubernatorn des Fürsten
thumbs Esthlandt, Rittern, meinem freundlichen
lieben Vetter und bruder

14. Novbr. 1619.

326

Meinen freundtlichen gruß mit wunschung alles liebes
vndt gutes von Gott dem Allmechtigen zuvorn,
wolgeborner freundtlicher lieber vetter vndt
brueder.

Welcher gestaldt der Patriarcha zue Neugartten an
etzliche Pfaffen in Jngermanlandt geschrieben vnd
sie vnter seine benediction zuziehen begehret, das gebe
dem lieben brueder ich aus beyliegendem seinem, von Nöte-
burgk mir zugeschickten original schreiben einem
zuvornehmen, Darauff ist mein bestes, aber
dem lieben brueder vnvorgreifflichs bedencken, Weill
die Königliche Mayett in Schweden vnser gnedigster
König vndt herr, diesem hiebevor nicht deferiren wollen,
vndt man nicht eigentlich wissen kan, wessen sich der
herr Abgesanter Herr Gustaff Stenbuck disfals gegen
sie in Moschau zuerclären in bevehl gehabt, man
hette J. Königl. Mayett gnedigster meinung sich hier-
uber erkundiget vndt inmittels den Pfaffen sich der
Neugartischen gemeinschafft gentzlich zu enthalten
vorbothen, in massen ich dan auch albereit an ordnung an-
gefuget, solches mit abnehmung der briefe zuvorrichten
vndt sie vff fernern bescheidt zuvorweisen, Was nun
dem lieben brueder hierinnen vorzunehmen gefellig sein
wirdt das thue ich in antwortt erwartten, vndt ihn
Göttlicher bewahrung zu allen erwunschten prosperitäten
treulich empfehlen. Datum Narfa am 14 9bris 1619

Mein K. Dr. tienstwillige
freunde ich trogen Broder sa
lange zugh leffuder.

Hans Hartz
Gyldenhielm

Wälborne herre Greff Jacob, Elsckelige Kåre frände,
Broder och tillförsehendes synnerlige godhe wenn, sedan
breffuedh war förfärdigadh, ankom min post medh
min K. Br.s skriffuelse till migh, och twenne andra
till Nötheborgh och Kexholm, hwilka och strax blefe
medh en Nötheborgs halff Bajor fortschickadhe.
Ther hoos min K. Br.s wälmeningh om Gilsens reesa och
ärender haffuer jagh förnummidh, ther till nu inthett syn-
nerligidh swar behöffues; Menn Fabian Eisenhausen
belangandes, then hadhe jagh och häller seedt här ifrån
ännu som här, mycket mindre gärna welad min K. Br.
på hans wegna medh någen förskrifft besweara, såsom
jagh honom och till bescheedh gaff, att han ingen förhoppn-
ingh kunde haffua om sina godh igenbekomma, medhan
hans fader them förbrutidh hade, och hwadh Kida an-
belangade, wore aff min K. Br. gönom skulds betal-
ningh som ther på wore, så dyrt betaalt, att han icke
mächtigh wore thett igen lösa, och thett så mycket mindre
medhan H. K. Mtt Nådigst hadhe thett min K. Br. confirme-
radh; Doch hadhe jagh wäl medhan hans fader ännda
leffde, + strax efther min förlossningh uthur fängelsedh,
hoos H. K. Mtt min aller N. herre, så nähr honom gratiam
och gunst impetreradh, att om bådhe Bröderna då strax
hadhe sigh inställtt och gönom sitt trolige och mannlige
förhollande giordt sigh emot H. K. Mtt wäl förtient,
hadhe the kunnet medh tidhen någedh förwärffua,
menn efther the hadhe thett försumadh, wore twiffuelsmåå
hwadh nu skee kunde. Doch medhan han så synnerligen
begäradhe recommendation till min K. Br., och sakar
nu uthi the terminis indutiarum stoge, thesslykest han
medh en affgesantter eller Nuntio publico war hyt
kommen, hwilken och för honom intercederade, ha
jagh honom thett icke widare kunnet afflå, mycket

+ (medh hwilken H. K. Mtt då nå-
gedh hadhe uthi
sinnet, såsom Com-
missarius adam
Schrapfer nägor-
lunda wert.)

Dem Wolgebornen Herrn, Herrn Jacobo de Lagardie Gra-
fen zue Leckoe, Freyherrn zue Eickholm, Herrn zue Kolka
Nunthee undt Kyda, Königl. Maytt: in Schweden verordenten
Reichs Rath, Obersten Feldtherrn undt Gubernatorn
des Fürstenthumbs Esthen, Rittern Meinem freundt-
lichen lieben Vetterth bruder

vu

vou

3

14 XII 19

30. Novbr 1619.

Ein Broderwillige och tienstwennlige hälsan
sampt all wälfärdh lykönskan, och hwadh mera
godt i min förmögenheet wara kann; Wälborne
Herre Kåre frände, Broder och sijnnerlige tillför-
låthne godhe wenn, jagh haffuer min Kåre Broders
skriffuelse bekommidh, förmålandes om någedh godh
medh några unga Köpswänner som här igönom åth
Nogorden achta passera, ther i blandh förmenas
en godh partie till komma Gerdt von der Heyden
ther om wij och här någerlunda kundschapp
haffua, att thett wisserligen så wara moste,
Men then hallta skriffuaren Hindrich som till
Nogorden sigh achtadhe medh några breff ifrån
Johan Adolph, och ifrån Gerdt von der Heydens
Broder, till Gerdt von der Heyde, på hwilkens
åtherkomst the Köpswänner medh godhet haffa
wentadh och bijdadh medh breff och swar ifrån Gerdt
von der Heyde; thensamma haffuer på Luga åhn
5. mil öffuer Jamma lididh Skippbrott, och
sin wäska eller wåthsäck, medh breff och all
beskeedh förloradh för ännu som han till Nogor-
den framm komm, hwarföre han sigh åther begiffr
till baka åth Räffle, aff hwilken min K. Broder
widare kan mundtligen alla sakar uthfråga.
Jagh will och wäl göra mitt bästa här, att
widare kunna förmärkt sanningen ther
om förnimma. i medler tidh haffr. Jagh tillskrif-
widh fogden på Jamma, att han sin flijt gör
att låtha upsöhia then wäskan medh breff so
bortt kommen ähr, kunne thenn finnas igen, så

förmodar jagh saminga rätt förminna; dog
icke tghet minder, näst tgen sitt domer oc sin
God bekandt hafwer, oc widare yå resumerat
äfter åtj januarii, haine mann efftersände, förega-
ende att mann hafwer förmenig tgen gestte
äfter ansagen utgi en annen manen åme som rätta
ägandan äfter, oc för tgen skuld ne för wara för-
brutig, eller tgen mester effter K. M. mildt
ordning medh sin egen bekoma saminga
breffwen gestte mag rätta till domer, oc sedan
der som effterst ding breff kimer) kan tgen bäsa
wegenbahes; dog förmodar jagh tgen stiftsfriman
sin K. Dt widare betänckiander oc rådh för
elsinan, Brodersmedtigen bedianer, att om
skiönt min K. Dt utgi skäl tgen stiftsfriman tåtter
vnderrättelse tgerom sänder bekoma, att tika-
wäl gestte mätta sitt passera, yå tgen antag
för tollen medter utgifftdag förste, tij effterst
ingen toll kallen kunna, om tgen förer bestade
confiskerandes eller omkallandes. Jagh wela dog mäl
tillsee, att tgen ide vnderskiuta skall; oc sijnes
ide orädeligt oc swara, saste min K. Dt tåtter
tgen stiftsfriman yå wrägen sentligen giffwa agt tgen
tgem, att tgen ide taga sin wäg inn yå togenige
gränsten oc äfter yttermere, till att vnderwija
tgenna warandis toller, eller om tgen för nägen
snuffda om tgen som kunde yå Bord wara vnder
tgen. för utgi Narwandis Tåsnet wellgiang
oc mäl [illegible] tåtga giffwa agt tgen yå.
Widare wälborne Herre Elskelige K. Broder
äfter ickgen dagar en yost ifrån Nogarden, att
Knäd Daniel medh breff till min K. Dt fadd
oc till migst om gränskeläggningen, hwilcken
tgen affwan en
yå förwänt
lang förtter
wist,

330

Wälborne Herre Greff Jacob Elskelige Kære
Frende oc Broder, Sedan breffwet äfter förfärdi-
gadt, hafwer en Borgare för i staden, Hindrich
tom Hortzen, migh tillkommen giffwit, sigh wara
tillbreffwidig ifrån tgen Hamborgiske döyfwämner
att fem fod migh förträgia skulle om tgen för tiodelig
Toll för igienom Lenna Sund, oc sedan fem betygeligh
swar igen bekom, sadde fem straxt sigh wela en-
yost äfft Nogarden till Herr Von der Heyde send
oc fornem tgen om till skriffwa, tgesliche tilbaka
äfft Wässle, att tgen medh förste förerd mätte foort kom
Då trägande jagh, om godtt kom Herr von der
Heyde till, sade fem sigh icke weta, dog wolde fem
wäl nägen tgen affl. Endog nu wäl tbehoff Herr
von der Heyder skriftelige swar [illegible] som kom wor-
der ifrån Nogarden, kunde nägen tgen om förminna,
så sijnes dog bäst wara att bätta breffwen kom
omelt erade mäl fram, yå tgen att godtt mätte
igienom gå, oc sedan såsom ickgen wist breff tgen
tgen effter wandra, till förwissen ända min K. Dt
wille migh en breff tillskriffwa dateras sedan
godtt wore ifrån Wässle bortfördt, såsom sadde
K. Dt ickgen saming sedan förminna att sampa
kom Herr von der Heyde till, oc att jagh
så dana orsaker tgen arrestera skall. Bäder K.
skull att min K. Dt wille tgen så stor oc fastere
för Tollens skull som tgen affl för förmodar
Et Dieu soyez Monsieur.

tgen affwan en
yå förwänt
lang förtter
wist,

post ofter hans begäran; jagh med thenna
min wthschickande till min K. Br. sänder, och
beder att hwadh swar ther på giffuas skall
jagh min K. Broders menigh nägerlundaigen
förnimma kan, såsom och på then schriffuelsen
ifrån Metropoliten till ingermanlanske prester-
schappet, hwilken jagh icke längeseden och
min K. Br. tillsende. Här säyes för sanningh
att Bönderna wthi Sommers Lähn, ähre warnade
till att undangömma sin Spannemål och förmögen-
heet, och sigh sielffua begiffua wthi säkerheet,
för några Polackar som skulle liggia om
kring Torpetz, hwilka haffa tillbudidh
storförsten sin tienst, och sedan thett ähr them
afflagidh, giffua the sigh till att förhärya
widare landet; jagh haffuer några therom
på kundschapp wth, hwadh jagh warder wthi
sanning förnimma, skall oförsumeligen giffuas
min K. Br. Broderwennligen till kenna; och
tackar jagh min K. Br. tienstbrederligen för
medhdeelte trychte aviser ifrån Tyschlandh;
Befallandes här med min Kåre Broder sampt
hans Elskelige Gemahl min Kåre Syster hwil-
ken, såsom min K. Br. sielff jagh och min Kåre Hustro
med wår willige tienst och all wälfärdh önskan
kärligen och wennligen här med hälsa; wthi
Gudh then allrahögstas nådericke beskydd och
beskermm. Datum Narvæ Novembris 30.
Anno 1619

Min Kåre Broders
tienstwillige frände
och trogna Broder så
länge jagh leffuer.

Jacob Karlsson
Sylldern hielm

Dem Wohlgeboren und Edlem Herrn Herrn Jacob
De Lagardien Grafen zu Lokkey, freyherrn zu Eck-
holm, Herrn zu Kolck Rnuzo und Rassigk: Kön:
Ma: zu Schweden, Hochbetrauten Man Verordneten
Reichsrath general Veldtherrn und Gubernatoren
des Esnischen fürstenthumbs Ritter, Meinem
insonders grossgünstigen lieben Vetterrn
und bruderen Dienstlichen zu handen

30. XI. 19

7. Decbr. 1619.

Eure bereit willigste dinste, nebenst ermuntzschung aller heil-
werthigen Wohlfartt von Gott dem Almechtigen, ieder zeit
zuvorn, Wohlgeborner Edler Graff, insonders grossgnüsti-
ger vielgeliebter Vetter und bruder, Vorhaltte demnach
dem Lieben bruderen dinstlichen nicht, Wie dass unlangstenn ich
von dem Obristen Flemingk ein schreiben bekommen, Darinnen
Er mir zuerkennen gibt, dass Er, uf mein hiebevorn ahn ihn er-
gangenes schreiben, die Eine Compagni, nemblich Ernst Kreutzen,
zu confortirung dieser Vestungen, ahn hero zu ziehen verordnett,
Wie Er aber mit dem Volck nach Borga gekommen, und uber
ziehen wollen, haben die Burger daselbsten ihme nichts zuwillen
gewesen, sondern auch die Schutten und Farkost, mit gewaldt
genommen, und sich in diesem uf dem Lieben bruderen beruffen,
mit vorgeben sie wusten niemandt etwass ohn des Lieben
bruderen befehlig, zuwillen, Wolle derohalben der Liebe bru-
der unbeschwert dahin ergehen lassen, dermit sie sich knuffigk
wan Man eines oder dass ander nötigk, besser bescheidenheit
und beförderung gebrauchen, dermit Man der durch nicht vor
zögert werde, Wie dan nicht muglich gewesen, dass man die Knechte
hat können uber bekommen, sondern mussen daselbsten bleiben
biss dass der Schlittenwegk kumbt, Ahnlangende Matz Auf-
sons Compagni habe ich alhier behalten, und ihnen kleider geben
lassen, Dergegen hat der Obriste Flemingk Erich Jonsens
Compagni daselbsten in Finlandt kleiden lassen,
Simon Langen Compagni sende ich hiermit nun zu dem Lieben bru-
deren, Allermassen dan inliegendt verzeichnuss ausweisen wirdt,
Wie starck sie sein, auch wo die ienigen so do mangeln hin gekommen
Ingleichen auch, was sie vor ober und undtergewehr haben,
Weiln auch alhier wenig Obergewehr in vorratt, habe ich die
Puchsen und Musketen von ihnen genommen, Ibedrachtnus
dass der liebe bruder ihnen daselbsten andere gewehr liefern
lassen wolle, Weiln dehren daselbsten gnugsam in vorratt

Anlangende die Oberbefehl weiln solche Außlender vnnd
frembde haben sie vmb ihren Abschidt bey mir ahngelanget,
vnd ist der Capitan Simon Lange, ietzo alhier noch auf Audo
vnd Rechenbergk zugeordnet, weiln Er wegen der Rechnung
noch etwas alhier vorbleiben muß, Dem Ehendrich,
welcher zuuorn Mein vfwartter gewesen, habe ich
wiederumb in Meinen Dinst genommen, Der Leuten-
ambt, ist sich ferner zuuorsuchen, auch seine Krankheitt
zu curiren nach Teutschlandt gezogen, Ingleichen auch
so seindt noch etzliche von den vndter officiren, welche
alhier in Liefland zu hause gehören, Dieselben haben
mich bittlich ahngelanget, Ihrer Perschonen halben, ahn dem
lieben bruder zuschreiben, Weiln ihrer vndterhaldt
so sie in Nortbodden gehabt genommen, Daß der
liebe bruder in bedrachtung ihrer langen dinste
ihnen vnbeschwert nach hause zu ziehen vorgönnen
wollte, Ihnen dornebenst auch vorschrifft ohn die
Vogtte vnd schreiber mittheilen, dormit sie daß ihrige
außbekommen, vnd nicht die Vogte vnd schreibers, solches
vndter sich schlagen möchten,
Von Zeutungen ist alhier nichts neues, ohn daß die Reutter zu
Audo sich hefftigk beschweren vnd beklagen, daß sie nichts
zum besten, vnd die Lehnung fast lange außen bleibet, haben sich
bey mir auch raths vnd hülffe getröstet vnd zuflucht ge-
sucht, Aber weiln ich von dem lieben bruder dieses
valß keinen bescheidt, auch sonsten nichts im vorrath, habe
ich ihnen nicht Willfahren können, sondern wirdt der liebe
bruder dieses valß rathschaffen,
Vngefehr vor Ein Achttagen ist zu Audo Ein gespenst des
morgens frue gesehen worden, haben sich vm stuk wegen
von der Vestung etzliche Trop Reuter in dem felde
sthen lassen, dorundter auch etzlich fußvolck gewesen

Auch wolgeborner freundtlicher lieber vetter undt
bruder, ist an Elbd. mein freundtliches gesinnen,
do noch etwas ubriges an nieder undt Obern gewehr
vorhanden, dasselbe bey Zeigern dieses Hansen Tormin
anhero volgen zulassen, undt ihn uff sein an mich
gelangtes ersuchen, bey Elbd. seiner im besten zu
gedencken, in deme er seiner langgeleisteten dienste
nichts sonderlichs genossen, in guter recommentation
zubehalten, undt da etwas kunfftig gelegenheit
zu diensten vor ihn eröffnet werden möchte, fur andern
darzu zugebrauchen. Signatum 10 Xbris 1619.

Vostre bien humble
Cousin & frere
pour vous servir
tousiours.

Carl Carlsson
Sydenhielm

Wie aber die unserigen hinauß gehauen, und vermeinent etwaß feindtliches zu sein, haben sie nichts gefundenen, Weiß ietzo den lieben brudern nichts mehr zuschreiben, sondern thue ihm nebenst seinem vielgeliebten Gemahlin, so von mihr und Meiner lieben haußfrauen zum freundtlichsten gegrüßt, Göttlicher Almacht endtpfelen, Geben Nerfa den 7 December Ao 1619

Mein H. Br. Dienstwillige
och trogna frende så lange
jagh leffader.

Carl Carlson
Sylldenhielm

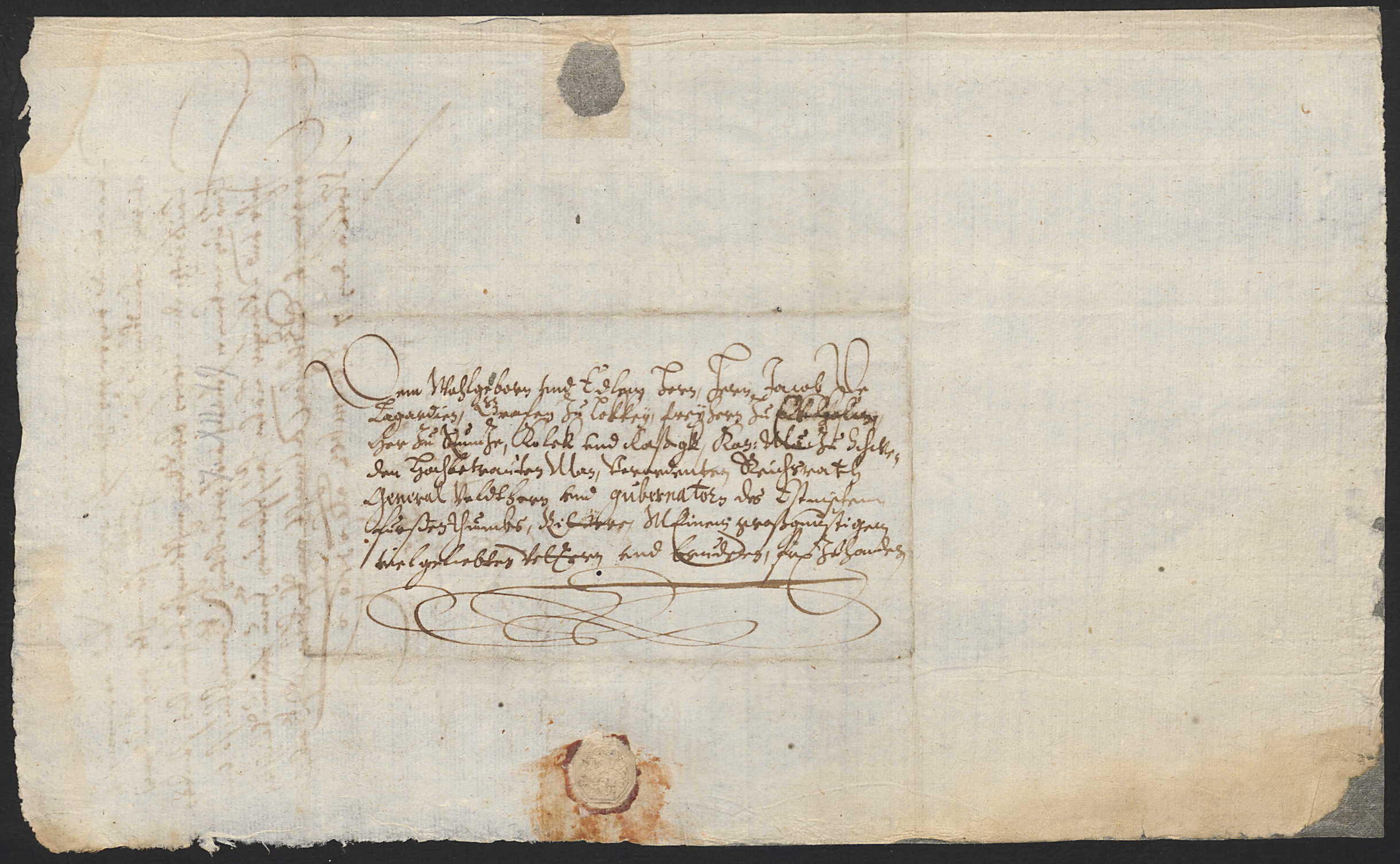

15. XII. 1619

Einen freundtlichen gruß und bereitwilligste dinste, mit
wuntzschung aller heilwertigen Wohlfarth von Gott dem
Almechtigen zuvorn, Wohlgeborner Graffen insonders gros
günstiger Lieber Vetter und bruder, Desselben schreiben
ist mihr gestriges tages behendigett, auch die Poste alhier
ahngelanget, welche ich diesen tagk alsobalden fort senden
will, Ahnlangende den Talch und Hopffen, darumb der
Liebe bruder schreibet, weil ich mein bestes thun, daß so
viel muglich Hopffen ich zuwege bringen kan, und solchen
nebenst den Talch, straks nach den heiligen tagen uber-
schickenn, Von Zeitungen belangendt, kombt mihr recht
diese stunde hin schreiben zu, welches ich dem Lieben bruderen
in originali zuschickte, werauß der Liebe bruder sehen
wirdt, waß ietzo alhier inschwang gehet, Ich vormeine
Perschen halte es davor, daß es mur zum trauen von
den Reußen außgesprengt werde, dermit sie vieleicht
die Vestung Rude desto ehr zu impetriren vermeinen,
Nichts desowenigen, so habe ich ahr alle enden Kundtschafft
außgeschickt, und laß vornehmen, ob etwas daran
oder nicht, so balde ich Kundtschafft erlangen, wil ich es
dem Lieben bruderen unsaumblich avisiren,
Mehr nicht, sondern thue dem Lieben bruderen, nebenst
seinen vielgeliebten gemahlen, in grosser eyl Göttlichen
Almacht treulichst endtpfelen, Geben Neuffa
den 15 December Vo 1619.

Auß dem Semmerischen gebiet habe ich eigendtliche Kundt-
schafft, daß den bauren ahngesagt, sie sollen ihr getrei-
dich auß dem wege bringen und vorgraben, Waß fer-
ner erfolgt gibt die Zeit, Welches ich dem Lieben
bruder in der eyl verstendigen wollen, Wil nach besse-
rer Eingenommener Kundtschafft, dem Lieben bruder
ehesten ferner zuschreiben,

Vostre treshamble Cousin
et frere pour vous servir
tousiours.

Carl Carl [illegible]
[illegible]

Wolgeborner Herr Oberster Herr, Herr Feldt Marschalch Liber
Ff. Gnd. Mein Gnedigliche Dienst Freundtwilliger Gruss zuvorn
Gnedigster Herr Ich hab Ff. Gnd. Schreiben Datum Ratisbon
den 3 Decembris Jüngsthin Empfangen Vernumb Ff. Gnd.
Ich mich gegen Ff. Gnd. ganz Freundtlichen bedanken
Sollen mit Erbietung meiner Ich Ff. Gnd. allzeit Gutwillig
Wolgefallen, Dieselben Gnd Ff. nach meinem Vermögen
Gnedigen Herren Ich mich Jederzeit Gnedigen Gnd Gun-
stig gegen Ff. Gnd. Ich Freundt Vnnd Gnedigen Herren
Gnd sie mit Freundtlichen gebürlichen Gnd Gun-
stigen Dienst zu Erzeigen Ich Ff. Gnd. Gnedigen Herren
Lieber solle zu Thun Schuldig sein, Wie Ich Ff.
Gnedigen Herren Ich Gnedigen gethan soll, Und soll der Kayserl Mt
Solen Ich den Gnedigsten geschrieben haben, Und Begert,
Dass der Obriste Dieselben Ich Ihren Durchzug Land-
strassen wolle in Ihr Gevangenschaft gebiett, Sie soll
in seinem Land Ihr geringsten Schaden nicht thun, sonder
für Ihr Kauffen wasserey Kosst den notturft sein,
soll Ihr Ich den Obristen zu Ingolstatt nach Rad,
gnedigen geschrieben haben, Ich Ihnen Zu stunden soll.
Derwegen Ich nicht soll Vnterlassen Ihnen Ff. Gnd. Gehorsam
zu Notificiren stellen Ich mich Ff. Gnd. Herrn, Ob sie sich
Ich Ihr Ingolstatt Ich Ihnen Ich Ihnen werden.
Vnnd sich Ihrer Ich Ff. Gnd. Gnedigen Herren gantz Freundtlich Ff.
Gehorsam Ich Ff. Gnd. Ihr Ich Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr
Ich mich Ihr Ff. Gnd. Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr
Ich Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr
Ich Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr Ihr

selben gleichen Lehl. solches schleunigst Notificiren.
Es lest Lehl. Friederich Muller unterthenigst bitten bei
gefügten brieff mit an Ihr G. G. fort zusenden, undt
Ihr Lehl. sambt Derohertzliebess Gemahl: die ich bitt von
mir undt Meiner Hertzlieben frawen freundtlich zu
grüssen: Hiemit Gott Tutelb getrewlich Empfehlen.
Datum Notebürgh den 8 Decembris Anno 1619.

E. H.

D. W. Z.

Wilhelm
Hanssen

Dem wolgebornem vndt Edlem Hern. H. Carll Gulden
helm freyherrn zu Pyrckquarn Hern zu Sundebuhzolm vndt
Cassebur Ihr Kon: May: zu Schweden Hochbetrawtem
Man, fels Marschalck vndt Gubernator vber Ingermanlandt
generall Stadthalter vff Narua, Iwangorodt, Jam, Ca-
purge vndt Augdoua Meinem großgunstigem Hern
vndt Beforderern Dienst freundtlich zu handen

Dem wolgebornen herrn, herrn Jacobo De Lagartie Gra-
fen zu Löckoe, Freyherrn zu Eickholm, herrn zu Kol-
ka, Kida vndt Nuntsee, Rittern, Königl. Mayt:
zu Schweden Reichs Rath, general Feldtherrn vnd
Gubernatorn des Fürstenthumbs Esthen, meinem
freundtlichen lieben vetter vndt Gruedern

15 XIII. 19.

20. XII. 1619.

Unsere freundliche Dienste zuvor. Edler Gestrenger insonders gebietender günstiger lieber Herr, gelehrter Doctor und Burgermeister. Eure endtliche meinung mancherley, Euch willigsten dienste, und ersprießung allen Heil und wolfahrts, Eures angenehmen Leibes Gesundheit, dem Allmechtigen, Tage bey Tage, Jahr bey Jahre, und Eure Liebden Hochedlen Frauen, unserer freundlichen Dienste, ihnen selbigen Freundschaft, Ehr und Liebden, Auch Gnedigen Herrn, Vettern und Schwagern, Ihrer Churfürstlichen Gnaden zu Sachsen, unsern gnedigsten Churfürsten und Herrn, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Rethen, Landsassen, Amptleuten, Schössern, Burgermeistern, Rathsverwandten, und gemeiner Landschaft, Stedten und Flecken, Auch Unterthanen, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Landen und Leuten, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Regierung, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Hofgesinde, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Kindern, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Gemahlin, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Mutter, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Schwester, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Schwager, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Vettern, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Oheimen, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Neffen, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Nichten, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Tanten, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Basen, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Cousinen, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Cousins, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Enkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Urenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Ururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururururenkel, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Hochlöblichen Urur

Rosten, habe ich demahlß in sein des Ritmeisters ahnwesen-
heit alhier, mit ihm den Verlaß genommen, daß ich zwar
sonsten keinen andern rath weiß, es wehre dan sache,
daß sie wolten getreidich ahn Korn nehmen, und weile
ich dan vernommen, daß die Reuter zimlich noth zu Ende
leiden, habe ich mich erboten, ihnen 300 Tunnen Korn,
die Tunne zu 8 marck, der mit es ihnen nicht zu teuer
falle, was sie laut Ihr. K. Ma: guardirung die Tunne
vor 9 marck ahnnehmen sollen, liefern zu lassen, aber
sie haben keines weges es ahnnehmen wollen, So weiß
ich auch sonsten ohne dieß keinen rath, Waß nun
dem lieben brudern hierumb deucht, kan Er mit dem
Ritmeister hierumb reden,

Waß ahnlangt, daß der liebe bruder wegen Bugis-
lauß Rosten interciviret, daß ich ihm wegen der 5000
daler: so hart nicht molestiren soll, habe ich zwar
auch solches niemahls inwillens gehabt, sondern, bin zu-
friden, daß Er vor die gantze Summa Spannmahl
liefere, allermaßen dan ich erbötigk die Tunne zu
2 daler ahnzunehmen, Bitte demnach der liebe bruder
wolle unbeschwert ahn seinen ietzigen Ahnwald L
zu Capori Johan Straßburgk nischreiben ergehen
lassen, Inwelchem er ersehen kan, daß Bugislaus
Rosten albereit dieser ahnordnung halben wissenschafft
trage, Dan gemelter Straßburgk, uf Mein hiebevor
ahn ihm geschehenes ahnmuten sich nichts wollen Resolviren,
sondern biß uf seines Principals ahnkunfft verschoben,
Nichts desweniger habe ich wohl Posts weise ahn
ihm Bugislauß Rosten geschreiben, Aber es ist ungewis

ob die brife so geschwindt fortkommen möchten, Derohalben
was es die not erfordert, so muß man zusehen wie
man rathschafft, Wolte ich dieses dem lieben
bruder, dehm ich ahngenehme Kuste zeit meines lebens
iederzeit zuerzeigen erbötigk und willigk, nebenst endt-
phelung Götlicher Almacht nicht pergen, Gehen
Perna den 20 Decembris Ao. 1619

Jagh beder at min kure Broder wille hulle min
haftige Schriffuelse till godhen, och wara sampt sin
Elsckelige Gemahl wur kure Syster, aff migh
och mind K. hustro kurligen och tienstwennligen
hulsadh, och Gudh nadige beskydd aff hierwart
troligen befallandh. Ist Dien soyez

Vostre treshumble
Cousin & frere
pour vous servir
tousjours

Carl Carlston
Gyldenhielm

20. Oct. 1619

Dem Wohlgeborn Grafen und Herrn, Herrn Jacob de Lagar-
dien Grafen zu Lokkey, freyherrn zu Lokkey, Herrn zu Kalck
Ruuzo und Rasigk, Kön: Ma: zu Schweden Verordenten
Reichsrath general Veldtherrn und Ritter, auch Guber-
natorn des Estnischen fürstenthumbs, Meinem insan-
ders grossgünstigen vielgeliebten Veltern und bruderen
freundt dienstlichen

Zu handen

3. III. 1620.

Wollgeborner Graff, Insonders freuntlicher lieber Vetter vnd Bruder
Nechst erbietung Bruderlicher dienste vnd wunschung alles
hat der liebe Bruder ab dem Einschluß zuuornehmen, wie
Kön: Mtt: Vnser allerseits gnedigster König vnd Herr
an mich gnedigst gelangen lassen, ttt Dieweil nun die
weinig zufinden, so entlauffen, vnd wolle vermutlich
dero orter in Reuelischen gebiete, wie man dan schon nachricht
dauon hat, von solchen Gesellen wolle mehr zufinden
Als hab Ich höchstgedachter Kön: Mtt: gnedigstem befehlich
Zeigern Profossen nebenst seinen Atharenten, deswegen an
lieben Bruder abgefertigt, Bruderlich bittend, der liebe
Ihnen genugsame Volmacht vnbeschwert geben lassen wolle
sie vor solche Knechte immer daselbst angetroffen werden
möchten, auffsuchen, vnd also widerumb zu Ihren Fendlein
gebracht werden können, Welchs Ich mich zu dem lieben
Bruder, dem Ich zu aller möglichen dienstherzeigung
obligirt, freuntbruderlich vorsehe, vnd thu denselben
sambt seiner herglieben Gemahlin, die beiderseits von
vnd meiner geliebten Hausfrawen fleissig gegrüsset
sein wollen, Gottes Almacht beuehlen. Datum
Naruen, den 3. Martij Anno 1620.

ttt wie auß hie bey folgender Copia thu ersehen.

Vostre treshumble Cousin
& frere pour vous seruir

Carl Carlson
Gyldenhie

Dem Wolgebornen Graffen vnd Herrn, Herrn Jacoben de
la Gardie, Graffen zu Leeköh, Freiherrn zu Eichholm,
Herrn zu Kolcka, Rundseh vnd Kidha, Rittern, der
Kön: Mtt: zu Schweden, Vnsers allerseits gnedigsten
Königs vnd Herrn, wolverordneten Reichs Raths
General Feltherrn vnd Gubernatorn des Fürsten-
thumbs Ehstlandt, Meinem freuntlichen liebenn
Vettern, vnnd Brudernn.

3. III. 1620

7. Apr. 1620.

348

Mein gnädiger gnädigster Herr Churfürst, Herr Vetter
und Gevatter, Vermöge Ihrer Churfürstlichen Gnaden
Verordnung Unterthänigst.

Nach Abgang meines de dato Colberg den [illegible] Martii
Ein und Ihrer Churfürstlichen Gnaden Regierung übergebenen Schreibens
haben Ihre Churfürstliche Gnaden mir unterm dato Cüstrin den
[illegible] Martii gnädigst befohlen, mich alsbald nach Empfahung
dieses Befehls gehorsamst zu erklären, ob ich mich zu Annehmung
der Regierung Colberg und allen dazu gehörigen Aemtern gebrauchen
lassen wolle, Dem, weil sonder Ruhm zu melden meine
wissentlich vorhin getragene Treue und Devotion gegen Ihre
Churfürstliche Gnaden und das Churhaus Brandenburg
bekannt, als hoffe ich auch mit Gottes Beistand, es werde
dessen ferner Ihro Churfürstliche Gnaden gnädigst
versichert sein, ich wolle gehorsamst Ihro Churfürstliche
Gnaden Befehl in allen Punkten nachkommen, und
was treue Diener ihrem Herrn schuldig, mich gehorsamst
erzeigen, Ihro Churfürstliche Gnaden Regierung
Colberg und allen dazu gehörigen Aemtern
Vorgedachter massen gehorsamst annehmen, und
Ihro Churfürstliche Gnaden Interesse, so viel
an mir, treulich befördern helfen, auch mich
in allen Dingen also verhalten und erweisen
wolle, wie es einem treuen Diener gegen seinen
gnädigsten Churfürsten und Herrn gebühret.
Ich bitte demnach Ihro Churfürstliche Gnaden
gehorsamst, Sie wollen mich in Ihro Churfürstliche
Gnaden Gnade und Hulde gnädigst befohlen haben,
und mich Ihro Churfürstliche Gnaden Regierung
Colberg und allen dazu gehörigen Aemtern
gnädigst confirmiren, und mir darüber Ihro
Churfürstliche Gnaden gnädigste Resolution
ehestens zukommen lassen.

Datum Cüstrin den 7. Aprilis Anno 1620.

Ihro Churfürstlichen Gnaden
gehorsamster
Hans [illegible]

Je vous souhaite Monsieur
de saluer Madame votre
plus chere de ma part et la
même, avec nos bien humbles recom-
mendations, comme aussi vous même
soyez des nous bienhumblement saluez
et bien recommendez

Votre treshumble
et frere pour vo

Dem wolgebornen Herrn Herrn Jacobo de La Gardie Gra-
ven zue Cöckoe Freyherrn zue Eickholm Herrn zue Kolka,
Rundsee, Rasick vnd Kyda, Rittern, Königl: Maij: zu Vchtre-
den Verordenten Reichß Rath, Obersten Feldherrn vnd Guber-
natorn deß Fürsten thumbs Esthen, Meinem freundlichen
lieben Vetter vnd Brüdern

7. Apr. 1620

48
46
288
378
666

42
9
378

2500
15000

11. Mai 1620.

Wollgeborner Graff, Insonders freuntlicher lieber Vetter und Bruder,
demselben seint meine Bruderwillige Dienste höchsten Vermögens
nach, jederzeit zuvor, Thu demnach dem lieben Bruder hiemit
zuwissen, das Ich Gott lob bis dato alhir in den Hauen Terminde
angelangt, hab demnach, weil Ich wegen wiederwertigen Windes
stilliegen müssen, nicht unterlassen können, dem lieben Bruder
mit meinem schreiben zubesuchen, und dabey zuberichten, das
Ich alhir von einer armen Witwen ersucht, und mir klagend
vorgebracht ist, was massen bey lebzeiten Ihres Mannes, einer
von Ihren zweien Söhnen zum Knechte ausgeschrieben worden,
und nachdem Ihr Man Todts verblichen, und sie wegen
der vielen gesterey, aldieweil sie uf der gemeinen
Heerstrasse wohnet, hoch beschweret wirt, derwegen alle
Ihren zuflucht, der doch zuzeiten viel krenklich, hat, zu dem-
selben Ihrem Sohn, wie dan auch die Pauren alhir genug-
same zeugnus Ihres Unvermügens, und wegen der gesterey
beschwernus, berichten, aldieweil Ich nun bey solchen
Sachen nicht zuthun weis, So hat sie mich doch mit flehen-
lichen pitten angelegen, Ich Ihr an den lieben Bruder
diese Intercession erteilen möchte, zweifele derhalben
nicht, derselbe hierin thun werde, der armen Witwen
nicht zu nahe geschehe, und meiner Vorbitt, dass es mö-
glich sein kan, fruchtbarlich geniessen möge, Aus Schwe-
ist mir noch niemandts begegnet, wirt mir etwa
beikommen, sol es dem lieben Bruder unverhalten sein,
auch wolle derselbe bey bequemer Occasion diese
briefe nach Narven abfertigen lassen,

Vo

Unterandern auch darumb, weil sie sambt eglichen andern hiesigen Pauren, von Ihrer Kön: Mtt: einen Freybrief, dessen Copey sie zeigen wirt, haben,

Ich den lieben Brudern, sambt seiner hergeliebten Ge-
mahlin, die von mir freundlich gegrüßet sein wollen,
Göttlicher bewarung getrewlich befehle, Datum
Arrenindehauen, den 11. Maij, Anno 1620.

Jagh beder min K. Br. wille hålla thenna
min hastige schriffuelse till godha, efther jagh
nu inthett synnerligich hår förnimmer att schriffue
wårdiget wara, uthan att H. K. Mtts
schriffuelser hår i Skåregården åhre uppläste,
thett inga främmande Köpmänns skepp, synnerligen
Strålsundische schulle innstädias att handla med
för ann som the haffua 3. weckor legedh allena,
till en prob om icke någen smittande sinkdom
ther på wore, hwarföre jagh till narffuen och
uthi medhföllande breff ther om till warning
schreffuidh haffr. Hår säyes och att Clas Classon
i höstas haffr med sigh ifrån Swerie befallning
hafft, att hedhan ifrån, Styremänn med sigh till
Stockholm haffa så snaartt öpedh watten bleffue;
ther med han och ithessa dagar will foort, hwil-
ket synes lyckt wara, att H. K. Mtt Skeppsflottan
på thetta fahrwattnett brucka will, eller till
äffuentyrs sielf hyt öffuerkomma, kann till
äffuentyrs Riga eller Curlandh med thett samma
angålla. Hår med min K. Br. samptt sin klyke-
lige Emahl min K. Syster, uthi Gudz nådige
beskydd åther och åthersigen troligen och broder-
wennligen befallandes.

Min K. Brs Dienstwillige
frände och Progna Broder
så lenge jagh leffuer.

Jacob Carlsson
Sylldenhielm

Dem Wolgeborenen Grafen Herrn Jacoben de la Gardie, Grafen
zu Leckhöh, Freiherrn zu Eichholm, Herrn zu Kolka, Rund-
sohn und Kidha, Rittern, der Kön: Mtt: zu Schweden, unsers
allerseits gnädigsten Königs und Herrn, wohlverord-
neten Reichsrath, General Feldherrn und Gubernatorn
des Ehstischen Fürstenthumbs, Meinem freundlichen
lieben Vetterrn und Brudern.

11 Mai 1620

2. Juni 1620

347

Ein Broderlige wälwillige hälsan, sampt all wälfärdh
önskan, och hwadh mera godt i min förmögenheet wara kan
medh myken tacksäyelse för alla broderlige bewysta wäl-
gärningar, them jagh att förtiena och förskylla medh allt go
alltidh skylldigh och redabogen wara skall.
Wälborne Greffue Jacob, Kåre frände Broder och sy
tillförlåthne godhe wenn, Sedan jagh ifrån Narfwe
afseglade Maij 7. och uthi Hangöö udd wedredh mig
gick emot, ther jagh och Swenn Månsson till wibo
resande, mötte, och aff honom förnam thett H. K. Mtt
war åth finnlandh, gaff jagh migh medh Skiusbåtar
att möta H. K. Mtt menn nähr thett migh haffr fallieradh, eftha
H. K. Mtt sin reesa till en annan ort på någen kortt tidh
wendt, och för norre eller östre Kosen tagidh then hö
eller westre, hwar om min K. B.r sielff gissning taga
såsom och aff thenna min Sienare Frantz Hindrich någ
da förnimma, åhr jagh och så lenge hemmåth drag
till att medh Canthlern om mina ärender communicer
förnimmer wäl, att the nya Arrendatorer medh någr
affwundh Männ, migh passeligen wäl hoos H. K. Mtt
allernådigste Herre affmåhladh haffe. thett jagh för
gönom Rättwysan skall warda ett Ryss till theras
hudh, nähr H. K. Mtt Sanningen warder förn
Doch hwar jagh hadhe förr ann the hår ifrån re
ankommidh, troor jagh wisserligen, att the på si
hadhe most lida stoor kräfwete gång och skipsb
Menn, såsom jagh aff Canthlern haffr förnummidh
H. K. Mtt kommer till städes igen, warder H. K. M
wisserligen sigh åth Carelen, Ingermannlandh, och
begiffua, till att alla Lägenheter besee, och hwars och
förhollande förnimma, då jagh och förmodar att medh
och göra mina saker ther widh Narffuen någedh
så att jagh förhoppas medh Gudh hielp, H. K.
förnimma min flyt, och mina angiffuares bedrä

gar öfver emot. Wem dog i medler tijd moste öfwer arrenda-
ringen imedröras, hwarföre jagh öfwerra min Kiernare öfver
sådan saker affärdigandt till Stångfallarna, att min öfver-
lanmanske befallning då jagh afreste, icke blifr arrenda-
torerna emot Kan K. Mtt. bröst till någet hinder, och
efter jagh tilkarnal icke kann mitt arbete och min embets-man
så wlan för inkan öfwergiffwa en annan, såsom öfer ofta
åberopat och några länder och godz förmoring, skulle öfwer
min Kiernare någet öfer om och beställa, sårdeles efter jagh
på min K. Drt och andra godz dwermera förbön, så öfer
med godzin Hindrich von Rosten förlikadt, att jagh
honom sina penningar igen gifwa wille, och beställa
öfwer Bönn Botteskilla som honom af Kan K. Mtt war
pantsatt, så beder jagh min K. Dr wille obesnärad dwara
och medgifwa öfwerra min wälskickadhe sin bröst till Jochim
Hindrich von Rosten, såsom Kan omständigh skrifwa
wille af min Kiernares beträffwande widare förminna.
jagh skall alltidt gärna tiena min K. Dr till widh igen
dwang annat wara för sina i Landet sigh förlöper, och
jagh saker Kunnat ännu förminna, dwarder bref wisare
lätare Kunna mündtligen berätta, än jagh nu widh skrif-
tigen skrifwa. Dog med mycken Ödsk sielf, näst min sil-
fwart förmedels öfer Landsorter igen för talar wara
näst H. K. Mtt. Dyt öfwer Kunter, dwarda wij mündtli-
gen Kunna conferera med hwar andra, som icke alstingz
Kan nogsamar förtroos. Hwarföre och H. K. Mtt. min ringa
person för efter ofta att bruka tilla, öfer mig ännu
intet Kungiort; dwärtöfwer som måtte blifwa en förgätin
hufwudsumma, för all öfwer fordeel och löön som jagh af min
förtienste saker. om icke mer swarar post nubila phœbus sequatur
Dråldborne herre Kära Broder, jagh tweifflar icke att hon min
Kära Hustru, efter wår gierda affskedh, dwarder nu öfer hos
min Kära Systers Herrskap sigh finna tålig, Gudh gifwe
att hon Kunde komma dwara till någon tienst och wilia, och
efter wål förrättadt sakar, föra mig öfer godza tidender

om min Kära Systers Lyckelige förlossning, och
Kära Broders familiar gladeligt förmoring med en
dog arfftingz, öfer jagh ock förwar wisker, och böder
min Kära Broder, som wille sin Ecktelige Kära
Kära Syster, hela med min Broder wälige tienst och mo-
edsam godz nätter, sigh sielf och icke förgätandes
och önskar för mig att Gudh öfer alla öfwerjögsta Dygd mera
ligen till all Lengwarigz sälla, lycke och wälfärd
nådeligen bewara wille. Datum Öfwedögs
Junij 2. Anno 1620.

Min K. Drt. tienstwilige
trogne fründe så länge
jagh lefwer.

Gabriel Gyllenhielm
Hjelmerfelt

2. Juni 1620

Kon. M.tts till Swerie s. Högbetrodde Mann, Rikes Råd och General fellttherre, "Gubs Eschi" Denn Wälborne Edle Herre, Herr Jacob de la Gardie, Greffue till Läckö, Friherre till Ekholm, Herre till Runsöö, Kolka, och Kides Ridder, min Kure Frunde, Broder och synnerlige tillförlåthne godhe Wenn, thetta Broderwennligen

24. Juni 1620.

349

Meinen freundtlichen dienst undt was ich sonsten viell mehr in bruderlicher
liebe undt treue vormagk zuvorn, wolgeborner freundtlicher
lieber vetter undt bruder.

Demnach ich Elbd. in das Reich anhero abgefertigten Trompeter
alhier zue Eßkelstuna angetroffen, undt vorstanden, das Gott
der allmechtige die wolgeborne meine freundtliche liebe Schwester
Elbd. viell geliebte Gemahlin, dero getragenen leibes burden
begnadigung einer jungen Tochter ~~erfreuet~~, erledigt, so wol
Elbd. beiderseits noch bey erspriesslicher leibes gesundtheit
ist mir solches eine hochannehmliche freunde zu vornehmen gewesen
von Gott dem Allmechtigen herzlich wundschendt, das Elbd. ferner
doran freude erleben, undt langwerender gesundtheit genießen
Was sonsten meine person belanget, befinde ich mich noch alß, daß ich
Göttlicher allmacht fur ertreglich auskommen zu danken
sach habe, Elbd. freundtlich nicht vorhaltendt, weill die Königl.
Maytt: in Schneden, mein aller gnedigster König undt herr
Teutschlandt vorreiset, welches mir doch von keinem der Reichs
offenbaret werden wollen, ungeachtet doch es fast menniglichen
vorborgen, das ich noch zur zeitt in meinen sachen nichts vorrichten
konnen, undt die von meinem diener Antonio aus Elbd. mundt-
lichen bericht, angebrachtte relation, das bey höchst gedachtten
J. Königl. Maytt. ich sehr hart traduciret, zwar in warheit be-
funden, aber noch zur zeit der angeber keinen vornehmen Ko-
sondern so viell gespuret, wan gleich J. Königl. Maytt. ihro Ge-
gebe mit glück wider in das Reich kommen werden, das der sachen
wenig werde gedacht werden, Ich bin aber der zu vorsicht

Das ich es mit der zeitt in erfahrung, undt die vorleumbder selbst
in die vff mich ertichtete schande bringen wölle,
Weill ich auch meinen diener Franz Heinrichsen meulicher weile
in Liefflandt abgefertiget, undt unter anderen in bevehl
gegeben, etzlicher mir angelegenen sachen halber, Elbe an-
zusprechen, So ist an Elbe mein freundtlich gesinnen, mir den
annehmlichen willen zu bezeigen, undt worinnen sie zur hulffe
ersucht werden, ihme hulffliche handt zu bezeigen, domit ich
gleich woll nicht alles dessen, so beides J. Königl. Maytt zu forderst
undt dan auch mir etzlicher massen zum besten durch meine muhe
waltung bestellet, entrüssert bleiben möge,
Von neuen zeittungen weis Elbe ich vff dismahl anders nichts
zu berichten, ohne allein das J. Fürstl. durchl. Herzog Carol
Philipsens hoffmeistern, aus Teuschlandt schreiben zu kommen,
dorinnen gemeldet, das Chur sachsen sich nunmehr vff die Kays-
seiten ganz gestellet undt denselben fest assistire, das Böhmische
wesen aber noch in vorigen terminis beruhe.
Welches ich Elbe neben empfelung Göttlicher bewahrung undt
nochmahliger widerholung meiner freundtwilligen dienste nicht
vorhalten wollen. Dat. Eskelstuna am 24 Junij 1620.

Jagh beder tienst brodhertigen, att min K. Br. wille hålle
thenna min hastige skrifuelse till godha, och wara samptt
sin Elskelige Gemahl kärtigen och brodhertigen hälsedh
och Gudhi befallad. Hennes Maiestett drottningen och h. f. W.
hertigh Carl Philipp, hafva sigh synnerligen frögdadh öfrichen
wälsignelse som Gudh hafve bewyst min K. Br. och hans Elskelige
gemahl, och ähr the min K. Br. med synnerlige nådhe affectione-

radhe, såsom jagh och för thett samma emot migh, Gudhi [illegible]
undoch thett synes att monga, så wäl min K. Br. såsom migh
högha öfverhettens nådhe missionna, Menn Gudh wardenn
then som troligen tienar wäl löna, och alla missgynnare [illegible]
ligen uppenbara och på fall komma lüthe. Interim wille
min K. Br. sin wahnlige och brodhertige affection emot mig
continuera, såsom jagh ich alldrigh falliera skall att

Min. K. Br.

Tienstwillige trogna
frende och broder så
lenge jagh lefr.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

24 Juni 1620

Dem wolgebornen herrn, herren Jacob de la Gardie
Grafen zue Löckoe, Freyherrn zue Eickholm herrn
zue Kolka, Rundste, Nasick undt Kyda, Rittern,
Köul: Maytt: in Schweden vorordenten Reichs
Rath, Obersten Feldtherrn undt Gubernatorn
des Furstumbs Esthen, meinem freundtlichen
lieben vettern undt brudern

5. Juli 1620.

Wälborne herre Greff Jacob, Kåre frände, Broder, och synnerlige
tillförlåthne godhe wenn, Näst all longligh wälfärdh önsan
och min broderwillige tienstes tillbudh, medh broderligh
tacksäyelse för alla bewysta wälgärningar och godh affection,
hwilket att förtiena och förskylla medh allt godt, jagh skylle-
digh och redhabogen alltidh wara skall; Kann min K. Br.
jagh här medh uthi en hast, broderligen icke förhålla, att hans
K. Mtt wår nådigste herre Konungh, (thess Gudhi skee loff)
uthaff sin reesa ifrån Pyschlandh, lykeligen then 1. July, åhr
till Stockholm ann kommen, haffr i Pyschlandh selon souhait
sakarna förrättadh och monga herrskapp igönom [illegible]
och besedt; Nu tillredes och prepareras medh synnerligh flyt
hwadh som till bröllopp will behöffuas, och skall öffuer hela
Riket all adelen medh sina hästar på bästa [illegible]
skriffuas, här talas och om, att min K. Br. [illegible]
moste komma till then tidh, Bröllopet såsom [illegible]
skall hållas i Calmarna, Drottningens Kröningh i Stock-
holm medh allra första mögeligen åhr thenna Sommar eller
höst. Hwadh mina sakar anbelangar, ther jagh hadhe
förmeent förtiena tack, moste jagh haffa otack, för [illegible]
nens skull, som ogräsedh såht haffr. Men thett kommer
migh icke främmande före, medhan androm flere wäl för-
tiente personer thett samma till en tidh wedherfares plägar,
och jagh seer att [illegible] werlden i thetta liffuedh [illegible]
emot wara moste; Gudh warder doch all uprichtighet
bistandandes, och theras falskheet som högha öffuerhetens
gunstige affection emot sina trogna tienare ofu[illegible]
förmärkia, ändtligen wäl straffa. Hwarföre [illegible]
thett migh icke förarga, att sådana falska och ogudhachtige
menniskior till en tidh wäl går, ty tandem bona causa
triumphat. Thetta jagh min K. Br. uthi en hast icke haffr
kunnedh förhålla, förhoppandes medh Gudh hielp, ännu
thenna Sommar widare mundtligen medh min K. Br. [illegible]
tala, Broderligen bediandes att han uthi sin [illegible]
affection och Broderlige benägenheet emot migh, [illegible]

wille, såsom jagh för min person så lenge jagh lefter
stadiget skall bliffuda min K. Brs

Min Kåre Broder wille hålla
thenna min hastige skriffuelse
tillgodha, och wara hår med
sampt sin Elskelige Gemahl
aff mig tienstbroderligen hålsad,
och Gudhi åhen alldra högsta till
all Longwarigh önskelig wälfärd
Broderligen och troligen befallad.
A Dieu soyez

Tienstwillige trogna
frände och Broder allkind.

Carl Carlston
Hyllenhielm

K. M.tts till Swerie min allernådigste herre
Konungs höghbetrodde mann, Riks Råd
Fellttherre, och Gubernator öffver Förstendöm-
medh Estlandh, Denn Wälborne herre,
herr Jacob de la Gardie, Greffue till Läköö,
Friherre till Ekholm, herre till Kolka,
Runsöö, Rasik och Lyde, Riddare, min
Kåre Frände, Broder och synnerlige till-
förladhne godha wenn, thetta broder-
wenligen

5. Juli 1620

Ad Stockholm
5. Julii 1620.

12. Juli 1620.

553

Meinen freundt bruderlichen gruß, undt was ich sonsten [illegible]
mehr liebes undt gutes vormagk zuvorn, wolgeborner [illegible]
licher lieber vetter undt bruder.

Weill mir nach volnzihung der andern Elbd. Trompetern abge-
benen briefen nachrichtung zu kommen, das Elbd. sich meine
geliebten hausfrauen in ihrem elendt noch so weit angenommen
das sie von der Narfa zu Elbd. nach Nevel abgefordert
habe ich solches als eine sonderlich zu unstragende treue
vormerket, mit erbieten, stets gewlissen zu sein, wie ich
in anderen behäglichen diensten zu beschulden undt zu
mögen finden könne. Was sonsten meine
bewuste sache belanget, gebe Elbd. ich freundtlich
das im anfang J. Königl. Maytt: mich ein tagk oder
massen sauer: aber volgendts nachmehr gehalten
undt bericht, mit etwas gnedigern augen angesehen, bis
gestrigs tags alleine in eine Cammer, undt in beywesen
Reichs Räthe zur Amiralität allergnedigst beruffen,
ich mich dan aus allerhandt ursachen, wan mir solches
so ich jetzo zu papier gesetzet undt J. Maytt: unterthenigst
gen werden sollen, wie ich mich künfftig keiner Cat
mehr zu befahren haben möge, gewilliget werden, nicht
heben kan, wie es mit Elbd. abfordrung
gentzlicher alhier bleibung angeordnet, das werden
Trompetern ferner vornehmen, undt ich thue Elbd.
allgewaltigen Gottes uff ein eill hiermit treulich
Datum Stockholm am 12 July Anno 1620.

Vostre bien humble
& frere pour
a tout jamais

[illegible]

12. Juli 1620

Dem wolgebornen Herrn, Herrn Jacob de la Gardie, Grafen
zu Löckoe, Freyherrn zu Eickholm, Herrn zu Kolka,
Ruisio, Nasick und Kyda Rittern, Königl. Mayt.
in Schweden verordneten Reichs Rath, Obersten Feldt-
herrn und Gubernatorn des Fürstenthumbs Esthen,
meinem freundtlichen lieben Vetter und bruderen.

13. XII. 1920

thett fåfengt att tadt, medhan allt så owist åhr hwadt
sannt wara skall eller icke, doch åhr wist om konungens
i Bohemen nederlagh, och säyes att han till Breslow i
Schleisigen skall sigh haffua retirerandt. Ihe beställna
Körithes ther om i brefwedt förmålt åhr, går intett
för sigh, ty ingen thett uppå sigh taga will, medhan con-
ditioner och wilkor ther hoos allt för ringa tillbiuder,
thett bliffuer nu medh alla Tienare så knapft reknadt
att nestan icke reker hoffuel till brödt, sosom man
säya pläger; Men jagh hoppas thett lider ther till att
wår förlossnings Valkas aff högdene. Gudt then
allra högste wille min K. Br. sampt hans Ecktelige Ge-
mahl och lifs arffuinge från allt ondt bewara, och lådt
oss igen medh hälsa och sundheet få talas wedt.

Min K. Br. alltidt till tienst
och willia.

Carl Carlston
Gyldenhielm

Kåre Broder, thett hafer wår Frenka fru Constantia
Frankelius om sin sorlige lögenheet min K. Br. [illegible]
keligen tillskreffuidt, wilken breff jagh [illegible]
min K. Broder tillsender; och beder han wille sin
råd och wälmenings och medhdela; hwadt jagh interim
kann henne bistandt göra, skall icke försuman och beder
widare min K. Br. att undskylla min importan [illegible]
såsom och bliffua uthi then wahnlige broderlige affect
emot mig beständigh, såsom jagh och min K. Br. [illegible]
willige alltidt wara skall.

13. XII. 1620

13. Dec. 1620

Sr. Dem wolgebornen herrn, herrn Jacob de la Gartie
Grafen zu Löcker, Freyherrn zu Eickholm
herrn zu Kolka, Rundsco, Nasuk und Kyda,
Königl. Mayt. in Schweden verordneten Reichs
Raths, Obersten Feldherrn und Gubernatorn
des Fürstenthumbs Esthen, Rittern, meinem
freundlichen lieben Vettern und Brudern.

Meine freundtliche, gutt vndt treuliche dienste zuvor, hochgeborner freundtlicher lieber Vetter vndt bruder

29 Jul. [1628]

Ewer liebden vnsers freundtlichen vielfeltigen anmuthigen begerens nach, haben wir vnsere rethe vndt diener, so wir zu dem Churfürstlichen Sächsischen Creyspotter verlangt, vndt vnsere gedancken darüber eröffnet, in dem sie vns vnsere nothdurfft gnugsam vorgetragen, vnd wir auch sonsten vnsere gelegenheit befunden, Ewer liebden freundtlichen willen vndt dienstliche affection gegen vns, vnd vnser hauß, gnedigst zu erkennen, Ob wir nun wol gerne gesehen, das Ewer liebden vns selbsten, vnd nicht durch andere, ihre gedancken eröffnet hetten, So haben wir doch solches, weil es Ewer liebden gefellig gewesen, nicht vmbgehen wollen, sondern vns gefallen lassen, vnd vnsere gedancken, durch vnsere rethe, Ewer liebden eröffnen lassen, Vnd ob wir wol gerne gesehen, das Ewer liebden, vns, vnsere gedancken, vnd meinung, vorhero, ehe sie vnsere rethe, Ewer liebden eröffnet, vernommen hetten, damit wir vns, nach Ewer liebden gelegenheit, hetten richten können, So haben wir doch, weil Ewer liebden, vns, vnsere gedancken, vnd meinung, nicht vorhero, ehe sie vnsere rethe, Ewer liebden eröffnet, vernommen haben, Ewer liebden, vnsere gedancken, vnd meinung, nicht wissen können, Vnd wir vns, nach Ewer liebden gelegenheit, nicht haben richten können, Ewer liebden, vnsere gedancken, vnd meinung, nicht eröffn

Jochim Hindrich von Kolen att han sin pante bij eller weder-
lagh therföre haffua skulle, allt för min Kåre Broders och andra
godha Herrars och wenners intercession skull; så haffr. Doch emillan
Kommich nägra discours och difficulteter uppå nägra ringa mina
postulata, ännu sedan min ringa person åhrkallad worden och
Ledsworin uthi Senatu, att jagh versak haffr. att låtha stå som
står, antingen han mista eller nintta skall, migh ther inthett aff-
tagandes; hwarföre jagh och tackar min K. Br. för sitt råd,
ther om min K. Hustro migh tillskreffuidt haffr. att icke mitt förre
breff skulle öffuerleffuererad honom Jochim Hindrich von
Kolen. eller nägen tillbiudelse om sitt godt eller penningars
restitution anmodas. Jagh hadhe wäl åthskillelige materier
om [illegible] emot migh till att skriffuda, menn inga
beskyldningar som troos eller uppstagas emot mina
Calumniatores, och K. Mtts penninga Fiuffuar och Lands-
förderffuare, så att jagh moste synas ännda wara wärre
ännu som thee, menn icke thess mindre warder extolleradt
in summum Senatum och till högre officium, oansedt min undskyll-
ningh för the migh påfördte beskyldningar; hwarts
uth thena will, warder tidhem medt giffuda; Menn
Gudd stadnigh så bij som jagh troligen haffr. tienttoch meent,
Beder här medt tienstbroderligen att min K. Br. uthi sin
wahnlige affection perseuerera wille, såsom jagh och gärna
will och skall så lenge jagh leffuer; Här medt
min K. Br. sampt hans Elskelige Gemahl min K. Syster
(: then han på mina wägna broderwenligen hälsa
wille:) uthi Gudd nädige beskydd till all önskeligh
och longwarigh wälfärdt aff hierttadt befallandes,
och bliffuer så lenge jagh leffuer

Min K. Br.s och all hans
Kåre wärdnads

wälwillige trogna
Broder och wenn
alltidt

Carl Carlsson
Sylldenhielm

Jagh beder att min K. Br.
doch wille hålla thenna min
hastige skriffuelse tillgodha,
St. Dienhöytz.

29. Juli 1620.

Dem Wolgebornen herrn, herrn Jacob de la Gardie Grafen
zu Löcker, Freyherrn zu Eickholm, herrn zu Kolka Kunisso
Rasick vndt Kyda Rittern, Königl. Mayt: in Schweden
vororienten Reichs Rath, Obersten Feldtherrn vndt Guber-
natorn des Fürstenthumbs Esthen, meinem freundtlichen
lieben Vettern vndt Bruder

Meinen freundlichen grus undt was ich sonsten viellmehr
liebes undt gutes zuvorn, wolgeborner freundlicher
lieber Vetter undt Bruder.

Das E. Lbdt uff mein iungsthin an dieselbe abgangenes
schreiben, sich in so freundlicher antwort undt wollge-
meinter gratulation, zu dem mir uffgetragenen
officio undt erfreuten gemüths meiner wie damahls
also auch noch wehrender glücklicher gesundtheit gegen
mich vornehmen lassen, das habe ich aus derselben
schreiben wol vorstanden, möchte darauff verwunde-
ters nichts erleben, dan dermahll einsten gelegenheit
zuerlangen, ~~dan~~ ein gleichmessiges zu E. Lbdt treu-
herzig tragendes gemüthe in danckbarer thadt wider
zuerweisen, worzu dan E. Lbdt mich, ohn unterlassen
~~allezeitt~~ intentirt zu achten, undt meiner dienste frey
zugebrauchen, ganz nicht schonen wollen,

Was nun den vorlauff abgelegter reise zu ein-
lung der Nöul. brauth anlanget, mag E. Lbdt
zu begehrter wissenschafft nicht bergen, das ich
dem Allmechtigen fur alle glückliche, zum
mahl vorliehene succeß /: ob wir gleich einen
lichen den frauenzimmer ungewöhnlichen sturm
uns auch wider an Teutschlandt getrieben ausge-
standen :/ zu dancken uhr sach habe, undt ist
lich zugangen, sie von ihrer eingenommenen forn
sie den landt weg begehret, wan Gott nicht
guten windt vorliehen, wider zu erleiten, wor
dem herrn Reichs Canzlar undt mir aus all

moviten Ursachen, dry ernstly vorauntwortlichen
wergk Jüterstly gänzlich verdrücklich gelangen,

Da aber nun die Flotta ihre Calmar zu Land
und zu Wasser vertraute nachricht Zu Kommen, daß die
Königl. Mayt: zu Dennemarck, unser allergnedigster
Königl und Herr, für Kurtzen tagen daselbst nicht
allein Zu ankunfft Königl. Staadt unser Autor,
unthertt, angelangt, sondern selbsten zu abtra-
tung Zum landt in secret gehalten, nicht, sondt-
lichen die Königl Mayt: bey dieser zeit verhinderen,
daß die fürstl Volckly Ihre Ranzy geben, und daß
Zimmer wieder Zu überraschen, welches dan auch ver-
reisung des Hauptwercks, also Zu lange, und einen
theil seiner Werbung gestanden,
Herauß sahen die Königl Mayt: sich genötigt zu
wieder Zurück Zu geben, und mir erlaubet mich bey
wergk Überlandt zu Ihrem gütten Zimmer, da aber
die Kay Mj: ohne alles Ersehen verreiset, der meinung
die Königl. Mayt: in Dennemarck, die Kay. Mj. eigner
person besuchen landt, ist mir aller gnädigster be-
fehl mitgegeben, wieder Zu rück Zu Kehren und
die Königl Mayt: bey der grentz hauses Zu Comitiren
welches ich auch gethan habe also volnzogen stehe,
und ich nicht die Königl. Mayt: auß den Gedancken,
daß die vorrichtung Solcher Reise und Krantzes ihr ge-
fallen, bey Ihro Herr Donaster Dennemarck Vorstehet
gelassen, Unterdienstlich nachricht erlanget, und auff dieses
ihr befehl baldt wieder nach hauß gewendet.

Demnach aber ist die Königl. Beyschickung an erster
abendt audientz angesagt, in dem Comitat Ihro Kay
und fürstl Volck Ihre Logementer
angefangen, und die tag darauff vorfolgte
Königin der Königl. braut glücklich und in gutter
still vor braut worden, und zu gleich ganz der
Königl Printz, Königl Mayt: und Herzog Carll
Philips Fürstl. Durchl. in allerfreundtlig Leut
seligkeit auf der Hochzeit abgesentor, welcher sofort
nach Audientz und nehmung des Brieffs Credentz
gelassen, dimittirt worden. Nachdem allerseits
wohlbesonnen gnedigster Herr, daß J. Königl May
bruder stirbt, herauß alle maniglatliche solennitet
so wohl auf dem gantzen Reise sowohl privatliche an
nehmung erfolgen mögen, und sehen der anwesende
fall der, daß Hochgedachte abgesantor nicht folgen
der Crone, sondern die Königl. Mayt: in
gutten Zustandt wieder Zu Hauß kommen, als
ist der Königl. Mayt: in Dennemarck Hochfürstl
Durchl. Printz Christian Herr Zu Norwegen
Hertzog Zu Schleßwig Holstein Stormarn und der
Dithmarschen Grave Zu Oldenburg und Delmenhorst
Printz Zu Wenden Printz Zu Hessen Printz Zu Hirsfeldt
Printz Zu Rendsburg Printz Zu Eutin Printz Zu Gottorff
Printz Zu Norwegen Printz Zu Hessen Printz Zu Hirsfeldt
Printz Zu Rendsburg Printz Zu Eutin Printz Zu Gottorff
Printz Zu Norwegen Printz Zu Hessen Printz Zu Hirsfeldt
Printz Zu Rendsburg Printz Zu Eutin Printz Zu Gottorff

Hernitzu frau Margreta Herr Blumen Docter

gung Fürstl. Hochfürstl. Doctor Hochfürstl. Verrichtung
das der Königl. Mayt: personlichen Zu Kehren
gutsen sachen.

Wegen der Ihro ertzer Vorgesundt Consulty in
ist offtbemelt Herrlichen Hochzeit Zu ver-

ohne allein das Königl. Maytt. mitt dem volck sich
so gefast halten, das sie vfferfordernde fälle, beides
de: et offensive genugsamb antworten konnen, zu
was ende nun es angesehen ist Gott vnd Königl. Maytt.
allein bekandt, vnd seindt darbey auch gesonnen
die bishero gehaltene Reutter abzuschaffen
vnd anderen stadt ein tausent Curiziren zuhalten,
von den Behmischen handeln melden alhier die reporten
das die Behmen in iungst gehaltenen schlagen nahe
bey den Prager Stäten 17000, die Kayserischen aber
mehr nicht als 7000 man verlohren, vnd wollen etliche
dafurhalten, das der Königin Behmen 30 zu
Presla sein solle, was nun dieses fur einen ausgang
gewinnen wirdt, ist menschlicher acht nach, woferne
Gott nicht sonderlich helffen wirdt, leichtlich zu er-
messen.

Der in Elbl. schreiben wegen Fabian von Tiesenhausen erwehn-
ten recommentation, will ich Elbl. zugefallen, weill mir
seine alte treue dienste woll bekandt gerne was meiner
persohn qualität betrifft, so hoch angelegen sein lasse
dahie von weiter was angebracht wurde, das derselben
deferirt werden möge, vnd will Elbl. sambt allen
den ihrigen hiermitt dem höchsten schutz Gottes zu allen
glücklichen auffnehmen treulich empfehlen.

Datum Stockholm am 13 Xbr Ao 1620.

Wälborne Herre Käre Broder ännu doch jagh gerna
nägedh widhauftigare om alla handa tidender och hwadh
som här yasterar, skriffua wille, så haffuer jagh doch thett

20. Apr 1622.

Wollgeborner Graff, Insonders freuntlicher lieber Vetter und Bruder, Negst erbietung
williger dienste und wunschung alles guten, verhalte ich dem lieben
Bruder nicht, demnach mir diese schleunige Post zugekommen, hette ich dem
lieben Bruder wolle von allerhand vorfallenden Particulars sachen
selbst zuschreiben sollen, dieweil aber solche bey so geschwinder
eil nicht geschehen können, muß ichs bis künftiger fürderlichen
gelegenheit damit anstehen lassen, Sonst thut sich der itzige Reichs-
Tag alhir nunmehr vollenden, und ~~thut~~ wirt Ihrer Kön: Mtt: in Ihrem
gnedigsten begeren gewilfaret werden, wie sich dan auch
höchstgedachte Kön: Mtt: bey itzigem angehenden Sommer
widerumb nach Liflandt und sonderlich gen Riga alda alle
sachen in gute ordnung zubringen, zu verfügen gesinnet,
und nach guter Expedition alsdan widerumb anhero zu-
kommen, die Reichs Stende aber, wollen nicht gern darin con-
sentiren, und wirt man sehen, was sie mit underthenig-
stem pitten deswegen bey obhöchstgedachter Kön: Mtt:
werden erhalten können, und wirt wol nicht unterlassen
werden, wegen des frieden etwas zu tentiren, worzu dan
nicht undienlich sein möchte, da die alhie passirende Zei-
tungen continuiren würden, dan man bericht, das in Polen
eine Newe Confoederation von 10000 vom Adel daselbst
vorhanden, die zu ihrem haubt aufgeworfen, den Bischoff
von Reußischen Lemburg, den Groß Cangler, den Schatzmeister,
und ~~Kieß~~ Fürsten Sparofski, welche Reformatorn des Regiments sein
sollen, alldieweil sie den König in verdacht halten,
Er das gelt so zu unterhaltung des Kriegs volcks
contribuiret wirt, in seinen Augen vorwende,
der Junge Prinz soll zu recompens seiner dienste, sich der
Salzbergs bemechtigt und die eingenommen haben,

Könte also durch solch Mittel vielleicht künftig ein er-
treglichs an unser seiten fallen, darzu der Almechtige
seine gnade verleihen wolle,
Aus Teutschlandt hat man auch, das der Hertzog Christian von
Braunschweig und Graf von Mansfelt gegen dem Keyser
viel Volck beieinander haben sollen, und obwol der
Braunschweiger vom Keyser in die Acht erklert, so
sol er sich doch verlauten lassen, das der Keyser solchs
nicht an ihm als einem Bischoff zuthun gemechtigt sey,
und wil S. F. G. solch Bischoffthumb selbst resigniren
und des Königs von Dennemarcken Sohn widerumb
auftragen, wie man dan vermeinet, er der König
von Dennemarck, S. F. G. zu solchem Intent alle assistenz
leisten werde, und könte also an dem orte auch vel-
licht eine Newe Confoederation gegen die Papisten
sich begeben,
Die Spanier haben schluss belagert, hingegen die
Staten das Landt daselbst herumb mit wasser bis
an Gent, Brüssel, belaufen lassen, welchs dan mit
wegknehmung, Landts, dörfer, Leute und viehes
einen überaus grossen schaden gethan,
Wie dan an den lieben Bruder hiemit mein fleissig
bitt, er mich hinwider was an dehnen orten Inder-
zeit Newes passiren möchte, bey zufelliger Occa-
sion advisiren wolle, Wormit ich den lieben Bruder
nebenst seiner lieben Gemahlin und allen ange-
hörigen, die ich hiemit freundlich zugrüssen bitte,

der sicherm Allgewaltigem Bewahrung des höchsten
getrewlich benehle, Datum Stockholm,
den 20. Aprilis, Anno 1622.

Monsieur, n'ayant loysir pour le present de vous escrire
plus particulierement & plus largement, je vous supplie de prendre cecy
en bonne part, vous faisant neantmoins en passant sçavoir que
Monsiegnieur le Comte Palatin ~~de~~ Madama sa femme sœur de
de nostre Roy, sont a Allandre pour ~~cette~~ ceste hesté retourner
en nostre Patrie, & y faire leur demeure jusques a ~~[illegible]~~ mesieur
avis; le trespuissant bon Dieu nous veuille trestouts avoir en
sa saincte protection, cependant je demoureray

Monsieur

vostre treshumble & fidelle
frere & cousin pour vous
servir tousiours.

Hart Hartson
Gyllenhielm

Dem Wolgebornen Grafen, Herrn Jacoben de la Gardie,
Grafen zu Leeköh, Freiherrn zu Eichholm, Herrn
zu Kolcka, Rundsch und Ridha, Rittern, Kön:
Mtt: verordneten Reichs Raht, General-
Feldherrn und Gubernatorn des Fürstenthumbs
Ehsen, Meinem freundtlichen lieben Vettern
und Bruder.

20. Apr 22

22. Apr. 1622

Wälborne Greffue, Kåre Frände, Broder och Synner-
lige tillförlåthne godhe wen, Näst all wälfärdh lykön-
skan och hwad mera godt i min förmögenheet wara
kann, Dackar jagh min K. Br. för all Broderligh
benägenheet och bewista wälgärningar, hwilket
jagh med allt godt Broderligen och kärligen igen
förskylla will, Och med an thenna Lägenheeten haffuer
giffuidh, haffuer jagh ej welad förbij gå, att med thenna
min skriffuelse besöka min K. Broder, önskiandes aff
Gudh then alldrahögsta min K. Broder sampt hans
medförordnade till thenna frichhandlingh Gudh Nådig
wälsignelse och lyka till någon godt effect och vthgångh;
Men hwad för meningar i Tyschlandh om Konungens
i Polandh intent med thenna handel höres och talas,
på thett jagh vthi min skriffuelse thess korttare wara
må, öffuersender jagh min K. Br. thetta innelagdha breff
nu på timman ifrån Lubeck till migh öffuerkommidh
ther hoos och någorlunda om andra aduiser förmåles,
Doch ~~[illegible]~~ berättar migh then som breffuedh öffuer-
bracht haffr. En Meisner och ungh persohn, fordom
vthi Konungh Fridrichs aff Behemens Canthly, för otta
wecker sedan vthur Praga dragen, att the trychtta
auiser sällan sannfärdige wara kunna, ty vthi
Keysarens, såsom och vthi Herttigen aff Beyerens Landh
och Läger, strängdt hålles ther öffuer, att icke ther
ifrån några aduiser vtskriffues må, såsom och en
för then skull hoos Herttigen aff Bäyeren åhr till
liffuedh straffadh och vpphängdh worden; Men
likawäl åhre the tidender wissa efther alla manns
berättelse, om Greffuen aff Mansfelds och Bisk-
ppen aff Halberstatts förhållande. Wår Greffue
aff Mansfällt som hoos Spannierna fängen åhr,
förhålles vthi Antwerpen, och haffuer skreffuidh
wår nådigste Konungh till, breffuedh åhr ifrån

Leonard von Sorgen wägen Hamburgs hitt öfwer-
sendt, ifrån inneholler mann ännu icke wiszt hwem
mehra H. K. Mtt sedan sen ifrån 17. hujus, hwilken
dag icke wägen storen genom sinsen och älfwen skulen
wara stor storm, äfwen hitt hemm komben, strax igen
20. för sträm älfwen utlöpningz till sin strömoder ifrån
förwerket. Hwadh erlangat nya tidender för
sträm belanger, så äfwen ingen synnerlig stoff, en temmeligh
god åtel owerst belöpen, doch regn i Smålandh
och wesstergötlandh mycken snöfwer sindrat inbegri-
pes östergötlandh isynnerhet, hwar som Pestis tem-
meligh grasserar, och mehst om hwinz och vesi kin-
kinge. Förstinnan uth Brandenburgh wider
nådigste drottningen strömoder sollicitirar sin
afresa ifrån hitt öfwer landh genom Dannemark,
doch troor jagh att iger med förderyer till salige
konungen begrafningz äfwen efterstunden, hwilken
efter Michaelis otta eller 14. dagar förmodligen
her skall. Hemm förste M. Valtz grefinnan
förtäller sigh alle hoos sin strömoder vesi kinke-
winge, och förmodar att gå hem i Barnsäng
ligga skall; jagh sender och ifrån Valtz-
grefinnen för med till mina H. förwandte en bref
ifrån sin swägerskas öfwer gifftermåls Jakt. och en
till Riks Cantzlern wägen en förderyer pacheet.
Hemm H. Mtt Jakt wägen sin afresa till Nyk-
pings befallandh hoos sin Schytte att förskaffa
några penningar till att öfwerstunda, och migh
att förorda ifrån till Schiye, såsom jagh och med
ifrån Capitein Johan Hanssen Engelsmann Jakt
berättat, och förmodar att med penningarna
i dag fäller längre förderyja skall. Jagh för min
person lefwer ännu i twifwel om migh resan
skall expedieras, för än mer jagh får afsked till

Hartboneyder Schyttbyggningz afresa; så ifrån
ännu till Schiye förordnadhe att ligga fördig
till att med honom öfwerföra, efter såsom
förmodas och imellan dem; Näst då jagh igen
kommer, skall jagh med ifrån samma icke försumma
att skrifwa mina H. förwandte vidare till, hwad
som wärdigt finnes att skrifwa om; och hoos
Broderskärligen att hon obsträndigt wara wille
migh och med några ord adiuvera hwad Gudh
Och ifrån trägne wänner. Befallandes
för med min H. Dr samtt hela ifrån lyckliga
Comitat wägen Gudh nådiger beskydd och beskärm.
Actum Stockholm den 22. septembris Anno 1622.

Min H. Dr
trogna och
tienstwillige frände
allezij.
Carl Carlsson
Hyttenhielm

Hemm Kon. Mtt Jakt och
nådigst befallen att ifrån
Dragoner uth de la Chappelles
Compagnie som med ifrån skyn-
digwara, om ifrån ifrån hoos
Hoos beskiedet, och medh till
ifrånar wägen efter finner
skulle, skall ifrån giwara be-
ifrån jagh min H. Dr och för
hoos Broderskapen i alla Jakt
skiönnet förfalla. St Dieu soyez monsieur.

Jagh beder att min H. Dr wille hwara obsträn-
dandz att fälla Riks Cantzlern hoos wyll expedi-
och medan skeer godha wenner på mina wägna
Gudh Hoos alla samptliga wäl bewara.

22. Spt. 1622

Hrn Tt mitt wohlgeb

Kon: Mtt. of Sweriges Riches
Höghbetrodde Mann, Rud, Marsk,
General Felltherre, of Gubernator
öffuer Riga of Lifland, Denn
Wälborne Herre, Herr Jacob de
la Guardie, Greffue till Läckö,
Friherre till Eckholm, Herre till
Runsöö, Kolka of Kidey, Ridder
min Kare Frände, Brouer of Syn-
nerlige Tillförlåtne godhe Wenn
theta Broderwenn ligen

21. Jan 1623

Vår allernådigste Herre, Vår Kära Fru Drottning, Barnen
sämmerligt tillförordnade Förmyndare, Vår Rådh
uti Riket, Vår Kära
Fru Mor, Vår Herre Fader, Vår Kära Fru Mor
Förmyndelige Rådh, Vänner och Gode Män, Vår Nådige Hälsning
och Benägenhet Vår Förut, Vår Nådige Befallning, Samt
Vår Nådige Förklaring och Skrifvelse, Vår Nådige Förordning
och Befallning, Vår Nådige Tycke och Mening, Vår Nådige Förmodan
Vår Nådige Förklaring och Befallning, Vår Nådige Förordning
och Befallning, Vår Nådige Förmodan, Vår Nådige Förklaring
och Befallning, Vår Nådige Förordning och Befallning, Vår Nådige
Förmodan, Vår Nådige Förklaring och Befallning, Vår Nådige
Förordning och Befallning, Vår Nådige Förmodan, Vår Nådige
Förklaring och Befallning, Vår Nådige Förordning och Befallning,
Vår Nådige Förmodan, Vår Nådige Förklaring och Befallning,
Vår Nådige Förordning och Befallning, Vår Nådige Förmodan,

Jemwäs tjänst kalangar Kämpleppare [illegible] Swerige, Doi Hafwer
D.K.M:t min allernädigste herre och Konungs den 15. Aprilis nästligst
mig tillskrifwit, at ewara thär förmiddo sorgde och för Kämplapar, at
tjeh Adelig Ofwerheter, Konungen i Polen hertig Gustaf förordnar några 100.
Öfningar uthi Skarpskytte, och ther med andre Krigsfolck öfwade
och Hop Hästar och Wägnar, then medfört ofwerflödig mängd Krigs
Konungs Hamel och Ammunition, Hwarföre hafwer D.K.M:t mig
befallat, at nägon tid åtnjuta tillstånd hemkomst; och thy vet jag
dem icke, hafwa för Krigsfolket tiänat, tilbudit sin tienst
och dädan wijkt; Och tilbudit sig at förestå Regimentet, medan
förste Öfwerstens tillstånd, hwilket wijst och medh flijt [illegible]
tilbudit. Och hafwer för tillkommit, emedlertijd Hans som förmedh
Kunst på Swerige nägre Skiutskap af sådana Preparation, bestympt
och Mästrings dagh och dagar efter Pingsdags tid 6 – 8 Juli
tillsagd äro och Krigsfolket, som ther till Standt kunde wisserligen
Kämpsep Kommenderat blifwer, antingen Skiället befästat ligger
fiendt där tillstädes, eller efter Mästringen Hemm skickat och
förlagdt. Och i medler tijd, skall ofwer Skiället som att
Riga ofwer förordnat, befordra och sådane möjligen ofwer, som efter
ofwer Manstall Adelig ofwerhetz Tillsägelse som förbi skrifwit
sändes. Och medan Krafft och Stämningen tillstädes som
D.K.M:t Nådigst befallat, skall ofwerhetzpersonen, ähnu wid-
anlemnat ofwer, tilbudit och anklommen, som rätt förbindz
Kasse sägande Skiället som Adelig ofwerhetzperson, och
wijst Krafftet fäll, Adelig sina Landsse Rätter som dragen,
Adelig nägot gifwer, förutan sine tienare, kommenderas at ofwer
Öfwersten sinne Hord Hemst Regimente och Compagni tillstädes.
Och på ofwer Landtwäre, wilke förskrifwit sig Adelig abstinerat och allena
Rätt skall tilbudit och Adelig opkommer, skolwer wijst Hem befallat, så
skulle dessa ofwer medfört Commando at min Nåder Swager Ry
förordnar Hemm ofwer Landwärn mä blifwer, och medh Ofsellatter och

Hemmis pjäsa sin Landsa Krigsfolk, tilbudit ofwer sig blifwa förbrukandes
ofwer medfört. Ytterligt befallar D.K.M:t mig nädigst
at förfara ofwer Krigs som för Landtzs Fiender, och de
malit tilbudit och skadat. Och tilbudit Krigs ofwerhemmel
sandes, Swerige till Krigs som Adelig Skiäbnes befordran
förhandles, Krafftfullare befalat skaffer at tillskynda och
Krafftan nijskrifwa, som tilbudit Krigs stander ofwer medh Lägia skaffa;
Och ofwer Händerna på D.K.M:t nädigst tillätes at gifwa
ofwer som redlig Hemmige godh, Landtwärn och godh Swerige
skaffer Regiwerd Hemmige, och förtjänstfulle villa så nägrelst medh
ut Kommandera, Och befallar wijst befallat att ofwer Hemmis
opbördz och Landtzs Skatt, skulle Hemmigenna medh flijt handla,
och förseet som ifrån Skiäbnes Regemente, tilbudit Landtwärn
Lydigt och Skallsmässigt hos och Ofwerhetzpersonen skipkandes
ofwerst förplikted, at ofwerstens och Landtwärnes Skipkandes
at ofwer Hemmige annat mera som brant fälla skall, medan midt:
brodher och Krigsfolket tilgagna brant ofwerkommo. Jag
sender ofwer Hans nu K.M:t tilsände ren afskrift på Amunds
Hemmer på K.M:t tilsände ren afskrift på Amunds
tillstånd, at nägra af Hem Hemmigenna fördant at fodra, ware
för tillstånd, och ofwerhetz skrifwa ofwer på. Tagh befallar och
slutligt förbi: Lydigt befallt, Commission tilbudit och
befalt nägot at förrätta, Krafftigs nägra tillständ Landtwärn
at optinga, som på ofwer Landet af K.M:t min allernädigste
Konungs mig befalat Adelig Inrättningsland, skall Hemmis och
ordlig; Och bedder ödmjukt at min K.M:t ville tänkia tillbaka
ofwer wijst ofwer ödmjukt skaller giöra Hemm något Hemmis Adelig skall
arrende, för ofwer Hemmige ofwer Hemmis, Adelig allenast Hemmige ofwer
Landtz Hemmige Adelig ofwer, och ofwerstens, tilbudit ofwer mig mit

Nher ehe arbetes Folck noch eher till bekomma, Såsom iegh aff öfwersten Flemings och Creutzens Regemente 200. Man frischt folck eher ihill haffuer förordnet, och nu aff Åbo Thön och Öfuer-schen Rebnigs Regemente 100. Man förordnandes worder.

Migh bör ikke Heller förgiëta Uthen wara tacksam för all godh Affection och Bengenheet, som min K. B.dr haffuer igenom sin Tienares godha befodringh och trachtorningh Uthi sin arrendse, migh beuist, Thet iagh sampt ehe mina, medh allbrodherligh tack-samheet altidh at förtiëna och förskylla, willigh och redhebogen wara schall; Och will så her medh haffua min K. B.dr sampt hans Oskelige Kiemåll min K. Systher medh edher Unga Sonn och hele Kure omnårdnedh brodherligen Hälsat, Och Uthi Gudz Almechtiges Nådhige beskydh flytigt och tro-ligen befallat. Datum Kymmenegårdh Maij 21. Anno 623.

Min Kure Broder & alltidh
trogne och tienstwillige Frunde

Carl Carlsson
Hyllenhielm

Konungh Maij:t och Sweriges Rikes, rådh Marsch och Gennerall
Feltherre, Samp:t Gubernator Utöfuer Riga, och des Underliggendhe
Hurst och Lyn. Den Edle och Wälborne Herre her Jacob Pontus
De la Gardie Grefuer till Löckö, Fryherre till Eckholm herre till
Kalka Kydhöö och Rusö Ridder, Min Brodher och tilförlåtne synner-
lige godhe Wän deda Brodher tränligen.

21 Aoust 23

Mai

368

1. Juni 1923

Wolgeborner Graff, insonders freuntlicher lieber Vetter vnd Bruder,
Negst erpietung meiner willigen dheinste vnd wunschung
alles guten, Ist mir nichts liebers als des lieben Bruders
vnd der seinigen gute ertreglichkeit zuuernehmen,
wie Ich dan dem Almechtigen, der vns allerseits hin-
ferner dabey langwirig erhalten wolle, auch noch
vor mich vnd die Meinigen zu danckhen vrsach habe,
Thu nun dem lieben Bruder zuwissen, das Ich heut dato
von Ihrer Kön: Mtt: vnserm allergnedigsten König
vnd Herrn, bey zeigern Andres Windten, schreiben be-
kommen, des Inhalts, wie Ich erachte, höchstgedachte Kön:
Mtt: dem lieben Bruder auch gnedigst zugeschrieben
haben werde, das der Polnische König gewiß zu dantzig
ankommen, ein gut theil Volck beieinander habe,
vnd damit sein heil vf vnser liebes Vatterlandt
zu tentiren gemeinet sey, derwegen wir nicht
allein vnser sachen in guter acht haben müssen, sondern
ist mir auch gnedigst benohlen worden, Ich allhie das
Landt ein zeitlang zu defendiren, verpleiben solle,
vnd dabey beschaffen, damit die Anordnungen,
so höchstgedachte Kön: Mtt: gnedigst dohin gethan,
fürderlichst fortkommen mögen, vnd obwol ob höchst-
gedachte Kön: Mtt: gnedigst angeordnet, das es mehrer-
teil in Mehl dohin geschickt werden solte, So haben sich
doch die Pauren, weil sie alle zum mehl nicht rahten
können, erbotten, dauor gelt zugeben, welchs dan d[illegible]

Stathaltern jedes orts von mir beuohlen, an den Commissa-
rien Magnus Mortensson nach Reuel zuschicken, der
es dan ferner an den lieben Bruder fortschaffen wirt,
worbey dan jedesmahl von den Stathaltern, wieuiel
sie zu jederzeit liefern werden, dem lieben Bruder
ein zettel zugeschickt wirt, wie sie dan auch nach volliger
beschehner lieferung mich deßfalls eine richtige Vor-
zeichnus auch überschicken werden, welchs dan dem
lieben Bruder, damit er eins kegen das ander con-
ferirn könne, auch von mir geschickt werden soll,
Sonst wirt auch ehists tags ein Pram voller Mehl
von Wiburg dahin kommen, wie ich dan auch das Volck,
damit die Compagnien daselbst complet gemacht
werden können, furderlichst damit abzufertigen
gesinnet, und weil unterschietliche zeitungen spar-
girt werden, wil ich den Schuten befehlen, erst bis in
Mogensundt zu laufen, und alda zu erkundigen, ob
einige gefahr verhanden, und da sie solchs vernehmen
wurden, sollen die Schuten über nach Reuel laufen,
und das Volck in Mogensundt zu Landt gesetzt werden,
das gelt erachte ichs notig sein das solchs uf alle
felle an den Commissarien Magnus Mortensson ge-
fertigt werde, von dem es der liebe Bruder dan
weiter zuentfangen hat, und weil ich wie obgemelt

an diesen ortern ein zeitlang vorpleiben werde,
bitte ich der liebe Bruder, mir was jedesmahl
daselbst passiret, unbeschwert berichten wolle,
welchs der liebe Bruder von dieser zeit hinwider
zugewarten, und ihn damit nebenst den lieben seinig
die ich freuntlich zugrussen bitte, der Göttlichen
Almacht getreulich beuehle, Datum Helsingfors,
den 1. Junij Ao. 1623.

Min K. B. v. d. Dienst-
willige freunde alltidt
Hartz Hartson
Gyllenhielm

Dem Wolgebornen Gräffen, Herrn Jacob de la Gardie, Grafen zu Leeköh, Freiherrn zu Eichholm, Herrn zu Koleka, Rundseh und Kidhaspittern, Kön: MTS: Unsers gnedigsten Königs und Herrn wolverordneten Reichs Raht, Marsch, General Feltherrn, auch Gubernatorn über Liflandt und Riga, Meinem insonders freundtlichen lieben Vettern und Brudern.

Praecipuum
Praecipuum
Praeceptum
Praeceptum

5. Jul. 1623

Ein brederliger vnderthenigher gehorsam, sampt meinem gantz gu-
tigen frewndlichen vnd günstigen dienstwilligen gruß zuvorn.
Walborne Grefwe, der Jacob De La Gardie negstverwichen klar vnder
augspurg vnd vom brederligen adelichen standesgnaden, für alle brederligen
gnedig bevelchhaber vnd beruffen gantz, gnedigen vngs gantz
viell förstlichen vnd günstigen gutigsten vermögen. Dis kan
mein L: B: für vnd brederligen nicht förhalten mit günstigen dienst
lichsten anbringen, sonn mein L: B: begünne gar ihnen ein-
zumb still zu pferdt, still mit starcker Compagnie vnd,
sonn dem vmbligenden vnter Garnison stedten ligen, so
gesinnet vngs nu abwendig, gar ihnen dem gedenken vm gwy
vnd lütgert gesinnet dem Landt vnd gemeinen, sonn mein L: B:
vtgesandt vnd sollende förderligs gesinnet sein vermeinen.
Jngs gesinnet vns behalten stadtgemeinen vnd Rethsvngs
vnd Cammergut, mit abwendig dem volandt still mein L: B:
sonn vngs der ihnen förondert gesinnet, sicher vngdenen vnder
stehen einen öffentlichen, mein ihr gesinnet nichts Landt
allen gemeinen beladenen, Vtgen mein Commiss Landt
meinen sonn ihr gut, dest öffentlichen, so stell dem
vns bleiben gemeinen vns Landt tibelandt, eyke sonn ihr
ander, ester dem vmwandrungs, sonn gan vnd vngs dest öffent
gesinnet gesinnet still — 1100 man, allermest gemeinen. Jngs
gesinnet vns gienget es ein hogstes leyt mit sonnen fredt stedt
längs sichen einen öffentlichen, mein Kasse sein einigen
vnd dem, sonn still dem vtgendings behalten, so vns mit arrest-
vngs ab einen dem, gesinnet dem nichts kommet sonnen
Den bestandt gielgnen gesinnet vngs vns vnd abnen einig
vnd gut Bergsbrüne mit dem sein dem dritt dag 6 zu, mit diesen
mybürn vns dest öffentlichen sendt bestandt vtgi einig sonn förder-
mert einen, Man sonnlich ab Lennegen gesinnet dieb dest
gemeinen gissen dem sein; vns nun gantz Nidel, Man vnd-
stregantzen sein dem gantz gutigsten, still dem mit nicht den vnd
vns sonn Bergsbrüne, vngsonne sonnen still vngs dem vnd

[illegible] Kön: Mt: [illegible] [illegible] [illegible]

Kong: m:t till Swärige, min Allernådigeste Konungz
och Swerigs Rykes tro Mann Rychz Råd och Marsk, General
Fältherre, samptt Gubernator öfver Rygha och dås under-
liggiande Befästningar och lhän, Edele Wälborne her
Jacob De La Gardie Grefare till Läckö, Frysherre till
Ekholmen, Herre till Kolcka, Rydha och Runsa, Riddare.
min kärre Frände, Broder och synnerlige gode wänn
Broderwänligt

5 Juli 23

Förslags oyå Krÿgzfolcket i Lÿflands giordt efter dän besteedt där ifrån kommet åhr, yå Flemmingens Regemente.

Åhre uthi Rÿga.

Hwart Compagnie bör war — 148. Man.

Behåldne och Halbregde.		Sinke	förlafuade	dödhe	behöfues till Complering
Öfwerstens Compagnie	125.	7.	1.	17	23.
Öf: Leutnamptz C:	62.	28.	2	45	86.
Öf: Wachtmesters C:	93.	13	1	34	55.
Öf: Qwartermester C:	121.	9.	2	14	27.
Hendrich Horns C:	115.	16.	1	11	33.
Hans Strålman	35.	39.	2	55	113.
Ebert Taube	112.	20	2	10	36.
	663.	132	11	186	373.

Öfwerstens Ernst Kreutzes Regemente

Arfwedt Horns C:	70.	17.	2	15.	78.
Wilken Jönsons C:	74	25	0	20	74.
Hans Bärgz C:	71.	23	0	17	77.
Torsten Stålhanskas C:	70	25	0	15	78.
	205	90.	2.	67.	317.

Öfwersten Ribbingz Regemente

Öfwerstens Compagnie	85	16.	24	40.	63.
Öf: Leutnamptz C:	50.	31.	9.	64.	98.
Öf: Wachmesters C:	89.	18.	0	38.	59.
Öf: Qwartermest: C:	100	19	15	27.	48.
Johan Liliehöckz C:	88.	27.	30	29.	60.
Dirich Wolfältz C:	82	24	16	38.	66
Gottfrid Falckenbergz C:	57	18	50	72	91.
Westhakens C:	51.	20	0	74	97.
	602.	173.	154.	382.	582.

Johan von Rosen von Hochrosen, welcher In S. Königs Carlls hoch-
wilder gedechtnuß zeitten auff dieser seitten der Cron zu Schweden
geschworen, seinen Eytt verlassen den Pohlen zugezogen darnach
vnder Dünamünda bey des dahmahligen Grafen von Mansfelt
zeitten wieder gefangen, auch gefenglich gehalten, aber durch vor-
bitt seiner vermantten vnndt freunde ist der der gefengknuß entt-
lehdigett worden, da er aber ettledigett ist er zum ander mahll
den Pohlen zugelauffen, da er doch dahzumahll auff jener seitten
nichtts mehr gehabtt: Nuhn zum dritten mahll wieder auff
dieser seitten geschworen vnndt zum Statthalter auff dahlen
verordnett worden ist zuuermuhtten das er wo ettwan
der Kriegk fortt gehen würde, er mitt dem feinde practicirt
müchtte, das er seine Erbgütter die er itzo da hatt wieder
zu recupiriren gedechtte, hatt auch alle seine schwagerschafft
alda die nichtt wenigk im spiell seindt beym Fürsten
aus Curlandt: bey Radziwill, dem Feltherren so woll
an des Konnigs in Pohlen hofe. Casper Döhnhoff der Bistrammen
ihr befunderer: hatt auch den Kreigherren von Zehmen zum
Schwager so woll den Obersten Weyer: In Summa was
er selber auch nichtt gerne thett: ist er doch von seiner Frauen
darzu alzeitt gezwungen: etc.

* den rittmeister Schmollingk

Wolgeborne Edle, Veste, Insonders Hochgelehrte, Hochgelehrte, Edle, Veste, Hochgeachte, Insonders Hochgeehrte Herren, Nächst allen willigen, freundlichen, gutwilligen Diensten zuvor, Insonders günstige, liebe Herren, Demnach wir allerseits berichtet, als solle für uns gen Speyer, auf Montag, den 24 Januarii, der Churfürstlichen Pfalz Rath, Herr Johann Ludwig Hetzel, mit Ihr: Churfürstlichen Gnaden Instruction, Befehl und Gewalt, Ihr: Churfürstlichen Gnaden Gerechtigkeit, in Sachen, die Churfürstliche Pfalz, und Ihr: Churfürstliche Gnaden Unterthanen, die Reformirte Religion zugethan, betreffend, zu handeln, und zu verrichten, Als haben wir Ihr: Churfürstlichen Gnaden, unsern gnädigen Churfürsten und Herren, Ihr: Churfürstlichen Gnaden Gerechtigkeit, und Unterthanen, Ihrer Religion halber, nicht wollen, noch können verlassen, sondern Ihr: Churfürstlichen Gnaden, als unserm gnädigen Churfürsten und Herren, Ihrer Churfürstlichen Gnaden Gerechtigkeit, und Unterthanen, Ihrer Religion halber, zu Ehren, Nutz und Wolfahrt, Ihr:

[illegible] forordninger, hvorefter ingen at skal indkøbe
eller afsætte, at det af sine egne midler. Men allernådigst
at allerunderdanigst ingen vorder nødsaget forinden
skadt eller tiltale, at tiltale at skaffe dersammesteds eller andre
tiltale skulle at bevise for nogen af dennes skadelige
forsømmelse, eller tiltale ingen skadelige bevisninger
andre vidtløftigheder end, skulle tiltalte da skadelige
beskyldninger at afgøre, hvorfor vi naadigst at skulle
allerunderdanigst være, skaffe ingen afstad vorder
tilstede min R: B: tiltalte skulle allerunderdanigst, end det
at min R: B: midler skaffe nogen vidtløftighed, for vorder tiltalte
at vorder skadelidt nogen tiltale erstatning eller
Bevisninger for nogen af allerunderdanigst at
skaffe skulle end det at vorder vores det at vorder
skadelidt som den ene allerunderdanigst vores nærmeste
end vidtløftighed da vores vores det første, vorder
skaffe allerunderdanigst min R: B:
allerunderdanigst skaffe, vidtløftighed allene af midler,
skadelidt erstatninger om den tiltalte skadelidt som min R: B:
nogen tiltalte nogen for allerunderdanigst. Dog om
skaffe ingen af beskyldt af tiltalte skadelidt vorder
af skadelidt for 3 landsmænd, at de ingen
skadelidt skulle vidtløftighed, og vorder skaffe
skulle vidtløftighed, og vorder for skulle skaffe
skulle nogen af tiltalte nogen, for vorder for skulle
fremmede der vorder og profet af vores land vidtløftighed
gives dommer, hvor af vorder, at de dog og min R: B:
for disse mange skadelidte over allerunderdanigst tiltalte vorder
dem under skaffe at forskaffe, vidtløftighed skaffe skulle
min R: B: nogen skadelidte for allerunderdanigst tiltalte vorder
Confederation Congregationen vorder, dog efter de allerunderdanigst
nogen for allerunderdanigst nogen skaffe for af vores skaffe

allerunderdanigst skaffe, skulle ingen allerunderdanigst skaffe
allerunderdanigst ingen allerunderdanigst af skaffe vorder
med Commissarier af skulle vorder efter skaffe allerunderdanigst
Commissarier allerunderdanigst skaffe vidtløftighed vorder vorder
min R: B: skulle ingen og det allerunderdanigst
missbet det allerunderdanigst, men det skulle det skaffe
allerunderdanigst efter vorder det skaffe, efter min skaffe skaffe
ingen andre, skulle ingen skaffe skulle allerunderdanigst
af det allerunderdanigst, det skaffe af skaffe vorder
tilstede min R: B: skaffe ingen skaffe vorder, det skaffe min R:
B: for de andre min R: B: skaffe ingen forskaffe
ingen vorder allerunderdanigst, det ingen skaffe min R: B: vorder
ved vorder allerunderdanigst min R: B: skaffe skaffe
vorder skaffe allerunderdanigst skaffe, det skaffe skaffe
vorder skaffe skaffe skaffe skaffe skaffe skaffe skaffe
skaffe

Ich befaller min K: B: ej samyt min K: B: Elsen-
lyr Kär Wemuhll min K: Syster Cathringe Sau-
Bund allzeretig till all godt wällmogen bordenlyen
och Kärlyen, Datum Åbo Slott den 14 Julij
Åhr 1623

Min K. B:rs Fienst-
willige och trogna Frende
alltid. Carl Carlsson
Sjöldenhielm

14. Juli 1623.

14. Juli 23.

Wälborne Greffue herr Jacob de Lagardie, Elskelige
Käre frände, Broder och synnerlige tillförlåthne godhe
wenn, för tidhens kortheet skull låther jagh all wid=
lufftigh hälsningh, och för broderlige bewysta wäl=
gärnar tillbörligh tacksäyelse, nu bestå, önskandes
allena, och aff hiernatt, att Gudh then alldra högsta uthi
thenna fahrlige tidhen, wille min K. Br. samptt sin Elske=
lige Gemahl min K. Hyster och thess Käre unga sonn och
liffsarffuinge, ifrån all olyka och fahrligheeter be=
wara, och wedh godh hälsa och longdt lyff nådeligen
lenge uppehålla, och ose medh glädie låtha snart
samman finnas, eller doch godha tidender alltidh ifrån
hwar annan få höra och förnimma. Gudhi then alldra
högsta wari Loff och tack som så nådeligen åther haffr.
ose annsedt, att then häftiga Pestilentien sigh mest i
alla orter här hos ose någorlunda stillar, så att
godt folk och godha wenner sigh åther må omgås.
Thesslykest ifrån min K. Br. och thess underhaffuande
krigsfolk the tidender offhaffuer höra låtidh, att
samma plåga ther sigh och stillar, hwilken Gudh och
widare nådeligen förlåhna wille.

Hwadh elliest wårt fädernesslands tillstundh
anlangar, så tackar mann Gudh som wår allerns
Konung medh en ung fröken, uthi dopet kallad Ca=
tina, till liffsarffuinge haffuer begoffuadh, ther
efther wår allernste Drottningh then 30. December
haffuer hållidh sin kyrkiogång, och Pisdagen

effter öffuerstен Banner celebrerad sitt Bröllop,
hwilcken lustigh och exempel att effterfölia, kom
Broder och all Banner strax begijnne taffuer, och med
sångerne Saletta sigh lätligh förlustua, hwilcken alle
och åthe Brijdhelm sigh taffuer tillbragde; Sed inter
jocos fuerunt etiam agitata seria: Ty besnärliga
consultationer taffuer och förehafft sigh om åthskillige
swåra grannlet uppenbarer såsom tenteligt framdeles
förspått som tyge mena oss med att fånga i sina
garn; Doch förmodar med Gudz hielp att wårder Kgte
Lemmer Prudentia och Solertia warder med gode
allt ondt afwenda, tyer om icke mijchet för bortsijr
quia satis sapienti dictum, och tör man fälleligha
tenckan allt förtrytsamb Lijfsfiendz continuera
anserna, tyer Bethlehem Gabor, samt Marggreffwen
uthi Jägerndorff, och Grafwen till Thurn, tillsättia
Keijserens Landz fast fördt, såsom Tilli mester med
sin armée hona tyr ordet till sidst. Om Lun-
nungen i Holland wårtfningz ethi skeppang
gått tadelz fort, hwadh som förda warder
giffuer tijden. Här warder in Martio en
Lördags sådan, ethi swenska samtlige taffuer
om wåren till sådermanlandh sina warum och för-
swaar, om någon oförmodeligit wolde på-
bindar worda. Dem taffua mesta parten
som mötte möter arwe ethi skrängmått, hwilcken
för dädsamhet och godt warn till sådermanske

landzherre och resärt eghet gagn och bästa,
med en ansenelig Summa penningar, hwar
effter sin wälf och godha wilia, stärcka lopper
compagnier, tyer igenom sådan lopparen kan
stiga till otrolig högh pryss, så att hwar
och en för 100. dlr som insätter, öfwer åhret
till interesse mer än 50. dlr wäl bekomma
kunde. Ty effterdhet till att wår nåder seglasen
på marstaden och alyn med goda swenska
skiepp, såsom och till att alla handa wahrer
lättare och för bättre löön med inwohnarnes pro-
fit och nytto inuföra, taffua wij ose samfatt, till
20. skiepp inn löön samman skickat en ansenelig
Summa penningar, tyer hwar och en af skaffaren
allernest stoor interesse och förmon taffua kan, för-
utom all pericle, magan ingen på ett skiepp ethi
effter manga skiepp parter sina penningar sätter.
Dy effter H. K. Mtt taffuer sådan wår godha
intent sigh nådigst täckligh wäl behaga, taffuer
H. K. Mtt och [illegible] ose godha privilegier och be-
fordra tyer på allernest tillsagdt näst som för-
minder att wij wårda kunne fort. Nemligen
1. att ethi swerriges riker samar, ingen skiep
för mans fraktar än tesse på först sadt straffer
bekommer. 2. På skeppen för lästen,
gärna en mast tyrft så högh att en skinka
weinst tyer stor warn kunder, tyer effter
den för sådana skiepp ändrägen offtan

moste. 3. på sådana Skipp och inga andra
schulle Rostocher öl och Sallt införas, medhan mindre
nödtorfften så kräffde, och thett schedde med thess
Directorers förloff. 4. Till Narffuen Nyn och
Nordlanden schulle the och inga andra Skipp få
Segla. 5. Nähr som H. K. M.tts Stoora örligh
Skipp läge stilla, wille H. K. M.tt sina Bädhmänn
ther till Lähna föringen annan hyra eller Löön,
uthan hwadh mann them godhwilligen till fry för-
ringh wille unna; på thett Redharnas profit
och fracht thess större falla mätte. Såsom
nu oss emillan således war beslutidh; och afftaalt
att hwar sina wenner besöchia schulle om mera
parti här till att bekomma, så haffuer och jagh
icke underlåta kunnedh min K. Broder här om
till kenna giffua, och öffuer senda en Cathalogum
aff några personer, ther i blandh, hwilka som
här i Swerie ähre anmodade och alla reda haffa
tillsagdh att penningar insättia, för sigh numerum
haffua anteknadh, förmodandes att andra flera
ther till träda och göra thett samma, sigh sielff till godha.
Broderkärligen bediandes, att han wille någon
wiss mann thenna saak befalla att fördra i blandh
adel, krigsmänn och Borgare uthi alla the
städer i Lyfflandh, och att medh thett första en
wiss lengdh ther på migh mätte till schickas.
Jagh beder att min Kåre Broder wille thenna
min importun schriffuelse hålla till godha, och

Theße Efterschreffne hafwe alle
redha samptyckt, at sättia Pänninge
wthi Compagnit och Skeppsparter

	Compagnit och Skeppsparter	
Greff Magnus	3000 Dr	1000 Dr
Admiralen	2000 Dr	2000 Dr
Cantzlären	2700 Dr	2300 Dr.
H. Clas Horn	2000 Dr	1000 Dr.
H. Johan Skytt	1500 Dr	1500 Dr.
Lindorm Ribbings	1000 Dr	500 Dr
H. Gabriel Göstafzon	1000 Dr	1000 Dr
Vice Admiralen	1000 Dr	1000 Dr.
Suren Ribbings	1000 Dr	500 Dr.
Boo Göstaffzon	1000 Dr	1000 Dr
Niels Ribbings		
Frur Karin på Ziösa	1000 Dr	1000 Dr
Frur Emmerentia på Dala	500 Dr	200 Dr
Frur Anna på Nynäs	500 Dr	200 Dr
Anders Oluffzon på Säby	1000 Dr	500 Dr
Frur Brysta på Ringsiöö	500 Dr	200 Dr
Jomfrur Brysta på Pintorps	300 Dr	100 Dr
Kunt Nielzon på Gädhare	500 Dr	200 Dr
Woldemar på Kull	500 Dr	200 Dr.
Christopher Wernstånds	600 Dr	300 Dr
Bastian Bonarht	500 Dr	200 Dr
Johan Jöronßon	500 Dr	200 Dr
Gorgonius på Brunßholm	500 Dr	200 Dr
Harol Kriezzon	500 Dr	200 Dr
Frur Ingebor på Biörkesund	600	200 Dr
Jöran Oluffson på Nårnäs	500	200 Dr

Och komma ähnu dagligh dags, många,
både af Stycknens Stadh, Adell, Borger och
Hafteiner som luthe sigh inschrifwa.

Greff Abraham	1000 Dr	500 Dr.
H. Suranne Baner	1000 Dr	500 Dr.

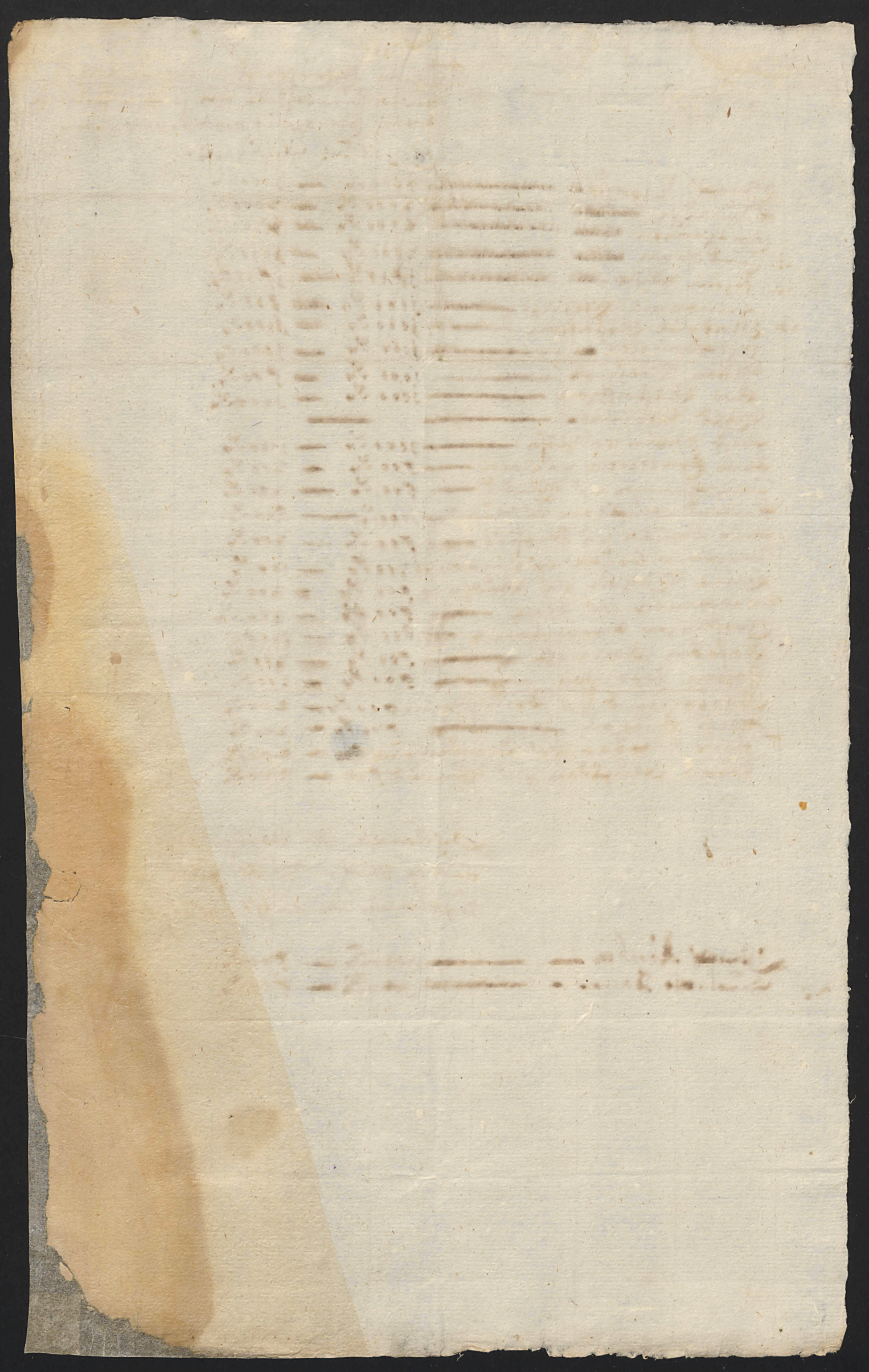

380

på min sampt min kåre hustros wägna,
wara med sin Elskelige Gemahl wår kåre
Syster, och thess unga liffsarffuinge, kårligen
och wennligen hälsad, och till all önskeligh
och longligh wälfärd Gudhi then alldra=
högsta troligen och flitigadt befalldt.
Pheßlykest wille och min K. Br. obeswärad
wara att hälsa alla godza wenner som
hoos honom stadde ähre. A Dieu soyez
Datum Stockholm Decembris 20. 1623.

Min K. Br.s Dienstwillige
trogna Broder och frände
så lenge jagh leffuer.

Carl Carlsson
Sylldenhielm

Här hos följer och skrifwen
hennes F. N. Palatsgreffuinnan
ett breff till min kåre Broders
Elskelige Gemahlin, thett han wille
tillkomma lätha, derechef & a tout
jamais A Dieu soyez

Dem Wolgebornen Graffen Herrn Jacob de la Gardie, Graffen
zu Leckoß, Freiherrn zu Eichholm, Herrn zu Kolka, Rund-
zehn und Lidhe Rittern, Kön: Mtt: und der Reiche Schweden
Raht, Marsch, General Feltherrn und Gubernatorn zu
Riga und über Lißlandt, Meinem freundtlichen lieben
Vettern und Bruder.

20. XII. 1623.

18 Apr [1627]

381

Mein freundlich dinst und was ich sonsten vill mehr libes und gutes vormagk zuvorn, wolgeborner freundtlicher liber vetter undt bruder. Bey dem Capitain Klerken habe ich mich erkundiget, was das Seegel zeugk koste, so ich furm iahr zu behuff des Schiffs Postpardt nach Riga gesendet, so befinde ich das er das Gelb vff 700 dlr. aestumiret. Woferne nun E. Lbd. vermeinen, das das Schiff wider abgebracht undt zu unz gebraucht werden kan, so bin ich ganz woll zu friden das E. Lbd. dero parth mitt dorein halten, Wehre es aber nicht rathsamb wider auff zu takeln undt die muhe nicht belohnet werden möchte; So ist mein freundlich begehr an E. Lbd. Sie wollen unbesuert anordnen das selber zeugk mitt dem ehisten richtig wider anhero geschickt undt E. Klerken wid zu handen gelifert werden möge. Welches ich E. Lbd. also nicht vorhalten wollen Göttlicher bewarung dieselb zu vilem gluck undt bestendiger gesundtheit hiermit treulich empfelendt. Datum: Stockholm 18 Apr. 16

Vostre treshumble:
Cousin & frere pour
vous servir.
Carl Carlsson
Gyldenschiöld

Dem wollgebornen Herrn, herrn Jacob de la Gar-
die, Graven zu Läcköö, Frijherr zu Eckholm,
herr zu Kolka, Kida vnd Runsiöö, Rittern.
des Reichs Sueden Rath Marsk vnd Feldtherry
General, Gubernatorn vber Lifflandt, mei-
nem freundlichen liben Vetter vnd Bruder

18. Apr 1627

12. Mai 1627.

Mein freundt bruderlich dienst undt was ich sonsten
mehr liebes undt guths vormagk zuvorn, wollge-
borner freundtlicher lieber Vetter unndt Bruder.
Demnach nun mehr die Köull. Flotta nach Preussen
so weith expetirt, das wier albereit in Oeralsamm
liggen undt füglichen windts erwartten, so habe ich
Elbd. uber vorigs mein schreiben hiermitt noch einsten
zu besuchen nichtt unterlassen wollen, Elbd. undt
dero angewanttten von Gott dem Allmächtigen
alle gedeyliche prosperitäten undt frische leibs
gesundtheith von herzen zu wunschen, darneben auch
ob dem erhalttenen gluck wider unser allerseits
feinde zu gratuliren, das ihnen so weitt untter augen
gangen, das man vorhoffentlich eine zeitt vor sie
gesichert; Gott der Allmächtige wolle seinen
beystandt Elbd. zu guter victori fortan auch wie
beywohnen lassen. Panzigk in Preussen ist zwar
aber doch mitt grossem verlust des feindes undt wol
behalttener reputation der unsrigen ;/ wider in des
feindts gewaltt, wie es nun ferner damitt gehen wird
will ich Elbd. avisiren, gleicher massen dan Elbd. an
mir zu thun, was dero orther passiret, ich freundtlich
bitte. Eben in vorferttigung dieses brieffs kom
J. K. Maytt: zeittung ein das in Teutschlandt an der
Polnische grenze der Obrist Streiff so woll auch der
Obrist Teuffel mitt ihrer woll stafirten arm
Koiin Polusky uber fallen, ganz zertrennet

beede Obristen gefangen, das fußvolck hernach denn
feinde mitt fliegender fahne zugelauffen die Reutter aber
sonst passiret sein sollen. Gott der allmechtige wolle
sodanne zeittungen hinegst mitt fröliger bothschafft
in andere wege wider ersetzen und erwünschte revanß
hierauff aus gnaden verleihen.

Sonsten weis Elbr ich uff dismahl nichts anders zu schrei-
ben, ohne allein das meine gelibte haus frau, nach einer
hart ausgestandenen Kranckheit, voriger guter gesundheit
wid restituiret, Gott der Allmächtige wolle uns fer-
ner verleyhen was uns nuz und seelige Elbr und die ihrigen
auch bey guter bestendiger gesundtheit lange erhalten,
dessen gnaden reichen schuz Elbr hiermitt nochmahls treulich
empfolen. Datum Daalhamn den 12 May Anno 1627.

Vostre treshumble Cousin
& frere pour vous servir
Sarl Carlson
Schyldenhielm

Negst diesen Zeittungen von dem Obersten Streiff vorhallte Elbe ich nicht
das dagegen etliche Englische Schiff, so nach Elbing geordnet, sich mitt
den Polnischen Schiffen geschlagen, deren 2 in grundt geschossen und her-
nacher nach Elbingen fort passiret.

12 — 21

Dem Wollgebornen Herrn, Herrn Jacob de la Gartie
Grafen zue Lechö, Frÿherrn zu Eckholm, Herrn
zu Kolka, Kÿda vnd Nuntsiöe, Rittern, des
Reichs Sueden Rath, Marsch vnd Feldtherrn
general, Gubernatorn vber Eiffland
meinen freundlichen lieben Vettern vnd
Brudern etc.

Suo

12. Mai 1627

23. Apr. 1628.

385

Wälborne Herrar, Kåre frånde, Bröder, och sÿnnerlige tillförlåthne gode Wenner, Greff Jacob, Herr Swantte Banner, och Herr Tÿstaff Horn, Nåst all wälfärdz lÿckönskan, min willige tienste tillbuds, och hwad mera godt i min förmögenheet wara kann, förholler jagh Eder wälborne Herrar Broderligen och wennligen icke, att såsom Hans Kon. Mtt wår aller Nådigste Herre Konungh, migh till affscheed ifrån Swerie giffuidh haffuer, att jagh skulle strax jagh här öffuer komen wore, breff och adviser här ifrån till H. K. Mtt åt Riga affärdiga, dÿt H. K. Mtt då ifrån Swerie allrasnarast achtad hadhe, (:såsom jagh förmodar att j godha Herrar med Skippett Swarttahunden och Capitein Spanior allareda wäl warda förhnummidh haffa:) och ther H. K. Mtt ändå wid thenna min skriffuelses ankomst icke skulle wara ther annkomen, då j wälborne godhe Herrar och wenner skulle samma breff uppbrÿta och öffuerlåsa hwadh för kunskapper förelöpa kunde, ther efther j Eder rätta kunde; Så haffuer jagh för then skull ej welad widare thett samma repetera, uthan broderwennligen beder, att nåhr j thett samma öffuerlåsidh haffua, så framtt H. K. Mtt ännu icke dÿt öffuerkomen wore, då oförsumeligen nåhr lägenheeten goffues, samma skriffuelse till H. K. Mtt öffuersendas måtte, på en försorgh om tillåfwentÿrs, then som på Swerie här ifrån affgangen åhr, genom händelser icke frankomen

woore. Uthi en Summa, aff alla Kundschapper
som jagh ünnu förnummich haffer, så framptt sar
karna sigh ikke förwärra, förmedar jagh med
Gudh hielp, att oss ingen fahra till Siöös
eller Landh thenna Sommar, ~~[illegible]~~ stoort förestå
skall; Gudh then alldrahögsta nådeligen
widare all tingh wända till thett bästa.
Hwadh jagh ytterligen förnimmandes warder,
skall jagh ikke försuma Eder godha herrar
och bröder, så mycket mig mögeligen, i tidh
att adwisera, Och will hår med Eder samptt-
ligen och Eder kurkomna wårdnadh, haffa
uthi Gudh nådige beskerm troligen befallad,
och broderwenligen hålsad.
Datum aff Reddan för Danthigk, Aprilis 23.
Anno 1628.

Eder alltidh till willia
och tienst Redabogen.
Carl Carlsson
Gyldenhielm

Jagh beder flitigtt, att
wara undskyllad, thett
bifölliande relation
så vitiöse wahan twiffwel
så hastigtt åhr wahgängen, tidhen haffer
ikke till lätidh, att åther igen thett öffwerse
och corrigera, jagh hoppar och att H. K. M. tt
thett ikke illa wyptager, ty jagh haffer
nu breck på godh skriffwarre. A Dieu Messieurs.

23. Apr. 28

Herr Kon Carl Carlsons brefft
25 st ifrån anno 1617 til 1628.

Kon Mtt. och Sweriges Riker
Höghbetrodde Männ, och Rådh
De Edle wälborne, Herr Jacob
De la Gardie Greffue till Läckiö &c.
Marsk och General fellnherre j. Riddare
Herr Swante Banner till Diursholm
Gubernator öffuer Riga och thess
omliggiande Landt och Lähn. Herr
Gustaff Horn till Mall, Häringe j.
fellnöffuerste i Liffland, Riddare,
Samtligen Broderwennligen

13. Mai 1628.

387

Wälborne Greff Jacob, Elskelige Kare frunde
Broder och synnerlige tillförlåthne godhe wenn
jagh låther för tidsens kortheet skull all weid=
luftigh hälsningh och tacksäyelse bestå, och önskar
att min Kare broder sampt sin Elskelige Gemahlin
min K. Syster, och bägges theras kärkomna lifsarff=
vingar, aff hierttatt och efther theras egen begä=
rann så lyckeligen och wäl gå i hunder, som jagh
och ther hoos gärna åstundar alltidt göra them
all broderligh och behageligh tienst.

Jagh hade förthetta, och några dagar sedan
förfärdigadt brefftill min K. Br sampt Herr
Swantte Banner och H. Gustaff Horn, men
ähre längre ann migh hadhe behagadt i Pille
uppeholdne; Så haffuer jagh nu åther ikke
weeladt underlåtha, att communicera min K. Br
hwadt som förtidhender migh sedan ähre till=
komna, ther aff min K. Br kann förnimma, att
medt Gudz hielp i thenna Sommar, wij ännu
aff papistarna ~~thenna Sommar~~ ikke så håurt
anfechtade warda, Gudt nådeligen stå ostatt
widare bij. Hwadt som uthur Preusen be=
des att adviserа min K. Br twifflar jagh
warder Riks Canchlern nogsampt haffua gjort
Och såsom jagh för några dagar sedan på
Danzigker Nåhringh hadhe medt honom och
Greffuen aff Andern, Sampt Herr Johan Ban=
Cantaal, förnam jagh allt wara i temmelig
godt tillstånd, och hoos fienden stilla [illegible]
förmodas allena Riks dagen i Polen skall
snaart begynnas 27. Junij stylo nimo. Gu

förstöre alla theras onda Råd och anschlagh,
wy haffwa här the godha tidender förnummadt
att fienden åhr wthur Lifflandt förjagadt, allt-
så förmodar jagh att H. K. Mtt. wår allernådigst
Konungh haffwer sin Rese till Riga innstället
och förwennta wy dagligen hyt till Preussen
H. K. Mtts annkomst, medhan och i danmark
icke så stoor fahra åhr, att ju Konungen i
danmark sigh emot the Keyserische wäl för-
~~[illegible]~~ swara kunn, så länge the Keyserische
icke nogen Skipsflotta mächtige bliffwa till
Swöös att holla. Mann holler och wist ther före
inne i danthigh, att om wår Konung
hyt öffwer Kommer, skall förmodas fridt
eller godt Stillestandt ~~[illegible]~~ med Polacharna
till att göra. Hur med will jagh min
Kåre Broder, och hans Elskelige Gemahl och Lifs-
arfwingar, Broderligen och kärligen haffa
hälsadt, med all wälfärdt Lykönskan, och
wthi Gudt Nådige beskydd aff hiertatt
haffwa befalladt. Aff Skippett 3. Cronor
på Reddan för danthigh. May 13. 1628.

Min Kåre Broders
trogna och Dienstwillige
frunde alltidt.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

Wälborne Kåre Broder
jagh understår migh aff ett
Broderligidt förtroande, be-
swåra honom med thenna unga
persohns Peder Ribbings recom-
mendation: antingen min
Kåre Broder tåckes nogen tidt haffwa
honom i sin tienst för en Page och drengh,
eller sättia honom under nogens handt
commendo, wthi krigh wusendedt, ther han nogedt
see och lähra finge. Han åhr Saligh Erik Ribbings på Hwar garn
och österby Sonn, haffwer nogen tidt i Upsala studerad, och
wille gärna nu i werldene sigh widare förskiöta, hwar wthi
[illegible] kann tiena min K. Br. igen, skall jagh alltidt finnas
[illegible] och skyldigh. A Dieu soyez mon frere, a Dieu.

13. Mai 1628

Kong. Mtt. och Sweriges Riker
Höghbetrodde, Mann Rådt och Marsk
Sa och General Fellhherre och Gouverneur
i Lifflandt. Den Edle och
Wälborne Herre, Herr Jacob de la
Gardie Greffue till Lärkös, Fri-
herre till Ekholm, Herre till Pun-
ö, Kolka, Kide, etc. Ridder, min
K. Frende, Broder, och synnerlige
tillförlåthne godhe Wenn
Broderwennligen

12. II. 1635

Wälborne Herr Rikz Marsk, älskelige Kärre Frände, Brodher
och tilförlåthne synnerlige godhe wänn, Näst min Brodherwänlige
helsan, all godh wälmågos långwarige flytige lyckönskan, medh
hwadh meere kiärt och gott Jagh kan och förmå, alltydh till min
K. B.rs tienst. Förhålher Jagh min K. B.r här medh wänligen
icke, dett Jagh dhen 11 huius är hyt ankommen på min gårdh Ber-
qwara, och förmodhat at skulle haffwa kunnat förretta här i Landz-
endan det som af min K. B.r och dhe andre godhe Herrer Rikzens
Rådh och Regeringh migh Vpålagt ähr, och fördenskuldh migh så
hastat hyt neder ådt, hälst medhan Vthschrifningen i Östergötlandh
icke ännu war endat, förmenandes migh här Vthi Smålandh skulle
komma först till att Münstra och sedhan i Östergötlandh, Menn
när Jagh hyt kommer finner Jagh inthet heller här alle städes än-
nu wara Vthschrifwit, Och Oanseet Jagh gerna wille tiena min Kärre
Fädhernes landh här Vthi till godha och Vthretta dhe tienster som migh
befalade ähro, Lykawäl efter det Gudh Alzmechtigh hafwer sam-
ma Natt som Jagh kom på be:te min gårdh Berqwara migh opå
kastadh en heftigh Krankheet så att Jagh kenner migh en swår werk
Vthi alle min Ledemother, så och Vthi bröstet och Maghan, derföre
kan Jagh inthet wetta om Gudh teckes kalla migh af denne Vsle
och mödhesamme Werlden, eller låtha migh längre lefwa och förunna
migh helsan till att komma på fötterne igen, Doch dher Gudh
den aldrahögste täckes migh komma till någhon bättre helsa och lifs
disposition igen, så faller migh lykwäl tydhen för kort till att medh
Münstringen något Vthretta, om Jagh till dhen 10 Martij som
bestembdh är i Stockholm Comparera och migh instella skall, derföre
är min meningh att Herr General Maioren Wälb: Lars Kagge til-
lyka medh Stånholleren Wälb: Bengt Kafle här Vthi Cronebergz
och Jönköpingz lähn och Wälb: Jesper Andersson i Calmare
Vthan min Præsens Münstringen bewista, henne förretta och ab
soluere kunna; sammaledes kunde och i Östergötlandh medh Münstrin-
gen afloppa, Doch hemsteller Jagh allt detta så wäll Vthi min
K. B.rs som och Rikz drottzetens Wälborne Herr Gabriel Oxen

stinnet min K. M:t 6 tolkar landa här om Disponera och ordna,
efter och så gärde om Lösens af sin höjhet tycke 6 tid, ehuru min
aldersdom genom dagen nödtagen migh hålder sendra af denne Orsaker
utredan och svåra bekymber, så bedes jags här med min K. M:t väna,
ligen och flitteligen, om han wille vara min K. Fiistes som efter migh
kommer alle de trogne tienares, och lätta henne mödha till gode, det
sedan jags med mine trogne tienster plär min K. Fädernes lands vanli
gast och ökommit sättet, och om min K. M:t wille så Statuere
och lagda som han wille om Land Rätt Städers och dem skolla vara
kant, efter Lösens genom tracktat ingångne häfdan hålla och efter
sigh komma så med sinnet Lösens egen aldershöjste nådelige käng
förordning, efter och några skrifter eller Förordningar efter migh kunde
finnas, som jags genom wåra efter min dödh skolle blifwa Maiestineat
och wids magt hållet, om min K. M:t wille så hålla. Gunds efter
vänner om sådant måtte vinna sin fortgångs effekt. Asserade vanda,
Anseende det jags min K. Fäderneslands troligen räkenskap och
tient hafwer. Detta jags samtliga Vek min K. M:t 6 tolkar kan
de, och förmoder med denne bestrifware min K. M:t Resolution
och godt svar. Befallandet min K. M:t med sin Helstige Gunst och
Nåde vändnads sampt Osballa Lösens Ahmerkligh tee ee
sandelig och timelig wälgångs och bgärligh Prosperitet Jacobs
och vänligen. Datum Borgarna efter 12 February 1635

Min K. M:ts tienstwilligh
trogne broder allting
Carl Carlsson
Gyllenhielm

Post Scriptum

Herrads tillståndet här i Landzordan anlangar, så är här änne
i det Lösnigh lo[illegible] allt roligit och stilla och almogen är benägen
och låtar sigh finna godwilligh tee att Utgöra sine pålagor som
äfter Lagen och Rätenwiseandet fördrifwe äre, Mann förstår klagan hoos
almogen äfter, att nigre femingar finnes i landet efter med ett klimm
afleggia och bthala sin skatt, dock icke desz mindre tilbiuder de sigh
att willia giffwa Gwar och andre goode wenner dett deras Beklagan
dags besinner så wäll. Undersaatter som Östergiötlandz och här
i Smålands, att Utskrifft är nigot antecknadt uti Bokhafwglänzdenne,
och i stadgan dett Utskrifft hafwa efter i Rhuingalter att för sitt Rachwar
och gnisen sin wid åfst, den ey Mingalens bonder hafwa sigh således
Resolverat, att hellen willia blifwa wid den förre Ordningen som
efter äre ransar, och Utgiöra det Utskrifft, än att giffwa femingar för
Rachwar och gnisen, ehuru de nigot alle kunne så mycken, förmoga,
det att Tienan vanne bäst tient och blåtgan medh Utskrifft, så lan
dags icke heller migh wäll. ihogkommen gifwa om detta besked äre,
alderstunds en part förregifwa att Utskrifft blifwe vara ehuru tee,
giffwit och nigot vanda skrifwit, efter de tyckte förmöde i
Hielsingia Bref 21 de 7:bris Bookhafwgifft skall Utgiöra efter sed och
wijs som tilförende skedt äre, doch efter så vore att detta Utskrifft Com
mandeur kunde vara förnögdt, skulle Mann i tyds detta Corrigera och
anderstäna, det jags och i min Lagsagn här giöra vander, att
Lösens tienst förlängia min lifstijds, och lätta migh komma tee
nägden här lifs sundhet och gods tillmyo igen, doch tilbiuder
almogen sigh här i Smålands, att efter nägden vaxer som wille,
Bookhafwpenningarne för ehuru Utgifft, så wille de ehuru med
Bookhafwen igen anderställa och bthala tillkommande Dommar efter
som wänd och skiäligt kan vara. Det ännu kan jags nigot förbi
gå till att min K. M:t advertera, huruds Wäswallen Ditt
Kunl Poste migh refererade om Johan Ettour Louis de gors
Beskyllelse hoos honom i Norrköpingh hafwer kunnet skee
med Dennes [illegible], och [illegible]

och förbinda det ingen Tyskeller andre Fremmande som äre wid
Meßingzbruken skulle lähra nagon Swensk dhen Konsten att göra
Meßingh, der af min K. B.r kan förnimma deres Intention och
illistige Practiker till att Utharma Landet medh sin skinnerij och
swykfulla Handell, Uthuggandes Skogen rijket till skadha och afsak-
nadh, och draga så här ifrån och lemna inthet Konsten efter sigh, ey
heller wilia dhe nagon den lähra af wår Nation. Detta Jagh
min K. B.r icke haffner kunat förhålla. Och befaller nu som
tilförende min K. B.r Uthj Gudz milderyke Protection till all
önskeligh wälmago Broderwänligen. Datum ut in literis
När Jagh detta Skref befann Jagh
migh så swagh det Jagh sende efter
min K. hustro udt Östergötlandh att hon
skulle komma till migh för all Handelse
skuldh som migh påkomma kunde.

Lars Hjltdenhielm

12. Fbr. 35.

Den: Maij: war allernådigste Vehko-
rade Drottningz och A. Fürstinnes samt
Swerigs Rikes Högtbetrodde Man, Rådh,
Marsk, och General Feltherre, Ihen Edle
och Wälborne Herre, Herr Jacob Dela-
gardie Greffue till Leckiöö Frijherre till
Eckholmen Herre till Kålka Kijdhe och Run-
sö Riddare min Kåre Frände Brodher
och tilförseendes sijnnerlige godhe wänn
Detta

Brodherwänligen

30. Juli 35

Wollgeborener Herr Graff, hochgeehrter lieber Herr Bruder, brüder
vnndt vertrater freündt, nechst wünschung von dem lieben Gott allerg-
denlichen prosperitet, thue ich dem Herrn Bruder bey dieser fürfal-
lender occasion, freündlich nicht vorhalten, dass ich in diesen ver-
flossenen tagen, bey dem Churfürsten gewesen, daselbsten ich die
sachen in gar gelegster disposition gefunden, von dannen ich mich mitt
Mons. Fermin Malalet anhero begeben, vnndt nechstlicher tage verfar-
ret bin, damit ich die gelegenheit dieses bey ihrer kay. Mt. zur gnä-
digen verrichtung, vnndt nach ersheischender notth, zu glücklicher fort-
stellung dieses verk. Ordinanz geben könte, welches dan auch
dieser zeit gelegenheit nach ergehen, vnndt befinde ich verk. alhier
in sich selbsten, dermassen wohl disponiret, dass ich mitt d. gnädigsten
allergöttlichen, vnndt hochberl. freündl. Malalets assistenz vnndt dien-
ste, verhoffend bin, dasselbe bey Churfürstl. Gn. kosten vnndt angewan-
te expensen, mich hier widerumb ergetzen, vnndt fruchtbarlichen er-
statten werde.

Herrn thue ich meinem hochgeehrten Herrn Bruder, lieben brüder
vnndt freündt nicht bergen, dass der Münzmeister Marcus Rueh
mich dienstlichen ersuchet vnndt gebethen, Ihro dieses Joachi-
mum Fabricium, meinen hochgeliebten Herrn Bruder zu recommendiren
dass derselbe durch meine Herrn Bruder günstige beförderung
in der Französischen Herren Ambassadoren dienste möchte auch
vnndt angenommen werden, dan er sonderliche lust hatt, Frank-
reich zu besehen, vnndt die sprache daselbsten zu lehrnen, Weil
dan ich solche seine bitte, ihme füglich nicht verweigern können,
als gelanget, an meinen Herrn Bruder, lieben brüder vnd
freündt, mein freündlich begehren, er wolle ihme Ihro
zu aller gnädigsten vnndt günstigen beförderung, lassen recommen-
diret sein, vnndt ihme dieselbe vnd dieser meiner entfelten
recommendation willen, fruchtbarlichen genossen lassen, solches bin
ich vnd den gl. Bruder, lieben brüder vnndt freündt, in der

gleichen occasion wiederumb zu verschulden willig, vnndt er selbsten gemelter Joachimus, wirdt es auch vmb den herren vettern mitt gebührender dienstbarkeitt zu verdienen wißen, vnndt thue hiemit meinen hochgeehrten herren vettern, lieben bruder vnndt freundt, der gnedigen protection, des allerhögsten treuwelich empfelen.

Wester Silberberge. den 30. Juli 1635:

Vostre treshumble
Cousin & serviteur tousjours.
Gars Garstson
Gyldenhielm

30. Juli 35

Den Tögwelbårne Greffue, Greff Jacob
Delagardie, Greffue till Läköö, Friherre till
Kolka, Lida Runsa och Hapsala, riddare, Sueriges
Rijkes Marsk, General Feltherre, Præsident
i den Löflige krigsletten, Lagman öfuer
Uplands. etc. min kere Frende Broder
och tilförlateligh gode wen detta

Broder kierligen

22. Mars 1636.

394

Wälborne Her Rijs Marsk
Rätte Vnder och tilförlåtne synnerlige
gode wänn.

Näst all gods begiärligs wälmågot flijtige och trogne lijkförplan
samt min willige tienst tilbiudelse, Kan Jags min R:tt gär med
wänligen icke förmärckt låtha hand wänligt skrifwelse Dateratt Ko
ge Hfn 18 Junij wara migh wäll tillhanda kommen, Hoer Rijs
Jags först förnimmer min R:tts begiärden hoos Regeringen at anhålla
om passet till Engelland, Ther till kunde lära ädt dröija, och
der intaga nödtorfftig Ting och Hfn förnöija till sijn R:tts
Byggnings. Dethan och at Jags willer flijtigt efftersee hwarest
man kunde igenfinna Hfn Styrmannen som på wrak Skangmåle
sanct Jacobs Stijrt och förwarat till dagdöö, aldenstundh Hfn
Anders nögden skall hafwa kommit till en Ort i Skåne Hfn som
hafwer Kiöpt Jords uthe Ort så som galmeie, och Hfn Claus
samme Styrman kunde igenfinna som wiste Hfn wara kommen Ort
ad effinna behaldt det wäl nödigt; Så låter Jags min R:tt
igen wänligen förnimma at Jags denne hand wänligt begiärer
medh flijt wille låtha wara migh angelegen at efterkomma
och honom alltijdh bewisa all Broderligs och Skiöttligs tienst
som Jags nögden sin kan och förmå. Anlangander min R:tts
begiärem at låtha hand Skrifwarer Erich Jonsson erhålla 300
dalers Rorsmynd till at ombytha nögder saltes som behöfwes
för Ouersell Probezaren till Arhusen selfbergt, så förnälles Jags
min R:tt wänligen icke, det Jags befalt min R:tts Skrifwarer
hafwer lätligh befraren förrän min R:tt derf migh är kommit tillhan
da, Skänckendes dalers Rorsmyntningen till Hfn förre Dagfunden,
der, så at Hfn man som Jags för denne gången till min R:tt
hafwer tillstella lätligh ät Hfn sends dalers Rorsmynd Hfn
Jags Hfn Carsten selfbergt Compagnie på Kobbing will låtha stella
aldenstundh Jags allerede Hfn Rorsmyn Compagnie en Anseenlig
Post Penningmäll Hfn instiker Hfn Jags af Hfn Claus Flemings
på Admiralitetet Rekningen at betala i Riga igen, Lang tijder

Jagh migh wäll ådtnöja på hwadh Conto bei:te Penningar oss emellan
ställt blifwer. Jagh hafwer och öfwersendt till Bookhållaren
Truls Abelsson min Rekningh opå allt det Jagh till brukat
in sett och Expenderet hafwer, och honom befalat min Brodher och
Monsiour Mazalet dhen öfwerse och verificera lutha, på det dhen
till book annoteras kunde, hwilken Rekningh min K. Br. wille
wara Obeswärat at igenom see och sin betenckiande der om Book-
hållaren Notificera. Detta Jagh min K. Br. till et wenligit swar
opå sin schrifwelse icke hafwer kunat förhålla, Och befaler
här med och alltijdh min K. Br. med allt det honom kiärt är
Uthi Guds dhen Aldrahögstes nådige Protection till all
önskeligh godh wälmåge och begiärligh Lijfzdisposition Broder,
och wänligen Datum Stockholm dhen 22 Martij 1636

Jagh hafwer på thenna tidh ännu inthett skriffwärdigtt mera
till att lutha min K. Br. förnimma, uthan beder han wille sin
Elstelige Gemahl min K. Syster med bägges Edra Kare Barn
på mina oy min K. Hustroos wägna, med wår kurlige tienst
oy monga godha Nätter hälsa, och samptligen wara Gudhi
then Alldrahögste till all begärligh wälsignelse befallad.
förbliffwander alltidh

Min K. Broders

tienst willige Frände

Carl Carlsson
Gyllenhielm

22. März 36

Ohen Edle och Wälborne Herre Her
Jacobo Delagardie Greffue till Läcköö
Frijherre till Eckholmen, Herre till Kolk
Kijda och Runsa, Riddare, Swerigs Rikes
troo Mann, Rådh, Marsk, General Fellherre,
Præsident Uthj den Konungzlige Krigzrätt;
Stockholm, och Lagman öfwer Uplandh min
Kåre Broder Frände och tilförlåtne sijn-
nerlige godhe wänn detta

Brodher och wänligen

18. July 1636

396

Välborne Her Riksmarsch etcetera Kiere framde Broder
och Swåger. Wij tacke Eder för Eder kärlige Skrifwelse
sampt hans Kiere wänners och gode Herrars och Bekanters
wälmenige önskar och förbön Eder och Edre kärestige alt
beste sådige bescheen måtte.

Vår Kiere Son Herr Magnus Gabriel Delagardie hafwer
till oss med sin Kiere Hustru Ingeborg Oxenstierna
Wälborne Grefwinna och Fru Barn Eder Kiere Syster
Dotter Fru Ebba Sparre Grefwinna till Wasaborg
Frijherrinna till Leckö och Ekholmen Wår Kiere Syster
Dotter Fru Christina Oxenstierna Grefwinna till Wasaborg
Frijherrinna till Leckö och Ekholmen min Kiere Systerdotter, hafwer
Eder Wij den himmelske gladen nådeligen förgätit, och
Gud förlene honom med alle Christeligt ting
Gott och förnöjelse Wij önskandes, och Eder med
förste efter Christeligit och wanligit Ceremonier må komma till sin Herilo Lammar och Läger
stadd: Hafwer Hans K: Förste. N: den Högborne förste och Herre, Herr Johan Casimir
Pfalzgrefwe wids Rhin, Hertig till Beijern, Herre och Burgrev Hertig, etc. nådeligen
begifwit sig, mahsen Han Wij K: Förste. N: sielfwer ähnwist beskedt: Ist Jag
om Eder Eder begifwit Wing beställa will, hafwer för denne skedd nu näst kommande
24. July Wij Eleste Hijrtkiöp på Drummelholm Gård, i Stockholm wälbe: Eder nådige
sinnen låte. Och efter som Jag ej hinstadt genom sägt att sända Wij min Kiere Broder
och flere andre gode wänner sampt förnemme Herremen nu warelse skee måtte. Hwar
före åfwen min Broder och wänlige begiäran, Ist Han will benägen skee och wälbe:
Dess Eder sist: fast åfwen oftenskiönt: den ägenste skiönt, och mig sampt min Kiere Hustru
den store åfwen och benägenhet sigs ämpte andre gode wänner på Eder: dags Wij mit Hus
installa, och i så måtte med sin högt åstundade Presentz denne vorglige Gudsfrids Hel
på till att begrijpa. Hwilken och allmechtig min K: Eder denne benägenhet till hwilket
Jag mig Wij förfallande och behagelige occasioner gerna igen förskiena. Och befaller
min K: Eder Gud Allsmechtig till min K: Eder och allan Kiere wänner med Wij Gudz
Fadrwahgiste nådigste protection till alle gods och sadigs Eder disposition Broder
ligen. Datum Stockholm den 18. July Anno 1636.

M. K. B:s a.

till tienst och wenskia

Carl Carlson
Gyllenhielm

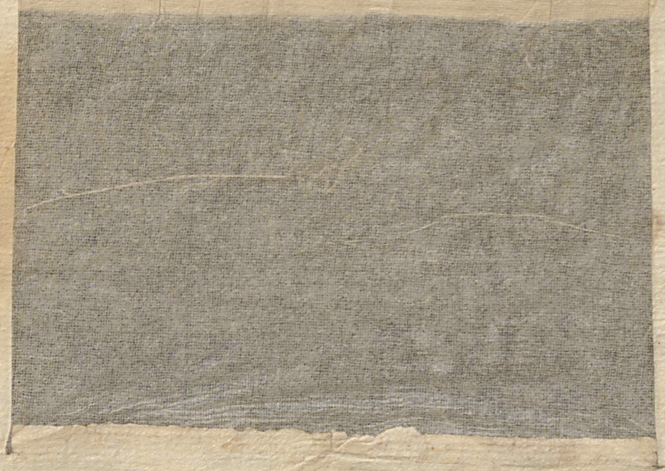

18. Juli 36

Hennes Kongl. May:ts mit allernadigste Ut-
kohrade Drottning och Kurfurstinnes samt
Sweriges Rijkes troo Man Rådh, Marsch,
och General Fäldtherre, Præsident Uti den Kongl.
Krigsrätten, Sampt Lagman Uti Öfver Uplands.
Den wälborne Herre Her Jacob De la Gardie Stref-
ve till Läckeö, Frijherre till Ekholmen, Herre
till Kopsal, Dagdöö, Kolka, Kijdha och Runsa,
Riddere, min k. Frände, Broder och till förlåtelige
Sijnnerlige godhe wän.

Sorgeligen.

1637, 2. Jan.

Wälborne Herr Riks Marsk Kåre Broder
Frände och besynnerlige godhe Wenn,

Migh åhr i går på thetta Ny inngångande åhrs första
dagh, min Kåre Broders wennlige skriffuelse, medh
thenna hans egne Dienare wäl kom̄ idh till handa;
och såsom jagh ursaak haffuer att tacka min K. Broder
för monga bewysta wälgärninga, och synnerligen
för then lykönskan öffuer migh och min wårdnadh
till thetta Nya åhr, så åhr jagh icke allenast skylldigh
som willigh alla min K. Brs migh bewysta wälgärnin-
gar och godh affection kårligen medh min tienst att
förskylla så länge jagh leffuer, uthan will och
hår medh och alltidh haffua önskadh min Kåre Bro-
der, hans Elskelige Gemahl min K. Syster medh
sina K. wårdnader och lyfsarffuingar, aff
Gudh allsmächtigh, till thetta och monga fölliande
åhr, all begärligh lycko och wälfärdh till lyf och
Siäl, förbliffuandes medh min Kåre Maka och hela
huus, them till all behagelig tienst och trogen
wennskapp redebogna så lenge wy leffua.

Sedan så förnimmer jagh ther aff medh icke mindre
förtreet änn som min K. Br sielff, thett sälsamma
menage och comportament, som Mr. Mazebet wedh
wästersölfbärgedh holler medh sin direction, och
seer wäl att gärningen och wärken icke föllia
hans godha promeßer, (: och kan skee godha willia :)
som han sigh sielff imaginerad haffuer, och att
hans praxis icke kann fullgöra hans theoriam.

hwilkett längre att försöckia på wår pungh, wore
odrägeligen, (:ju för migh:) Och så mykett mera
otillbörligen att han som als ingen omkostnam
drager, skulle för sin fåfängia ordh och fantasien
uthan wärk, nuda lyka fordel uthi för-
tiensten, nähr Gudh wilt att then en gangh kom-
mer. Hwarföre mitt ringa betänckiande
jagh här medh ey lengre förtiga kann, uthan
så framtt han medh några hemlige konster
sina tankar uthi wärkett uppenbahra kann
och wilt, att han då thett gör för en wiss åhr-
ligh beställningh, eller för ett wist betingadh
prys, hwartt hans Secretum försigh. Och the
Dienare som han försigh beholla wilt, them holla
han på sinn egen bekostnan. Menn medh Direc-
tionen skulle han inthett haffua att beställa,
uthan hwem som min K. Br. kan befinna ther till
tienligast, En Swensk eller Dysk, som Dunga-
mahlet och Landhens tillstånd förstår, efther
sitt godha behagh ther till förordna. Och ther hoos
en godh karl som både Bookhollare och Caßeur wore,
hwilken efther Directorens befallnings Sedlar
uthgifter och Rekenskapp göra borde. Och sedan
alla onyttige Dienare affskaffa.
Hwadh som wårt interesse widh kommer, ther om
kunna wy warda öffuer eens, efther som hwars
och eens Capital medhgiffuer; hemställandes min
kåre Broders bättre betenkiande om allt annatt att
ordna som han rådeligast befinner, hålst nu medhan
han Grisbach såsom en förståndigh Bergmästare ther
hoos sigh haffuer.

Om proviant ifrån köping att lutha uppföra till
westersölfiburgedh, skall strax bliffua beställtt
thett bästa jagh kann. Menn om höö skall jagh haffua
möda, doch göra min flyt hoos en och annan, ther om
jagh i dagh uthsender. Ehr som haffua höö till att
sällia, Enkiedrottningens fogdar, begära 5. dalr kop-
par penningar för lasset. Jagh wilt och försöckia
hoos H. Dure Sparre om Gårde höö uthi wäst man-
neland, att betala medh Spannemål. Menn om thett
migh Slår feelt på alla ortter, tänker jagh lutha
dyt uppföra ett hundra tunnor korn till häste
foder, om min K. Br. så godh befinner, och wilt min
flyt inthett spara uthi allt att försöckia.
Wilt så här medh haffua min K. Br. och hans Elskelige
Gemahl till gladelig samankomst, samptt sina kåre lyfs
arffuingar, aff migh och min K. Maka kärligen hälsadh
medh wår tienst, och uthi Gudh milda och nådige beskydd
till all begärligh wälfärdh, troligen befalladh.
aff Sundbyholm January 2. Anno 1637.

M. K. Br.

tienstwillige frände
och tienare alltidh.
Carl Carlsson
Gyldenhielm

Om så hände att min K. Br. drogo
thenna wägen till bakars åth Stockholm
igen innan Nåstkommande söndagh
så wille han icke försmå ett Bete-
mål eller Natt läger här hoos
migh. Jagh achtar migh och sedan
nährmare till Stockholm till bättre
cur för min krops indisposition
skull. A Dieu soyez qui vous
veuille garder de tout mal.

2. Jan. 37

Hennes Kongl. Maij:tts Sampt Swerriges Rijkes
Arco Man, Rudd, Marsch, och General Fäldtherre
Præsident Uthj den Kongl. Krigrätten sampt Lag-
man Uthöfwer Uplandt, den wälborne Herre
her Jacob Delagardie Grefwe till Läckö,
Frijherre till Ulholmen Herre till Hopsall,
Dagdöö, Kolka, Kyda och Runsa, Riddere,
min k. B. Frände och Tillförlutelige Synnerlige
godhe wän Hette Broderwänligen

2. Apr. 1637.

Wålborne Herre Greff Jacob Elskelige Kåre Frände
Broder och besynnerlige tillförlåthne godhe wenn. Näst all
wälfärdh lykönskan och willige tienstes tillbudh medh hwadh
mera godt uthi min förmögenheet wara kann, så sender jagh
nu här hoos, efther min Kåre Broders begåran uthi sin affreesa.
Ett Extract uthur Canthlydh aff the nu senaste annkomne anser
medh ordinarie Posten, elliest förnimmer inthett skriffwärdigt
thesse förwthan; Holländske Skipp ähre tu eller try uthi Skåran
innkomne till Elgsnabben, och all Skåregården förmodas
nu snaart bliffua reen om Gudhi tåkter att stilla the starka
Nattfrosten. Jagh sender och här hoos en skriffuelse medh
en Ask, ifrån min Kåre Broders Husfru Wälb: Syster
Fru Ebba, hwilken Gudhi loff mår wäl. Riks Drotheeren
Herr Gabriel, Sampt hans Kåre Huusfru Syster Fru
Brigitta, ähre någedh opaselige, doch medh Gudhs hielp för-
modas bättring till hälsan, the låtha kärligen hälsa
min K. Broder, och gör Herr Gabriel sin undskyllan att
han icke haffuer sielff skreffuidh min K. Br. till, ty hans
händer the darra så, och huffudedh swimlar; Gudh
uppeholla honom och alla som ännu fäderneslandet tiena
kunna widh godh hälsa. Jagh önskar och här medh min
K. Br. godh hälsa, lycko och wälsignelse, att komma medh
godha tidender till sin K. wårdnadh och oss alla, snaart
hyt igen, befallandes honom alltså uthi then alldrahögstes
nådige beskydd till lyf och siäl. Aff Stockholm
Aprilis 2. Anno 1637.

Min Kåre Broders

Dienstwillige och trogna
Frände alltidh.

Lars [illegible]
Gyllenhielm

2. Fyn. 37

3.

402

3. III. 1638.

Wälborne Her Rijks Marsch, ellskelige kiere Frände,
Broder och tillförlåtelige Sijnnerlige godhe wänns.

Jäst min Broder wänlige och Wälwillige Helsen med begierlig wälmåges flijtige och trogne
Lijckönschan sampt hwadh meere Broderkierligit gått Jagh kan och för må af Budh Alle
mechtigh tillförande. Kan Jagh min k. Frände här med Broderwänligen ake obemälte
låta, huru som Breefwijsere, Willam Qwentzell, hafwer här hoos migh warit
och sitt betänckiande och förslagh migh Communicerat, huruledes omkostnan wid wäster
Silfwerberget ringere skall kunna komma att stå, och en deel som där finnes öfwer
flödigt reformeras och afskaffes, Där till Jagh honom hafwer rådt, att han sådant
min k. Frände skulle optäckia och hans betänckiande där Uthi förnimma, Så gifwer
han dhet före, att här i Stadhen där till ingen lägenheet hafwer kunnat gifwas,
stundom hafwer min k. Fränds Cammer warit full af fremmande, stundom
af min k. Fränds egne Thienere, som ähre, Secret: och Cammererare att honom
ingen lägenhet hafwer tillstått Uthi geheimb min k. Fränd sådant att oppenbara,
fruchtandes och, att där han offentelig något där om skulle röra, att han där med
af dhem androm skulle samka sigh haat och afwundh oppå, där sådant dhem skulle
blifwa kungiordt. Hafwer Jagh för denschuldh honom nu till Runsta remitterat
på dhet han där, desto säkrare och bättre min k. Frände där om, så wäl som annat
Uthan twifwell sine förslagh kundhe optäcka, där min k. Frände tächtes honom
a part taga och hans meening förhöra. Hwadh elliest wore meere att skrifwa
kan min k. Frände af hans mundtelige berättelse omständeligere förnimma.
Om Nye aviser, så ähe Posten ännu inthet ankommen, Uthan när min k. Frände,
som Jagh förmodher i morgen eller öfwermorgen, inkommer blifwer honom sådant
wäl adverterat. Och befahller min k. Frände med hans högellskelige kiere
wårdnat under Budz milderijke protection till all godh begierlig wälnuge
och önskelig lijfs disposition. Broderwänligen.

Stockholm den 3 Martij
Anno, 1638.

Wälborne Herre kiere Broder och Frände
Jagh beder om undskylldning att Jagh icke sielff
grundtligare om alla saker mitt betänckiande haffer
skreffwidh, migh förlåthandes på Welom Qwensels
mundtlige relation, huru som wid westersilffbur-
gedh kunde besparas omkostnan till 800. eller 1000.
Riks daler åhrligen, och sakarna ändå bättre foort
driffwas; Jagh merker att Petter le Tillier (huru
wäl han elliest kunde i sitt embete dugeligh wara) ther
icke behöffwes, uthan kunde gönom min k. Brs godha
Wittnisbörd, någorstädes till Crononer tienst rekom-
menderas; Pheßlikest yer Jönsson åhr medh sina

andra tienster hoos Cronan och widh sina egna saker
och brunk så förhindrad, att han sällan sigh sielff wid
wåurt Brunk finna låther, och stundom sigh och wäl
höra låther att hans mening åhr, thett westersilfbur-
gedh icke länge i brunk bliffwa skall, kann skee, så hans
som meste delens uthi Bergslagen ther om kringh åstun-
dan kan wara att thett låge alla reda öffwer ännda
på thett att the sin privat handel desto bättre finge
driffwa ther uppe, Therföre menar Qwensell att min
K. Br.s Dienare Erik Jonsson för mindre löön wäl
kunde allt thett som per Jönsson borde, bättre för-
rätta, ty per Jönsson doch sällan dyt kommer, så
menar han och att Arrenian skall då wäl 1000. Daler
mera profit giffwa aff allahanda Zudar och pellterij
som per Jönsson hur till åhrligen haffwer Nutidh
jagh kann nu icke widare ther om tala, hem ställan-
des allt min K. Br.s bättre betänkiande och befaller
honom sampt hans Elskelige Gemahl min K. Syster
(med all herligh och tienstligh hälsningh) uthi Guds Nådige
beskerm, och migh till

Min K. Broders

tienst alltidh.

Carl Carlsson
Gyldenhielm

3. März 38

Hennes Kongl. Mayt. wår Allernå-
digste Uthkehrade Drottning och Arfvuestinnes
sampt Swerigs Rijkes Ihre Man Rudl. Marsch och
General Fäldtherre, Præsident Vthj den Kongl. Krigs-
rätten sampt Lagman Uthöfwer Uplandt, den wäl-
borne Herre her Jacob De la Gardie, Grefwe till
Läckö, Frijherre till Ekholmen, Herre till Hopstall
Kalke, Kyckha och Runsa, Riddere, min kiere Frände
Br. och till sörlåtelige Sijnnerlige godhe wän dhette
Vredeveränligen

4 Apr. 1638.

Välborne Herre Riks Drotsete
Kiäre Broder och Kiärkiäre Swägher
grete Wän

Lest min Broderlig Wänlige helsan medes Wälfärds flitighe Kiektön
Ock at Bäds Almechtigs nu och alltijd Kiepärme. Stay ingis Fän
mäs min K. Broder Broderwänligen ij obemälde ärda, att Jags nu,
på Nämmer, ihop Frue Drotsete på Skenninge Kämerer Ebba
Gustaf Dotter, Hafwer tilkommet Mißiwese, Jhr Swenne
Jons Dotter Hogeligen besörgen, ähnne Jhrt, att Hennes wälgunne
egendom och gärd Mörby Kiöpare ihop Hennes Lille Swenne / effter
Lags Skiftningar Wälborne Herr Carl Gyllenhielm / wederbliwit.
Så ähnne Oss Jons Dotter Hafwer Kunnat förbundet, Hwilk
migis Jhrt icke Hellen migis mannigfalt, på Hennes äldendumbdagers
Nämn Hennes ihop Hustru ärda, Hwilk medhan mest Hennes nu Så swijsha
Kunnat äfwen att Hon icke mägte äfwer Sin Hafwa Lifwakt, Hwem Jhr
sine Lifwe Skiftningar och Jhn mäst på Bredhy; Och effter Såsom Hennes
May Hafwi min K. Broderen Lämnat äfwen, Hafwer migis Jhrom Vakten
Lille min K. Broder wredt Remittera / Jhr nu migis och mesta
att min K. Broder af Kl. Kämerer Baugmästare Sin Swägher,
Jhr Skall wara Kännes och ödmiuk Skiftes pämind / med
Broderwänligis Begäran att min K. Broder Lofwat Välmeshe Fän
sin Lefwen att Lagha, att Välbet. Frun Margreta Sin Gärds Mörby
: Sin Lifwegds Skemmandt nu Kunna Glä nyttia och Skiftes
Lefwa, och med Hennes Lämnes Jhr sin Skiftes Skyldigh
Tiänesha Gudha, Hwar Hennes min K. B. igen Lille Lämpt och Broder
migis Begags alltijd Benägen. Wille Förmoda sin Hafwa min
K. B. med Hans Skyldig Kiäre Swägh mig K Gyster, och Hetter Swänder,
Hon / Jhn min K. B. på min och min K Systers wägnar på Jhrt
Skiftes Lefwegatte, obeskrifwen wara wille, Hwilken Gudh Jhrt
Almechtigste protection Lille alle ängsdags Lycksalig Skiftes och
Lefwenigis Swälendes Broderwänligen befalland, Och förblifwer
Dr.
Jhr Herr

Dehn K. Broder

Datum Carleberg
Jhn 4 Aprilis A. 638

Jags Broder at min K. B. Fetter Herra min Hastige Skrifwelse
till godha, medhan Jags icke sielf Hafwer Lämnat Hon giffwa
med nägra medicine bruck förfinandes, Hwarföre Jags er på nägot
ich Lenter i staden; Altijd äfwer er Jhrom Fetter ie Tillbör att
Hafwa Lemnat, Hwilken ingen på migis Hafwer, Och för Hon skull
äfwer att Efterskrifwa till min K. Broder; Jags Blifwer

Monsieur
Vostre treshumble Cousin
& Serviteur.

4 April 38

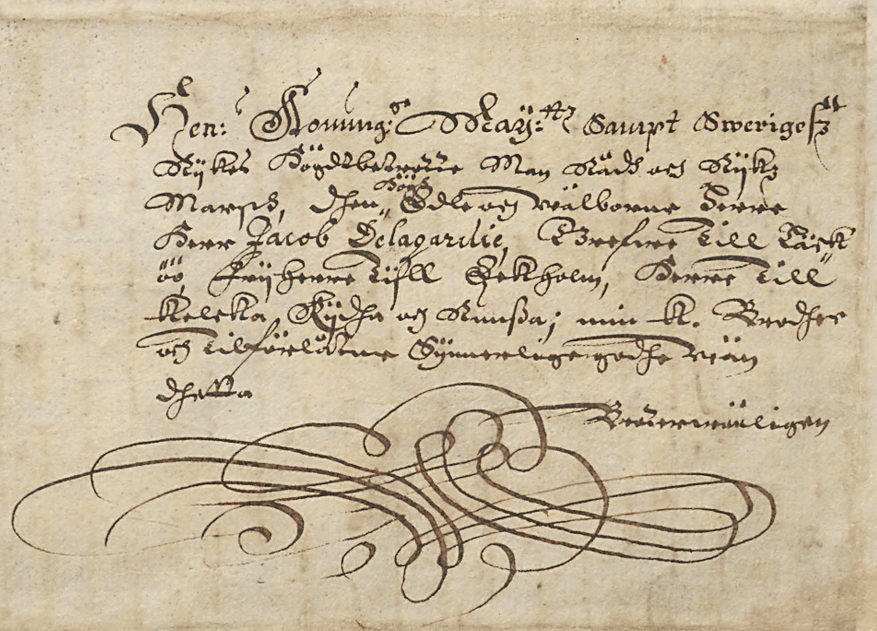

6. Apr. 1638.

Wälborne Her Rijks Marsk välbetroge kiere Swäger, Broder,
och Gunner välbetroge Gynnerlige gode wän.

Dags hafwer offta wäl hafft i beträchtande, att in præsentiâ Regeringens och Rijkens Råds, eller in privato hwo någren förtroligen öfwerlagligh wist anligiande ährna tractera, och framföra mundeligen: Men ehwar länge förblijfwa gode occasion, hafwa, så wäl in consessu Senatorum, som in congressu Privatorum andre wichtige saker och discourser mesta delo förfallet, som mine privata negotia icke så tillstädes hafwa kunnat framsättia, hafwer dags ändteligen beslutat, sin swaghet oförtrutteligen hoos mig att gifwer och allenest öfwer gode Gunner Rijkz Regeringen sendebud, Wästen i Gymmerhet min kiere Swäger Här Erik Brahe emellan; öfwer ofwanförbe förehafwande, att min kiere Swäger samptt öfwer andre gode Herrar och Gunner wore dagh min öfwerwarelse, och Här Gabriel Bellinde begiäran Rijkz Cantzlers mödhe och förwaltningh längre dröghmål, sin emellan Communicera, till att migh på D: K: Mayt: wår Allernådigste Ofwerhetz wägna en gods behagelig Resolution lika wäl skriftteligen med Orda, för äfn ofwer till öfwerwägande kunde lemna framdeles förrenat för migh, som medh allen deras nu swaret så när — 70. som — 60 åhr äro kommen; Ty dagen äfn alldrigs så längh, att ehn en gongs kleinare swaller. Ehnen wäl dags till swarande icke ofwer så mycket hafwer kommet ihogh, såsom dags nu då knapphenne ey medlen dagen ut, befinner mine krefter dagarb anbelangh, så wäl som nu dagelige mödha och swaghet så mycket mehra migh besmära. Hwarföre ey ofwer min kiere Swäger medh öfwer andre gode Herrar wänna Colleger dristhe mig skrifwa, ra och underrätta min ofwermögenhet och mattigheet, såsom äfn af bifogade Supplication till att see, beliefwer dags icke dess mindre så länge dags krefter willige ey wederlegen ofwer förmögenheten ey tijdens lägenhet, min troheet ey skiönst Herres D: K: Mayt: förnemt landet ey alle gode Patrioter, att ofwerbringa kraffter, Gymmerligen ey emot min kiere Swäger hans gode willia ey befrämia medh skyldigh flijtsamhet att förskiena. Förbliffwandes beständigh

Datum Carlsborgh
den 6 Aprilis, 1638.

Min Herres, K. Swägers och Broders

ödmiuke och wälwillige
Tienare alltijdh.

Gabriel Gabrielsson
Bjälkenstierna

6 Apr. 1638

407

Om Stormechtigste Drättnings Allernådigste Dröken

Såsom ett gådt Nampn och Rykte ähr then ädleste Skatt, som Menniskiam kan här på Jordenne efter sig lemna, Altså hafwer iagh ther om migh till den högsta beflitat; Synnerligen hurw min Allernådigste höge Öfwerheet the |: hos Guds Salige och Glorwyrdigste i åminnelse :| fordom mine Allernådigste Kånungar, in till nu E: K: M:tts Regements tijdh |: hwilcken den Aldrahögste Nådigest stadfäste, och långwarigt rohligt blifwa låthe :| [illegible] jag min troheet och tiämst allt fortt hade kunnadt berömmeligen bewijsa, Och hos hwar och een tacknemligh giöra; Såsom iag icke heller twiflar, att iw mine medtiänare aff högre och Nedrigere Stand wäl kunna, och giärna skola ther om gifwa mig Wittnesbördh, hurw som iag ingen fahrligheet, fängelse |: som näpligen någon längre och swårere än som iagh hafwer uthstådt :| eller någon egen stoor bekåstnadt hafwer mig låtit ifrån min skylldige goda willia afhålla eller förskreckia, mehra anseendes min kiäre Öfwerhets höga Gunst och Nådige behag, samtt ett ährligitt godt Namn, än som någon recompens eller belöning. Men såsom iagh uthi så långan tijdh sådanne åthskillige höga tiämster icke utham stoor beswär och bekostnadh öfwer min löhn och förmögenheet hafwer kunnadt gå igenom, doch nu till uthgången måste aff mig bliffwa betalte, om iag elliest icke medh någon skada och förlust på mitt goda Nampn, här efter skulle warda i mitt hwilorum nederlagd, så nödgas iag sådant i tijdh förekomma, medh min Underdånigste begiäran och anmodan hos E: K: M:tt min Allernådigste drättning Kemligen.

Såsom aff E: K: M:tt uthur Regieringen tillförenne Nådigest ähr bewilligt wordet, Att all min förläning i Smålandh uthi Statelöfs Giäldh, skulle några åhr efter min dödelige affgång blifwa

wa en tieginen ans bataeler nägnra skuees, som iag wordt efter mig kom;
innehå I: Franske iag Underdånigst öfer seckesen: I Den sesom sges som
ma i ske langt förpå kan vnoat sges som iag ässi mina gierde diänster
"nåstomförligen fortsätta måste tieesärria, Så willer iag likwäl i ske
giärna E: K: M:s ors Landsmoderlandes wards min ytterstreigner begrä
nen faller besnärlig, ssom allmo mandefördärfvad wards min lifstijds
om ske gods som iags Posthumi förnämligast i lifstands på mig ors min
Kiäre Hustrus vnderhållen efter Scorbio wid Befara; Det för am
tnam skan må förfallig rette förvarssa tree nägon sin nåstom
mästa de först Sambindes Lyonen tree ans nödsak. Skriefvet
ässi mig länger fördem skadt äga, dersingen Resolution ässi sken
nigen annm där på sesedt. Dwanske nägnen Underdå
ligen begiärer, Det ssamme lifstands ske gods, Pogall ors Ogmin med
sine Underliggande Lögmenter ifrån wiswarande äga I Ö 38.
I: Stads Jeeneiag, rette min Kiäre Hustrus Ehra, rette desse
inneny dess: I tree 20. åhrs dijss må beisära ässi min Kiäe negst
god ors tree förordnade Fänder, det där ssyne bestela denförend
ning ssom ässi min testamente, ors efter Kåningrags ässi Bestä
na sinnes giords wasse. Så det selvde min gode Gamman skal
ässi ors mäster sattes beisära ors Fama illasa post mortem.
Eredens 3: Såsom ässi Ingermanlands äga skall förbliffwigast
skå anmodes E: K: M:s Fortenter, fordem min Allmodigste Bön
te Kånings, skåne ors bebarskinde dessende Oberlands
Man dreifres mål äga, I: Man som landes Fahnen legendt döde: I om
så många Oberland migs äger inwijnde? Bedes iag Under
dånigst om nåd ogsa brefvs ors Kiäe negst ans Gubernatoren
Städhållaren, rette Fram som tree Revision dijst förordnare wor
den, måste dit ofvan Inquisition ans fulla, befallande beisära
ors ässi ssamme Pogost rette Districtü Ingris Ö: så wijdt
Landz

Aprilis 6 A. 1638.

lands ässtäcka som ofvergifvit, rette fadermågna krona wederfarit
hwig tieckjellest efter förbi Oberstaae tree fulla 200. inrijnna
ors öfvergifna, wards wisse gränsgrar ifrån andres lands äga skeda.
Allegenstunds på etas Bedrefwa som migs äga befrefwna ors inrijndt
ass E: K: M: för Bergpraxa &c: som Kiäbo ane Sant Margretes Brefw,
äga allmodigst igien ans bekomma efterskrifva, mig ånen I: efterssom
i Lammaren inlagde Skrifning befraisar: I ren ansoglig Fest ors
ädelig Hänsa ofver ane äga sadan resterer, Begiärer iag Underdå
ligen ans den mäster gröfst Klenn, ors ännte så många gods tree ren
sadan ädelig Hänsa, mig efterlåtes nägne andre dergod ersetsnde,
ans kiöta wes skonen.

Tree den sennaste Wederdan iag alla mina dagar, i ske wast mig nogen
tijds på äga fria Fattigdom, tree ans Freia ifrån mine Hänsster
ors mine egne sakes rena beskedla ors förorsaka, Så förmodar iag Eh
derdånigst, Det i ske illa ordagat, dära iag dessa ågnes den tree nä
da må, Des obgifvandes resse dijst min nåstom sadane, ors tijden
kraffter ans mine sakes sedes disponera, ut sine dubiis irretiti
vel cito moniti, in utrumq; possim esse paratus. Quod Deus faxit
I medler tijds sesom iag den sednaste dagreisen bedet, Det Gud
Allsmechtig Herre med E: K: M:s länget eliest, lyckosamt ors re
ligis Regimenter förlena, Så beisfvet iag ors ofver ijmerske sa
nögnagst mina in tree böden

E: K: M:s

Underdånigst Ödmiuke
Swogne Tienare.

Lars Larsson
Gyldenstierna

6. Apr 38

Hennes Kongl. Maÿ:ts Wår Allernådigste
Uthkehrade Drottning Så och Swerigs Rijkes
Kroo Mann Rådh, Marsk, General Fäldt Herre och
Præsident Uti Krigsrätten; Stockholm sampt lag-
man Uthöfwer Uplandh, Den Edle och wälborne
Herre Her Jacob De La Gardie, Grefwe till
Läckö Frij Herre till Ekholman, Herre till Hop-
sall, Dagdöö, Kolka, Kijdha och Runsta, Riddere,
min allskelige Kiere Frände, Broder, och besynner-
lige godhe wänn Dhette Broder wänligen.

Zu
22 Jan 1640

Thetta ähr kortteligen, ther om migh bör ratione officij & juramenti, på minna mina Medhbröder vthi Regeringen, hwilkett iagh förmodar att the godhe herrar vthi godt förstånd och wäl meent warda vpptage.

1. Att Regimentth forman in Senatu vpläses och punct efther punct Examineras, om någedh för lithett eller för mijckett ther vthi ähr giordt och handladh

2. Att en wiss forma författas, hurud som här efther, Riks Råd, Embethsmänn, och höffdingar, vthi wår drottningh och fröckens omyndige ähr, må vthwällias och innsättias

3. Om icke bästa form ähr, och wara bör, först swerigen lagh, så och Regimentth forman, och Riksens flere besluth. articulo Regiminis. 62.

4. The besluth som näst och för Regerings forman bör gå, och nu ther jämtte må brukas efther denna tidh tillstånd, finner iagh Inga Lykformigare, ännsom the ther Anno 1602. på Riksdagen i Stockholm ähre samman knippade aff Riksens ständer, och konungh Carl (höghloffligh) (vthi åminnelse) ther på vthloff undh them efther samma besluth förestå och Regera, Ni Suderköpingh, Arbogas, Jöneköpingh, Stockholms och Linköpingh besluth. och andra som in till Regerings forman holldne ähre. Jagh tror icke håller att någen ther emot säja kann

Thetta ähr då allena, fundament aff thett iagh söker till alla godhe Patriotters Enigheet, och inn bördes godhe förtroande i fädernes landedh, förvthan

någons persohns beskyllande eller anklagan till Rychte
eller Reputation. Jagh hemsteller thetta
således, nu widare, Riks drotseten, Marschen,
och Cantzlern, först att öffuer wäga, antingen them
sielff behagar thetta samma in Senatu proponera,
och sedan Ständerna weeta låtha, huru mann
här uthöffuer skall dömma och statuera, Eller om
iagh, som först ther om puminner (: så framt thett icke
them behagade:) thett göra skulle. Menn iagh
håller Rådeligast, att Riks Cantzlern proprio
motu thett göra wille, och sedan låtha thett uthi
Riksdagh besluth, eller Bijafskeedh, med inn föra
till att holla och efterfölla inn till wår drott-
ningh Myndiga åår, och widare behagh eller Stadh-
fästelse.

Jagh holler och icke för oråd samt, att mann
Ständerna, eller ett uthskott ther aff, skulle notificera
och weeta låtha, hwarföre mann haffuer warich
förursakad, att försällia Cronones godh, och så
monga persohner med Adeligich Standh att benificera
tagandes ther hos Ständernas betänkiande, huru
wida mann ther uthi ytterligen måtte göra och låtha
till hues Mtt Myndiga åår.

Thetta moste ~~[illegible]~~ ännderligen förr thenna Riks-
dagh besluth, gönom hwem som hålst thett skee skall,
med Ständerna warda communicerad, och någad
wist ther öffuer beslutich, till att förekomma all
oreda som elliest kunde med tidhen uppwåxa.

27. Jan 1640.

Wälborne Herr Johan De la Gardie

K. Broder och besynnerlige godhe wenn och frände,

jagh önskar honom en lyckosam godh Morgon, och förholler broderligen icke, att såsom iagh för några dagar sedan medh wälborne Riks drottheten, så wäl sedermera medh Riks Marschen någen communication och samtaal hafft haffuer om sätt och wijs att laghligen wällia Embeter och Riks Råd, då Riks drottheten migh swarade att thett i wästeråås wore per vota laghligen wahlt, Menn hwar iagh thett ogillade, måtte iagh ther om the andra Riks Råd tilltala, och icke honom som för frändskappen skull föga hadhe till att votera om then personen. Så weet iagh ~~iagh~~ doch icke, om thett sigh tienar att iagh skulle strapt in publico Senatu ther om mycket röra, för ånn som the förnemsta sigh bettre ther öffuer först hade betänckt, och för synnerlige ursakar skull, sielffua thett förra wahlet abrogerat, ~~och~~ ill stadgadh uppenbahrligen medh ständernas samtycke en form eller modum till att wällia Embeter och officia, efther förre giorda stadgar och laghligh sedwahne, som iagh uthi innelagda skrifft haffer hår hoos innförd. Thett skulle giffua ständerna ett godt contentament och förtaga monga misstankar.

ill och gönom sin egen proposition

Menn synes them annorlunda Rådeligen, så wille iagh då wäl, efther Riks drottetens meningh, både hoos samptlige Riks Råd och ständerna thett samma proponera. Hwarföre öffuersender iagh min K. Br. thenna medh fölliande skrifft, att han wille obeswahradh wara och ther medh besökia fellttherren, såsom iagh och tillförende ther om medh honom taladh haffuer, att I båda som för frändskapp och swägerskapp skull, icke mindre ånn som medh Ledh och wennskapp förbundne, måtte

jämtte migh wara ett godt wärbe tygh och Medelwugh
till allt godt innbörder förtroande iblandh alla Ständer.
och såsom thetta ärendet ike åhr aff thett ringaste im=
portance till att på thenna Riksdagh tractera, så be=
der iagh min K. Br. han wille straxt i thenna Mor=
gonstundh medh sin K. Br. fälltherren min K. frände
ther öffuer samman komma, och sedan tillhopa Riks=
drochseten och Riks Canthlern ther om först besöckia, och
theras godha Rådh förnimma, och them medh min tienst
Salutera. Jagh förbliffuer

Actum Nyköping
Januarij 27. Anno
1640.

Eder samptlige alltidh
tienst willige

till Fädernesslandsens
och thett gemena bästa

Gaus Gaulsson
Gyllenhielm

Till wälborne Herr Johan
De la Gardie, thetta att wyp=
brijta,

Broderwenntigen

tillsendt

[illegible]

27. Jan 40.

Januar 1640

Proposition att göra hos Regeringen, Riks Råd, eller och hos samptlige Ständerna.

1. Om Riks Råd, eller andra högre och nidrigare Embeters laghlige och ordentlige wahl till att göra, så att affwunds, misstankar, och andra fahrligheeter alltid kunde så mycket mögeligid, förekommas, och iblandt alla Ständer godt innbördes förtroande bliffua.

2. Att alla Embeter ifrån högste till the nidrigste, förr ännu the confirmeras och innsättias åå landeds eller på Befästningar, så wäl som öffuer krigsfolk, och Cronones Renttors administration, bliffua med corporligh hedh och skrifftelig reuersaler förbundne, och försäkrade till hnes Mtt wår unga Arffröbens och drottnings, samptt hennes affödes och laghlige Arffuingars och Successorers till Cronon, trogna tienst och lydno, efther Regerings forman.

3. Att Regerings forman och andra Riksens flera hofflige besluut som ther med komma öffuer eens, stricte obserueras. Och inga wichtige sakar uthi Cronones intrader, med donationer och expeditioner, eller Embetens omskifftande, exequeras och i wärkett ställas, förr ännu som tillförende emillan Regerings persohnerna och hela Rådeds, så frånwarande som nährwarande bliffuer consulterad och beslutid. Ja och med Ständerna, efther sakans wichtigheet öffuerwägid warder, på ett sammqwemme eller Riksdagh, såsom finnes ~~[illegible]~~ tillförende haffua warid beslutid och brukeligid, i andra tidher.

4. Jagh förmodar att mina Medbröder och herrar Colleger uthi Senaten, thenna min innlago gönom

Herren Rikr Marsken, vaarda tilla godha vyttaga
oc så vähr förstå som thess vyrderingar oc vnderdå-
nigt, oc läthe sigh väminnetser icke misshaga,
tij alla Menniskior Qwinna sata, oc då allermest vnder
ögon yå väminnetse Rann gälla. Om iagh oc
sielff vtöfwer thenna proposition saffner sagtt vrätt, så
will iagh gärna tijda correction oc expertijse dem
Sommarer. Then allranädigste Lähra oc owdha
på rätta wägen, till alt, som behagligt, höijest
oc förstånd vtöfwer godt Enigheet.

Iagh bedher oc tienst broderligen Rikr Marsken
han wille icke förtröija, att mog förstå thenna skrif-
welse, jämber währa Herrar Colleger ~~~ Examinera
oc sedan wigh till sigh kalla Lätta, att iagh förnimma
må twang bestädigt öfwer öfwer skrer, wiedan stän-
dena ännu tillbyta öfwer här församlade.

Actum Nycopie
in Comitijs, mense
Januarij. Anno 1620.

Lars Larsson
Sjöwerhielm

414

Nägra skäl, hwarföre en Rätsperson bör
wälias, öfwer omnämbde, Rikz Drotzsen, jämwäl
jämwäl öfwer wår question öfwer Herr Johan Oxenstier-
nar Saal. Wenn, efftersom han förmente oc
swarade, thet propter cognationem personæ, skulle icke
så honom angå skulle, vthan mera Jo ta Rådet,
thet om judicera oc wötera, saffner iagh för then skull
ijttertigare thet om Rikr Marsken bröderwmtligen
wetandes jämwinna, att thetta mahe stora taga i betrachtan.

1. Först, vthi en sådanne wahl, bör wara stora skiäl
sonder, thet af mannen, en Rån wälias. Nu saffner
wäl vthi wästeråås, nägra vnga personer af ädel,
oc wäl ethest qualificerade, hwarmedh vthi propositionen,
warom ingen tweffuen gwar vthi wahlet, vthan mog
godt skäl för thenne vnga ähre oc minnes förfarendet
vthi samma Collegio yät de ethest denna Rätt oc höfwisk
icke bleffne till wahls admitterade. Oc sådant kan
icke dahles fulkommeligh wahl, efter ingen mera ähn
som en bleff öfwerwigd att wälias vthaff.

2. Widare, så saffner öfwer thenne ena person, wahrdh
starcka contradictiones i nägra dagar af Rikz Cantzle-
ren sielff, som war hans fader, Oc Rikz Drotzsen
hans faderbroder, säger sielff sigh nu icke wälia
eller må efter öfwer Voterat. Rikz Schatmestaren
som äfter hans förmyndare sades sigh wäl befinna oc
gärna wilia befalla honom i sitt Collegio efter som han
Då war oc ännu äfr. Rikz Marsken Nu
till städer, dan sielff sine votum säija om thet icke
finnes protocollerade. Iagh sielff, efftersom thet skiäl
som Rikz Cantzleren saffner opponerade, oc andra

wedhstiga Orsaker som ännu äff wijsse Rota wanda mentionerade, hafwer oy thet ähre Rådt oy nödwändigt thes familiam, för Exempels oy mißtandars skuld, som föda kan vthaff sigs. Wenn samptförrettiga om nådigst sköja; swarade samma adelige familiedeller förordnen, anmärkuda för mehr Warra mandt, ann som till all goss respect, wenskaps oy nödwändigt. Alltså Rikstar mötte andras Rota vthaff protocollen till att Examinera pro & contra, huilkasom swar andra öffuerwägas kunna. Doch, them främmandom Rikzens Råds sina Rota förrbehölling.

3. Till thes tredie, så äre i thes fölier thetta Rådslags beslutt om en Råds verkes wahl, hollding effter Cantzlijets ordning vthi Regeringss formen artic. 12. att alla Rådslags oy stunds, skola protocollera. Dy på alla den thes förrtäcknes riksens sigill hollas. Wid sinner ingen protocoll thes om Näst mannther effter frägar, dy ingen Secretarius thes ähre kunn gwar.

4. I the fölier sinner dagh warin sollig effter wanlig Rådslagh, beslutes för nägra åhr sedan, att alla dessa tiga sadar mehr främmandes Rikes Rådz Cantzlerom municeras oy them notificeras. Anno 1636. om dagh rätt minner. Dy på som näst Rikes Drotzetes oy Skattemästares dömo vthi wahlet, dö thes i sinden Rikes Cantzlers vthöre Lijkeståndt; skrön herr Jöns Bureh vthöre sinnelund &c. thetta rota fijt förrskrifwes.

Doch minner dagh icke, om herr Nils Bielke s: salige sins Dödz sijt vthi Befordring, herr Johan Banner oy andra flere Rikes Rådz främmandes, ähre thes om

wordne yä minnes. Wäl i förgående warandes, att salige herr Nils Bielke om gång emot mig, dass sigs medhin någre förtenkia öffuer sådant procederande så wäl som i öffrigt thet i Wästerås skedde, oy den wyssa sinn mag mig thes om talare, säyandes att Rikes Rådz Ordning, förer sigs yä en Rikes Dag, hälst in interregno skee, beramandes sigs yä gamla stadgar i thenne händelse, som äre tillämpade att thes swar som gaffs the yotiske ständers sändebudz i Stockholm att Rikzens Rådz yä den tijden Anno 1598. Dy sedan yä herr Dagen i Stockholm yä Konungz Carls Wenst skedde, wardt oy Rikzens Rådz wahl vthi ständernes sinn willia ställdt, oy sedan i Arstuna författat. Anno 1602.

Medgan dä intygen att dem alle, äre för rätt förordnade, heller dagh icke för legitimerade Electien, then som skedde i Wästerås.

5. Mehr oy warin en lijka ratio eligendorum officiorum in Collegijs. Wid gämminner dagh mig, huru som att Regeringen, oy then Rådz, att Rikes Drotzetes mig för nägra åhr sedan Wenst förrbadz, att mig icke borde nägra officerer, Underamiraler eller annan, then Amiralitetet, nisi Collegialiter, oy med Regeringens samtyckie, wrälia oy ordna; dy i sådan fall om skiönt i sin, eller min tid, ingen felen ther att mäter komma, då wore doch ther att Exempel, att en annan effter ost, som dömer i tillräckeligh; icke hafwa så godwillia oy rotig oy sätt, mäter sädanes tagna prin wederbör ther att en annan gen parti, till hans mehr oy Crones stora prejudicio oy obotelig förderff. The sama skiäl äre nödige

att för oß consideresen, oß så mycken mera som oß itzigen Collegio Senatus, Consilia saknas störer Pondus oß respect tryckt. Dij medan wij alla äfver Mennisior, oß merß tiodelen dumb oß Lättsinnigen wåra sinnen förandras, oß then så wäl till Rådz som till Bönder. Förthen skulle oß alla Regimina äfver affskyhi merß en Recommendation bar tanceradt, att icke then ena för Rådz mera änn som then andra, eller så om Hug will skrassa) enteta sinnen moste, oß gå tilla grunz.

Förster Consideration saknas mig moneras så vthi Oversterådz straxt, att icke till Rådzmöthe gyhe Herren Vrsaht oß Election samtyckia, sicher sökker nu then vthi consentera kann. Vthan, then som sin sista Rådz in votis mycken mig öfwer, wille then saknas Rikzens ständer samstämbt att dimma om.

Menn efter mann säger: Dij oß så andra till att wälia vthi samma Collegij tienst. Så finner oß wäl andra, som Rikz Cantzlerer skall, saknar till att underskrifwa främmandes Rikz Cantzlers oß Herr yer Banner, s: then oß Rådz wij saknas änn trogen vppsyhta wilkis Vrsachen? Herr Lars Sparre, Herr Erich Sillenstierna, Herr Tuve Bielke. andra, som äfver annan för Ungan oß saknas wanligh Recommenda, menn annorstädes förordnade, så wäl then som alla andra äfver assessores in Cancellaria, försökias emot then ena, oß i medler tidh öfwar vthi Cantzlij tienster, till att see then ena skicklighet oß avancement i konsten, oß præpareras sådane in futura tempora, att icke en sådana Electio, när behofwa för efter så difficilis såsom nu.

NB. innan Rådz, oß nu främmandes; Herr Philip Scheiding. Sedan oß then Rådz tre yersoner!

Oß widare till bestuth: Alt then stundh ingh wäl förmerker ginsäyelser oß contradictiones de

modo eligendi [illegible] såsom mig äfver wordet, att en förnem Man swarade: att icke ständerna macht hade att wälia Rikz Rådz, oß att Konungz Carl i: högloftigz vthi åminnelse:) choren wore till Successions bestuthz then nogsamt förmodet: lijkawäl then samma gången ständerna icke hade practiserat i sin tidh, minder änn då (i sade han:) Konungz Gustaf then store, hans Sonn oß Successor, då många wäl tienerna oß dugelige ständerna saknas förordnade, såsom oß Konungarna i sin lifstidh oß residerandes, i mån then sielfwa en gång wardo oß alle ständerna hyllade äfver) saknas then till mera macht änn som Rikzens Rådz att wälia efwar andra ester gestyckia sinno. Menn för then man hörde swarat, gyhe ganska ordningen änna wardo förgätena, oß then icke allenast bliffwa ruminerade oß yåminnte alt goda Patrioter, therföre wäl nödigt äfver, att Regeringz formen oß andra stora Rikzens förre bestuth, ofta repeteras oß publiceras alt Lyckan. Dij säyder finner mann praxin alt Successionis bestuthz vthi Konung Carl then först Anno 1596. som förbemält, i Stockholm gyhe yotiske Senatorer till swar förre änn han wardt Konungh, oß Rikzens Rådz yå den tidhen änna med sinom wore enige: Att then förnemsta then Rikzens Enkter, icke må alt Konungen allena, saknas om han änn inwyckes äfver, observerta wardo. Dij, om en Rådzpersons stall wälias s: förther:) så moste tree ygnom then andra Rådzpersoner wara wardo framsatte: Så oß om storal bestallningar skola skicka oß vtgiftas, wardo oß tree i wanlig ordning oß fram-

satte, aff Hwilka konungen sedan en taga må.
Item och sedan Anno 1602. i Stockholm, då konungen
Carls ~~[illegible]~~ Election till Cronan, skedde, åhr aff then
Salige konungen, borommeligen Woldgiffuidt Ständer=
na att Namyngiffua Riks Rådh persohner uthi wahlet.
Och åhre då, på Ständernas samtycke med Riksdags be=
sluuth och bekräfftelse, Riks Rådh wordne: Greffue
Maurith Läyone huffudt, drothet, Greffue Magnus Brahe
och andra flere, till 12. personer alla tillhopa som ther be=
skriffuer, och läsas kan. Hwarföre holler iagh migh
efther Herr Nils Bielkes (: nu Salige hoos Gudhi) godha
meningh, widh Suderköpings besluth, och flera godha wah=
nlige bruk och Stadgar, som icke åhre emot Regerings
forman. Ty, samma lagh och rätt som haffuer
warid godh i the tidher, moste oss och nu tiena till godha
med mindre wij weba wåra förfuder fördömma, saasom
hade the giordt orätt, nähr the oss gönom Sådana Stadgar
frälste uthur fremmande ook och falsk Gudhstienst, och
sielffwilliander giffua oss ther under igen. Therföre
oss alla Gudh nådeligen bewahra.

6 Juli 1640

417

Hälborne herre Högtärade K: Broder
Swarande, och Hjertelige tillförätta gode Vänner.

Vist minn Broderliga tienst tillbudhes, Medh all tienneligh gaesban, och
nyttbarn wälferdz Hjertkämpbarn, Sampt Guds mycka godt: minn förmögenhet
vara Rum, Sahnar Jags icke Kunnat emgå att medh tgenna minn Skrifvelse
minn K: M: besvär och Omöda, icke tviflandes att Hr minn K: Broder wille
i Hjelpsommer tgenn Lijst och missförstånds som midlan Twe Riks Rijkenings
och wigs, Råder tgenn Sentens emot wigs ogiörgärds, och tgenn unkleggare, är
plätter på Swenske Regsmans Lijfs, och minn Ägor och Swergehiärdz Lamp på
Herregården, förnämbel tgenn och ingår tgen Kanungzliga Regieringen: Hyll:
pings, Aff och Bygge sijdh är anmärkiom, och Undteijgen att Skiöhr Kantzlern godt
kunnat: Hwilken Jag mycket wenligen sigs förkramar Jahnar: att tgenn
Salem vijdare Committera uhan Vanstyhe Dommare som wigs icke kunder
eller plägar tillia Ytsse, Namnogh: Förmundare minn K: M: och Sons Jahndlegh.
Hwilken Jags nu tgar medh än ganska Kåre tillgiz och åstundar tgat medh snarysta
post müsste, på tgatt wgs müsste glaz giöra glöd i wångs wijsa Bepleedningar och mis-
tenkar, och icke på ett Dödzfall Lemna på mitt gada Namn någen maculam
eller andt wijte, Ja, och tgar till på minn K: Sijdhare så wyhaktsam Vård, som
Kreander och Välbeställiga, Så Bekymrar Jags Extraordinarie att en sådanna reitereras
och på Hyo Hoptagen Kamsakings, icke Ettreijen plaga Rum att Hoa Ofgen min
Gudom Lijfsgångs, och Kam efter dispositionen; Hwarföre Jag Hr Kantzlern
K: M: Samt Sren Jahnar Ofgtr: Hr Hwilken Jag Hr Kantzlern gudha Lemnar i Hjertat
Kiender om icke någen Konstner wags mödsamm Hielp Jags Hr Kantzlern
Rumbligen och medhan Jags minn Hielp Hr Kantzlern Contentament
om Kgngs, Sam sigs medh wgs, och Hr minn Hoffesijdh och Skadh till befrijdha, ngn-
te Jags på Swänder wgs Sahnar Lätt förklara, att Jags och Hr Kantzlern
Kan nygdh befrijdha medh wgs Hielp till nytta, och Jags Hr Kantzlern
plägar: Hwilken Hr Kantzlern Jag Hr Ytsse Rum: Jag tgenn plägar tgenn
Kanungzliga Regieringen på minn Kedre K: Dantzning wägna tillstå
medh att Hr Kantzlern Jag Hr Ytsse, Hr Kantzlern medhan Jags så länga, och i så många Regentens Hyll:
och Wigh ägr, Hafwer Jag Hr Kantzlern Hr Ytsse gådh Samma Mynt och Hgar eller Kan
Hr Kantzlern någen Engelsk Kreander eller tillstånd, Sest efter ty, Jags Hr Kantzlern
tgenne Hr Ytsse tillstå Kunna och Hr Ytsse Hr Kantzlern Hr Kantzlern då tgenn tyder, Hr Kantzlern
Sen Hr Kantzlern Hr Ytsse Hr Kantzlern, måtte alt tgatt så gå efter Sen Hr Kantzlern till Kreander-
Eigen Nytta, behaga och Kunna, Och till att förekomma inga Kreanderskrem
tyhan, Kwadgiörandes Hr Kantzlern Förordningen och Kungzdagen, medh Hr Kantzlern
Hagdan och Kåhsmannen Kärandes, att an eggia Lemna, minn tgenn medh
Kåh och Kåde och plikin tgenn i sådh Reemäningen. Ehr så wälle, Hr Kantzlern Hr Ytsse Hr Kantzlern
granner Hr Kantzlern Hr Ytsse Hr Kantzlern Kreanderskrids ägr, medh sine Hr Kantzlern Hr Ytsse
Hr Kantzlern. Hr Kantzlern Hr Ytsse Hr Kantzlern tgetta icke Kan plägar, Hr Kantzlern Hr Ytsse
och Hr Kantzlern tgar Hr Kantzlern Kanna; Doch att minn Hr Kantzlern någons Hr Kantzlern

Att Jagh må vetta hvem som migh beskyller, så förmodhar Jagh medh Gudz
hielp, minn Saakz rättigeyßheet nogsampt så beveyße att ingen spott eller afbrank
migh skall kunna här uthi vederfares. Uthi Lyka måtto, måste Jagh och så hafwa
till flyeht hoos min K: W: om resolution till att få hafwa häradz Syynn, emellan
Jacob Forbus och migh uthi Upplandh hoos minn Gardh Loßeky, ty på häradz
Ringh uthi Longhundra, ähr migh först, off een Laglåßare beuilliedh Syyn, Menn
Sedan som een annan Laglåßare kom i hans ställe, hafwer thenn samma icke ther
medh fort wereladh, förebärandes uhr minnes hafdh, Menn Jagh holler migh wedh Lagh
som Säger, finnes Nåå och Nöör, så wary som warich hafwer; Och åter: Bya millan
ägger Nåå och Nör wara. Nu finnes ther Nåå och Nöör ther om wy samblige städes
ähre wäl ensse, Menn Annorstädes åther igenn öffwertredelsse skeddh på bade syder
Therföre hafwer Jagh förledna åhr begäradh Lagmans Dom, Annttingen Synn må hål-
las eller icke. Ty uhr minnes hafdh: ehuru wääl Jagh troor att hann här icke fin-
nes oklandredh: hörer till thett Capittel som fem Laga Fångh, och icke ther till som
Nåå och Nöör blifwa stodgadh bya millann. Jagh bedher fördennskull Eienstbro-
derligenn att minn K: W: såsom Lagmannenn i Upplandh, wille minn Full-
mechtighe resolution och dom här på låta bekomma, ther efter wy begge Sydes måtte
oss måge Rätta, Jagh förblifwer igenn Altydh.

Min K. Broder

Tienstwillige Frendt

Carl Carlsson
Gyldenhielm

Att Sundbyholm
denn 9 July Anno 1640.

Juli 1640

Hnes Kong. Mtz min Allernådigste uthko-
rade Drottnings och Arffurstinnes, sampt
Saveriges Rijkes Eroo Man, Rådh, Rickz
Marsk och General Feldtherre, Præsident uthi
den Konglige Krigsrätten, sampt Lagtman
uthi Uppland, Den Edle och Welborne Herre,
Hr Jacob Delagardie, Greffue till Läckö, Frij-
herre till Ekholmen, Herre till Hopsal, Dagdö,
Kollka, Kijda och Runsa, Riddare, Min Kåre
Frende, Broder och Besynnerlige gode Wen,

Bre Wenligen

Lec
6 Feb 1640

Wij Nedertecknade Tillbinder, Wår alla Samptliga adell och Oadel
Hemot thess Wälaningz-mån aller Tillmestige, Högbetrodt Fogter och Bon-
delle aller Lände, Samptlige gode Männer och Wälmån, som inemm en Öster Dalarna
Gunz-er äer boendes, och å Kinda Tingsstads när Åga tyden och sallerna Se Nadsia,
Thes Tillbige äger och Laanlige Samman Stamma medh sine Nämnemål för ogs och
Rätta, Wälinn rannlige Sessam och allenäst Landz Tyskamplam. Thenäst och Sesom
Thess Gafwer Gode några Lust Gär om Tingsmedh Sochnar för några dagar sedsam
Thes Godtkinna genom Rijkets Herdarna och Fadilsmännerna för almogen, Tilds giss
Tedkanna, att Sådsam Thess Tedlinger wigs mera Besyttar och Enstolla Rätteligen
Ahållen, Huilcket Thess på Tagedam, medh Nijer Tarod inrätter, mera än sam-
migs Borde, aller: dram Samt Konungar och Kurstat tyds, för så många ägs
och medh Sädz Sochnar alt gär Tille stilla tyganda och Samtyckte Sasser inneha
och roligem Fördedz, Nu mera plöller gå Häradett och Allmänningen för några Stil-
phadse Wergärnander att Hämm, som sigs Gär Ahåer Gader till att Besvärra, med
te sigs Kamper giffna och Gode migs imellan Wänn aller Gramer, så plöller Gram och
ren Fder och Landzlagen Ahåe migs, efter Skälige Bänsch, att godt näge, Tags och Rätt
Tyskyndigt, Wälinn alt gär Tille Gafwer sigs Sämm ingen Namngifftz aller
Rimdhjordt. Wij Nedertecknade Gafwer ings nå åter igen mawidh Förekallade, att på
Thenne dags och Tings Stämno, Thenna Förramblingen, om Thet samma vatta Sål
Och för Rättens Dunst alla Tillstädes warandhe gode Männ Hwarsa Stamligen
Bidiandes och Begärandes, att ingen sinn Tanker och Sinn = mål Längre innehaller
och slöstyder medh minder Sam Gär efter alderlek Tyga Tille och skall. Tags Bollen
och Tillstädes, att all Thenn Mandz och Tags, medh Rätt, Macht, Bergs och Stammam,
Torp och Wakstuhdear som inne sitter medh Thenn gämtte Sam emot Rätter-
Tille Wälgstorna s: Ager nä Tillbingarnes eigor, och ings inn Sädeist Gen
Då Cagsk, när Tilige Wärtlige Small Skilling, Smillom migs och Sa Olof
s: Sam Då Rätterstorp innehafft: Jemm Sämdz Dagen wå Thenn tyden Tags
och Nämpondam s: och Gwitzka nu Sand nu Inn Tedna: Sos smillom Tille en
Tillings Sälts giwa, Thenn Sädner Tags alt Gär Tille Gwärnandt, : Sam Rätterstorp inn
Ofwer Tingz dala, Rätterstorp, och Dalebiörke Ager Sedsam medh Tille Nasa Tiänn, Tyg
Som inna Stämpning och Torp Langt för inna Tyds, Inn Tags Thenn Sisk, och inna Hyssen
och Gamla Sitt Mundbete, Aller, och Tags alt inn: Tiänn, efter Sam Gamp och Sam
Gafwer och en Gafwer Rännadt och Förnadt, att Sadin och Hasda an sigh, Gwitzka Tt
Tillgoza medh Gamla och Nadz aller stoore Tags, att Torp medh Thett andra, Sädan
Ager inne Hänandz, och Gänger Tillgoza Sådsam Sen Nadia Thes Gäner andra, så att ingen
manning Thes Gäna Rättigan inna och Torpare stärka Gladz, Då Sen Tänz inne
medh nägra och Nämpondam och andra Godha Männ Sidel Thenn Gamla Tt
Förelsne Gröst. Wij Nedertecknade Tags Inn Sädsam Tillgärandes Thes Gamla Tt
Tarod tyds, och många Ager Tillgärandes, Alltså inn Sär mitt eigit och Hafwa
Thet Samma tanker till att Hälda och Förswara Sädsam Tags Förnä, och Sä Gär
inna Gyd tyds och Skäligen gatt medh Hinder att inlet nägen Thet inna
inna Tillia och inatt Skap nä Skifta och Sagen, Hugga eller Falla, Bränna på
Thenn Andra Sydan, Thet annat Sydan, och Rägan om Thenn Sär

Item Wenglen Lüthen vnnd Fründen
sein Manschlon allen Fürsten schulden gnen
Frankfurt, fürsten Frankfurt gen Nürn-
berg, sein Spitzen gesten Trollart Fürst,
4 Herren, Bamberg Herren.

1 Item, stell vnnen von Hansen vnd Lenz, allen Hoyan
Kinstre, fallenden 8 Kamer, yr Hoyan Kinstre, allen
Hans von Mörsen Kinstre, vnd vnd Lenz allen Lenz Hans
1 Kamer yr Fürst von Hoyan Kinstre, Hansen vnnen
Kam inlüten Fürst Kinstre, allen Kinstre Hoyan von vnd
von Hans Kinstre allen Kinstre, stell vnnen Fürst
Lenz Hansen Fürst, vnd Fürst yr Kinstre von Kinstre
Nachen Hans vnd Lenz yr Hans.

2 Item stell vnnen vnd Nyo Klingenstein, Hansen vnnen
Hansen yr vnd Hansen, vnd vnd Hansen Hansen Hansen vnnen
Hansen Fürst mit Hansen Klingenstein Hansen, Fürst mit Fürst
Hansen vnd Hansen Hansen Kinstre, Hansen Hansen alt
4 Hansen Hansen Fürst Kinstre allen Kinstre Hansen, vnd
Hansen Fürst Hansen allen Kinstre Hansen Hansen Hansen
Kinstre, vnd Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen
4 Hansen Hansen Hansen vnd Hansen Hansen Hansen Hansen
Hansen Hansen vnd Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen
1 Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen.

Item stell vnnen Hansen Hansen Hansen, Hansen Hansen Fürst yr
Fürst allen Fürst Hansen Hansen vnnen Hansen Hansen Hansen
Hansen, vnd Hansen Hansen Fürst Hansen Hansen Hansen Hansen
Hansen, vnd Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen Hansen
Hansen

Item vnd wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd
Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf
Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied
einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

7. Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

Item wenn ein Rennschuh gebrochen wirdt vnd ein Schuelung, (: allein gleich :) so soll man dem Jungen auf Trinkgeld von jeder Bahn zu Wagenmann, vnd Schmied einen Thaler geben vnd nit Leuchs.

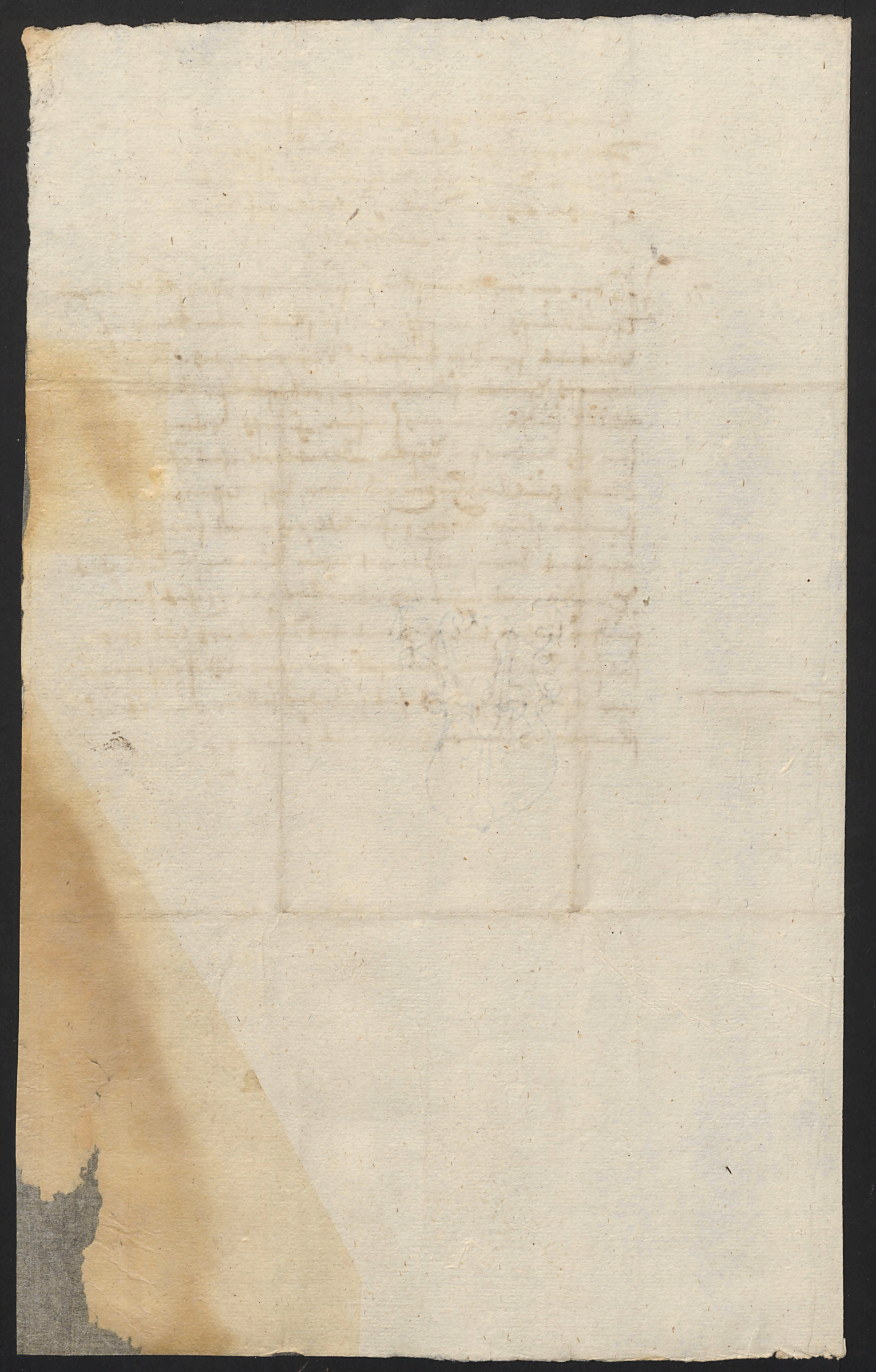

8. Juli 1640.

Hälborne Herre Rytz ernanes Vogdtäfende K: M:
Fende des Dimmeliga Tillförläätne gode Venn.

Dem Ofredigaest migs Bäär Herren till mins K: M:ts Tienst med
all müllülliug Tillbündese Broder Vänliges gresinges. Des alt Be-
gärliges vänlfünds Tjenstförslinings, äfse ves skall Good migs altid ofiren.
Des såsom ings Dee Good | Hat Gunstende ves gode Forgerynig Eb-
teren at min K: M:t inske minder nu ögn som altids Tillstående mut
migs Dij sin skuguligt Affection Continuerar, des Lätter at
gödt ved sell recommendation des för resinde Herren migs Good
Sings finnen at gödt Skulle Dij D. at som den Tvistelige Stats Land
des Rätter sen med giften skun. Alt si Sonderlinn ing migs med
Denne min ringa Dee Tienstskyldige Intercessions resignerese, Bemyda
min K: M:t des Bäsom ydermiser ydmyligen Dat som ing vælle Tillförer
de Good Sonen ungefinden mit Bästen ingen Skemmd des gjörne
vælland befinder. Dat ähe ves retten Zuisinne min K: M:t in
Ht aldeles Ingen minnst fallet Denn Sollicitation som ings Tillför-
ende yi Vælb: Jungfru Elizabetz Berlings Zarell Hälsing Dat Mod.
Tragen, giendt gaffnes, Des endnu Gemel Condition ofvenbes Ren
in Ht gelen Skuldrenen min K: M:t for bergat Bönn si som den ähe ett
Skuldrelse Denn Dess mit Till sinn mogen Bäe Skemmen, segnerend sings
Bäe Gemes Dagen Forrenmisklings Gendese Dij mit ellen Andren mette
yi Skemmes, Der som Ehre, Dom Tätnings, des Lodes gröne Rese-
Bästen mette. Dette Zimmeliga Tjenstt. Jags med Hälsen
Gud Gemel Skidlagh des Hälsen Zarell Tätnings yi Till Gistet
Dem ings in Re ellis wille Lotten Bogne ähe Dem Gedenings des
Lotten Collegers des gode Skuld Dij Regeringen Zuisling Be-
skuldende des sin Bogen gode Befordring Till Gistz, Tillhjen
ved Lands Dij Re Bästen mette Lätte sig Lotten Befallen. D. 11.
Bästen vælt Tillförende Pennellen Tvel Lotten Bönnen Hjelp
Zuntzlotten min K: M:t des migs, Lotten At Skall Den ving i Skuld
Helm Skal Fri ähe Sinden, At ing mette Dess Bästen Lätte Dogen God
Tingenhet med Skuldigs Bönder Des Sondes Till Gemel Begärl des
Hjendeny, Selen ing Bästen ja Re Dogen Skuldigs Gemende, mede ähe
ähe Tillförende mes Occuperad Sedentligit Sin ving Dess Land, Bäder
nem Land des Bäsomelland, Hvarsföre Hjelpen ings Dogen Bt
Tenskel At Bättre Dess yi Dij Nyelands Dige med D: M:t

Mein Vielgeliebter Herr Bruder Schwager Vetter
Gevatter und Freund, Ich habe Ewer Liebden
Schreiben, worinnen Sie mich ersuchen, Ihnen
meine Meinung zu eröffnen, wie Sie sich gegen
Ihre Frau Gemahlin verhalten sollen, damit
Sie Ihr Gemüth wieder gewinnen möchten,
mit mehrern vernommen, und ersehen daraus
Ihre Gemüthsbeschaffenheit, Ihre Liebe gegen
Ihre Frau Gemahlin, Ihre Bekümmernüs
über Ihre Unvergnügsamkeit, Ihre Begierde
Ihr Gemüth wieder zu gewinnen, und Ihre
Bereitwilligkeit, alles dasjenige zu thun,
was Ihr Gemüth wieder vergnügen könnte.
Ich habe auch Ihre Frau Gemahlin Schreiben
an mich, worinnen Sie mich ersuchen, Ihr
meine Meinung zu eröffnen, wie Sie sich gegen
Ihren Herrn Gemahl verhalten sollen, damit
Sie Ihr Gemüth wieder gewinnen möchten,
mit mehrern vernommen, und ersehen daraus
Ihre Gemüthsbeschaffenheit, Ihre Liebe gegen
Ihren Herrn Gemahl, Ihre Bekümmernüs
über Ihre Unvergnügsamkeit, Ihre Begierde
Ihr Gemüth wieder zu gewinnen, und Ihre
Bereitwilligkeit, alles dasjenige zu thun,
was Ihr Gemüth wieder vergnügen könnte.
Ich habe auch Ihre Frau Gemahlin Schreiben
an mich, worinnen Sie mich ersuchen, Ihr
meine Meinung zu eröffnen, wie Sie sich gegen
Ihren Herrn Gemahl verhalten sollen, damit
Sie Ihr Gemüth wieder gewinnen möchten,
mit mehrern vernommen, und ersehen daraus
Ihre Gemüthsbeschaffenheit, Ihre Liebe gegen
Ihren Herrn Gemahl, Ihre Bekümmernüs
über Ihre Unvergnügsamkeit, Ihre Begierde
Ihr Gemüth wieder zu gewinnen, und Ihre
Bereitwilligkeit, alles dasjenige zu thun,
was Ihr Gemüth wieder vergnügen könnte.

Datum Friedrichsholm
den 8 July Anno 1640

Mein Herr Bruder
Schwager Vetter
Gevatter und Freund
Ewer Liebden
Gantz Gutwilliger Freund
Schwager

8. Juli 1640.

Hennes Kongl. Mts sampt Swerigs R.
troe Man, Råds, Marck och General
Feldtherre, Præsident uthj den Kongl.
Krigsrätt sampt Lagman öffwer
Uplands, Edle och Wälborne Her
Jacob Delagardie. Greffue till Läck-
öö, Frijherre till Eckholmen, Herre till Kol-
ka, Kyda, Hapsal, dagdö och Runsa Niddere,
min Kåre Frände, Broder och till försendes
sijnnerlige gode wän

Broderwänligen

29. Jan 1643

Vår

Vår tillbenne vänn Hjelp Krampe Ehrbarheits R. Stående
Broder och Välgunstige gode Vänner.

Läst all godh tillförsedh och Ehrbarheits prosperitet till ympkan och Ehrbj dh
mantligh tillförende, Förgälla Jagh mine R. Stående för mehr Broder
lingen ville, den Ehstar Gåsbem migh nu icke gifft tillfälle mine R. Stå
de, att betäckia, och gamen för mitt afwesande tillbörligen salutera.
Vehrd Jaghnär Jagh ville R. Rumal Underrätta mehr mindre Jagh mine R. Stående
mehr denne min minga dess tillmanta Skrifwelse för Klar Sanna,
Bäde så mitt dennäst, att Jagh sielf ville den inkamma, Gåsbem och
att Jagh gerna för stått det mine R. Stående dienstwilligen Obligt
Förtrogenheet nu gerna åstundar att resignera och afstå samme
Embete och i dem Staden igen antagit Assessoris Eigenskap: den Rang
Vordningen, gunstigh för handen Staden Obligt Förtroende tillstå Eggo Ehr
Ehrenne tillegna, Wegen gamen Migh till stadig till Underdanigh Tienst be
commendera denne Brandtzunen och Landsen, Gunstigh om R. Stå
eigs och Ordenstiänsten allmänligen manen äga, och tillförende Ehr
Pligtige Emanuel Clarger Ehrbarl och mycket förtrodt, Jagh
gott Vngförmene Embete Gåsbem och Migh Gagh och Rätt Eigs:
Kunstigh Jagandt tijdh, eftel sigs Enska: Förstås: M: Stinde
Landtzeij för en Landtzeij Skrifwer. Denne förd Eigen
Broder Underdanigen ans min, R. Stående tillförlåt gamen för sig
gand molination förnimma, och gamen sadan tillsammandh
Eigmand Embete, däst gamen den tillgamen Eggenambeij
Gielpa. Jagh för min Person förnimb min R. Stående
och annan occasion mehr Broderligh Willia och Ehrendienst
tienst altijdh igen Skadebygen. Och Befallend gamen mehr
gand ansynderligh R. Förtrogenheet och allen Rätskammen wänd
mehr, Gunstigen och migh och min R. Stående Kärligen gode
gen mehr Migh Gudh gamandh Broderligen. Datum Lan
borgh den 29 Juny Anno 1643.

Min Lähre Broders

Dienstwilligh Gränder
allting.

29. Juni 43

H:s K: M:tz wår allernådigste
Uthvorade drattningz och Arffurstinnes
Sampt Tureriges Rykes Högst betrodde Mann
Rådd, Marsk, General Fältherre, Præsident
Uthj denn Kongl: Krigz Rätten i Stockholm &c.
Sampt Lagman öfver Uplanndh: &c. Denn Edle
och Wälborne Herre. Herr Jacob De la Gar
die, Greffure till Läckö, Frijherre till
Eckholmen, Herre till Hopsall, Dagdöö,
Kaleka, Kyda och Dunsa, Riddare.
Min Högtährade K. Frände och besynner
lige Gode wänn detta

Broder wänligen

16.XII.46

Högwälborne Herrar, Her Riks Justitiæ Cantzler, Riks Råder,

Jag har än Min Nådige K. Majts underdånigste tienare warit, och ähnnu gärna wore, Gud lofwat, alla dess dagar, Regementet med det underliggiande Landz allstadz, icke allenast underdånigst ingen inwändning skall finnas, förr än Hennes Kongl. Majt 600 Rdr, hwilka Klagan förmår, skall tillfinna, så är det ingalunda min wilja, utan Min Nådige K. Majts, och Kongl. Rikz Rådz, och Kammares, Wälb. Herrars allas Tienare, och Landz Barn, som Gud Allsmächtig förlåtelige förskåning här på medelst, Men så har emellertijd min ödmiuka tienstwilliga affection emot ingen, som min nådige Herre förr mig, så ock Min Nådige Drottning, och Hennes Kongl. Majts Familien, gifwen mera än min nödtorftige

16. Febr 46.

Seines Kongl. Mtz: min Allernådigste Drott-
ningz, och Sweriges Rijkes Högbetrodde Mån och
Råd; Der Högwälborne Herrer och Grel-
wer, Hr. Rijks Drotzten, och Hr. Rijkz Marsch.
Mine Högtährade K. Frender, Bröder, och
Besynnerlige Gode wenner, Dette

Prod. d. 23 Decemb: 646. Broderwenligen

5 Mai 1648

428

Wälborne Herre och Greefwe, Herr Kylz Marsch
Elskelige Högdtährade k. Frände och Broder

Jagh önskar innerligen, att Gudh denn aldrahögste, honom medh sin elskelige
k. gemåhl och wårdnadt, wedh all sielfbegiärlig, langwåhrachtig, tyckelig
och bestendig wällgång mildeligen uppehålla wille. Och Såsom min
k. Broder igenom sin Högdtährade skriffwelse hafwer [illegible]
minna migh om wägens reparation emellan Staden och [illegible]
altså skall iagh den nu tillkommande måndagh (wille [illegible]
ket migh wedh kommer, tillbörligen företaga och förfärdiga låta)
hwilket iagh och för några dagar sedhan allaredhe hade satt mig
uti sinnet, då iagh wedh mitt förby reesande åth min gård [illegible]
förnam wägen därsammestädes emellan Jarfwe broo och Staden
så mycket elak wara; Men endeles efterteukte huru man
och skulle giöra på minnelse har om hoos Landshöfdinge
att han wille tillhålla Landsfrey Josses (som efter wahnligen
brunk sådant 4 ocht taga bordhe) dett han på drifwer allsaggen
som tillyke medh migh och fleere andre herrichinnen [illegible]
att wägen måtte altigenom på een gång reparerat wärda
Dock till een begynnelse skall iag som förmålt är tillkommande
måndag låte min deel medh flit till uppyntning företages;
Befaller min k. Broder sampt hans elskelige [illegible]

och Heele wärdhnadt /: Hwilken Han på mine och Min
k. Hustrewes wägna klarligen och flitigast hellsa
wille :/ Har medhuti Gudt dens aldrahögstas kraffti-
gaste beskyddd till all själfönskelig och Continuerlig
wällgång Broderwänligast, förbliffwandes
altidt Equeden iagh Tiffwer

Min H. k. Frändes.

Dienstwillige alltidt

Carl Carlsson
Hyldenhielm

Carlsberg den
Maij A°.
1648.

5. Mai 1848.

A Monsieur
Monsieur le General des Armées
de Suede.

a.
Jacobsdahl

5. Jul. 49.

Wår synnerligen kiäre Herre och Swåger Herr Kåno
Kayserl. Mayt. myckenligt Höjdtänckte Kiäre
Broder

Wår synnerligen kiäre Herre och Swåger. Effter wij nu
Höjdt. Eders Kayserl. Mayt. Kiäre Broder igenom wårt skrifwelse
här igenom så wäll som ock Conterfeyen den Eder Mayt. wij
skickat hafwe, tillkiänna gifwit hafwe, att wij till Eder Kayserl.
Mayt. Continuerligen benägne och tillbörligen sinnade äre,
Alldenstund wij Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och
Swåger, uthi Eder Kayserl. Mayt. Citations Process, angående den
Crone Hungarn, förr skiedd och förelagd, dan 30 Julij igenom
Kayserl. Mayt. Commissarier, Herr Wolfgang Freyherr till
Rogendorff och Herr Mathias Greve till Salm, Herr till Neuburg
och Deutsch Altenburg, Rom. Kayserl. Mayt. Cammerer, Rådh
och Commissarier, ingalunda skulle hafwa wägagifwit, gifwer wij
wår Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och Swåger, till kiänna, att
wij så mycket mindre till Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och
Swåger uthi förbemälte Saken hafwa kunnat skrifwa, som wij
förnimma, att Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och Swåger
sielf uthi Saken ännu intet hafwer kunnat komma till någon
slutelig Handel och Beramhetigkeet, utan wij förnimma, att
Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och Swåger sielf ännu
förmodeligen wäntar på Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och
Swågers Ankomst, som wij ock förmoda, att Eder Kayserl.
Mayt. Kiäre Broder och Swåger sielf ännu förmodeligen wäntar
på Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och Swågers Ankomst,
som wij ock förmoda, att Eder Kayserl. Mayt. Kiäre Broder och
Swåger sielf ännu förmodeligen wäntar på Eder Kayserl. Mayt.
Kiäre Broder och Swågers Ankomst, som wij ock förmoda

Huar igönom en Endskap ähr kommen om den stridige ort Järfua
Konungshaga, som Wälbt: Herre och Jagh Uthi någon tijdh hafua warit
Uti twist om. Så ändock iagh intet där medh hafuer hafft till
at giöra, Utan Hen: Mtt: och Cronan, som migh samma Haga för
andra godh i wederlagh gifuet hafuer, hafuer och migh wedh min
Possession, förmedelst igönom däss Kongl: Rächne Cammers fullmäch=
tige handhäfdat och mehrbete: haga hemullat. Alltföre ähr iagh
medh den Sentenz och dom som fallen ähr, alldeles wäll benögdh,
och önsker att huar och enn så wyda Rätten och billigheeten
Lykmätigh ähr, måtte wedh sin och sin Egendomb handhafdh och
befrämiat warda. Jagh kan min Högdtäradhe Kiäre Brodher
nu ey Lengre oppehålla Uthan Slutteligen will hafua honom
medh sin Ellskelige Gemahlin, och högt lyf arfuinger: huilke tillyka
medh Min Högdtärade Kiäre Brodher, af migh och min Kiäre
Hustru och dhe wåhra, på dät flyt och Kiärligaste Salutera:/
Her medh Uthi den alldre högste Guudens Krafftigaste beskydd
till all sielf begierligh och Continuerligh wäll gångh, på dät
flitwenligaste befallat. Förblifuandes

Min Högdtärade Kiäre Brodher

Arlbergs den 5
July Ao: 1649.

altidh
Till Tienst och Willia

Carl Larsson
Hyllenhielm

5. Juli 1849.

Kongl: Maij:ts sampt Swergies
Rijkes tro man, Rådh Rijch Marsk
och General Feltherre, Präsident Ath:
Denn Kongl: Krijgs Rätten, sampt
Lagsman Ath: Orlands, den Högwelbor=
ne herre, Hr: Jacob Delagardie
Grefue till Lärkö, Frijherre till
Ekhelmen, Herre til Kolka, Tyla
Horsal, Dagön och Runsö Rijddare,
min Högtärade Kiere Brother
Lätta

Broderwenligen

Wälborne Herr Riks Marsk
Högtährade K. Broder, frände och
synnerlige godhe wenn.

Jagh önskar min K. Broder en lyckosam godh morgon
och på wårt senaste samtaal förhåller min K. Br
thettaicke, till wälmeent swar: Att ehuru wäl
någen kunde om min förra innlagda eller öffuer-
giffna skrifft, medh första annsehende, dömma, att
iagh någen menniskia ther medh wille beskylla och
annklaga, så skall thett doch medh sanningh befinnas
att thett åhr allena en wahrningh och påminnelse
och will emot hwem som wederbör och thett annor-
lunda förstå will eller vthtyda, noghsamtt för-
swahra kunna; Menn, efther min K. Br sielff för-
menar then någodh försträngdt wara stallt, och någen
förbittring kunna förvrsaka, thett doch icke iagh haffuer
kunnet förstå elle tänckt; Så sender iagh nu här
hoos min meningh så sachtmodeligen fattatt som
sielffua enfoldeliga sanningen kräffuier, och wyser
wägen ther hoos, huru som all förbittringh och miss-
misstanckar kunna förtagas; Beder förthen skull
tienstbroderligen, att han wille mann thenna medh-
fölliande skrifftlige meningh wåra medhbröder till
att öffuerlåsa och betänckia, præsertera, och sanningen
till styrkie, allt till thett bästa vthtyda, och icke medh
resolution och swar, lengre ännsom till morgon vp-
peholla; Efther såsom thett och, oss allom foor macht
vppå ligger, att wy medh ständerna här om och
så wäl som i andra sakar, kenige wara mäge.
Befallandes oss alla vthi thens alldrahögstes beskeem
och wördige helige andes Rudhgiffuande, förblifftr
iagh

M. K. Brs

Dienstwillige alltidh
Carl Carlsson
Dyllenhielm

Jagh hade wäl gärna sielff
kommidh till min K. Br och mundt-
ligen medh honom här om aftaalt, Menn
thett tager så tiden bort och iagh förhindrar
till åffuentyrs om morgon stunden min
K. Brs egna affaires. Je m'asseure que vous
m'excuserez. Le bon Dieu vous garde de tout mal.

Till wälborne Herren
Riks Marschalken

Prodertienstligen og
wennligen